

Gairės

Gairės 01/2022 dėl duomenų subjektų teisių. Teisė susipažinti su duomenimis

2.0 versija

Priimta 2023 m. kovo 28 d.

Informacija apie versijas

1.0 versija	2022 m. sausio 18 d.	Gairių, dėl kurių rengiamasi skelbti viešas konsultacijas, priėmimas
2.0 versija	2023 m. kovo 28 d.	Gairių priėmimas po viešų konsultacijų

SANTRAUKA

Duomenų subjektų teisė susipažinti su duomenimis įtvirtinta ES pagrindinių teisių chartijos 8 straipsnyje. Ši teisė yra Europos duomenų apsaugos teisinės sistemos dalis nuo pat šios sistemos taikymo pradžios ir šiuo metu ji toliau plėtojama taikant BDAR 15 straipsnyje nustatytas konkretesnes ir tikslesnes taisykles.

Teisės susipažinti su duomenimis tikslas ir bendra struktūra

Bendras teisės susipažinti su duomenimis tikslas – suteikti asmenims pakankamą, skaidrią ir lengvai prieinamą informaciją apie jų asmens duomenų tvarkymą, kad jie būtų informuoti ir galėtų patikrinti tokio tvarkymo teisėtumą ir tvarkomų duomenų tikslumą. Ši teisė yra priemonė, kuria sudaromos palankesnės sąlygos asmeniui naudotis kitomis teisėmis, kaip antai teise reikalauti ištrinti duomenis arba juos ištaisyti, tačiau ji nėra būtina sąlyga.

Teisė susipažinti su duomenimis pagal duomenų apsaugos teisės aktus turi būti atskirta nuo teisių, kurių tikslai panašūs, pavyzdžiui, teisės susipažinti su viešaisiais dokumentais, kuria siekiama užtikrinti valdžios institucijų sprendimų priėmimo skaidrumą ir gerą administravimo praktiką.

Tačiau duomenų subjektas neprivalo nurodyti prašymo susipažinti su duomenimis priežasčių, o duomenų valdytojas neprivalo analizuoti, ar prašymas iš tikrųjų padės duomenų subjektui patikrinti, ar atitinkami duomenys tvarkomi teisėtai arba pasinaudoti kitomis teisėmis. Duomenų valdytojas turės išnagrinėti tokį prašymą, išskyrus atvejus, kai neabejojama, kad prašymas buvo pateiktas pagal kitas taisykles nei duomenų apsaugos taisyklės.

Teisė susipažinti su duomenimis apima tris skirtingus elementus:

- patvirtinimą, ar duomenys apie asmenį yra tvarkomi, ar ne,
- susipažinimą su tokiais asmens duomenimis ir
- susipažinimą su informacija apie duomenų tvarkymą, pavyzdžiui, duomenų tvarkymo tikslu, duomenų kategorijomis ir gavėjais, duomenų tvarkymo trukme, duomenų subjektų teisėmis ir tinkamomis apsaugos priemonėmis, taikomomis tais atvejais, kai duomenys perduodami į trečiąsias valstybes.

Bendrieji duomenų subjekto prašymo vertinimo aspektai

Analizuodamas prašymo turinį, duomenų valdytojas turi įvertinti, ar prašymas yra susijęs su prašymą pateikusio asmens duomenimis, ar prašymui taikomas 15 straipsnis ir ar esama kitų konkretesnių nuostatų, kuriomis tam tikrame sektoriuje reglamentuojama galimybė susipažinti su duomenimis. Jis taip pat turi įvertinti, ar prašymas yra susijęs su visais duomenimis, ar tik ta tvarkomų duomenų dalimi, kuri yra susijusi su duomenų subjektu.

Nėra jokių konkrečių reikalavimų dėl prašymo formos. Duomenų valdytojas turėtų suteikti tinkamus ir patogius naudoti ryšių kanalus, kuriais duomenų subjektas galėtų lengvai naudotis. Tačiau duomenų subjektas neprivalo naudotis šiais konkrečiais kanalais ir gali siųsti prašymą oficialiam duomenų valdytojo informavimo punktui. Duomenų valdytojas neprivalo reaguoti į prašymus, kurie siunčiami visiškai atsitiktiniais arba akivaizdžiai neteisingais adresais.

Jeigu duomenų valdytojas negali nustatyti duomenų, susijusių su duomenų subjektu, jis apie tai informuoja duomenų subjektą ir gali atsisakyti suteikti galimybę susipažinti su duomenimis, išskyrus atvejus, kai duomenų subjektas pateikia papildomos informacijos, pagal kurią galima nustatyti

duomenų subjekto tapatybę. Be to, jeigu duomenų valdytojui kyla abejonių, ar duomenų subjektas yra tas, kas teigia esąs, siekdamas patvirtinti duomenų subjekto tapatybę, duomenų valdytojas gali paprašyti papildomos informacijos. Siekiant išvengti pernelyg didelio masto duomenų rinkimo, prašymas pateikti papildomos informacijos turi būti proporcingas tvarkomų duomenų rūšiai, galimai padarytai žalai ir kt.

Teisės susipažinti su duomenimis taikymo sritis

Teisės susipažinti su duomenimis taikymo sritis nustatoma pagal BDAR 4 straipsnio 1 dalyje apibrėžtos sąvokos „asmens duomenys“ taikymo sritį. Be pagrindinių asmens duomenų, tokių kaip vardas, pavardė, adresas, telefono numeris ir kt., ši apibrėžtis gali apimti įvairius duomenis, kaip antai, medicininės išvadas, pirkimo istoriją, kreditingumo rodiklius, veiklos įrašus, paieškos veiksmus ir kt. Asmens duomenys, kuriems suteikti pseudonimai, vis tiek laikomi asmens duomenimis, o ne nuasmenintais duomenimis. Teisė susipažinti su asmens duomenimis yra susijusi su prašymą pateikiančio asmens duomenimis. Ji neturėtų būti aiškinama pernelyg siaurai ir gali apimti duomenis, kurie taip pat galėtų būti susiję su kitais asmenimis, pavyzdžiui, susirašinėjimo istoriją, susijusių su gautais ir išsiųstais pranešimais.

Duomenų valdytojas turi ne tik suteikti galimybę susipažinti su asmens duomenimis, bet ir pateikti papildomos informacijos apie duomenų tvarkymą ir duomenų subjektų teises. Tokia informacija gali būti grindžiama tuo, kas jau buvo pateikta duomenų valdytojo duomenų tvarkymo veiklos įrašė (BDAR 30 straipsnis) ir pareiškime dėl privatumo (BDAR 13 ir 14 straipsniai). Tačiau šią bendrą informaciją gali reikėti atnaujinti atsižvelgiant į prašymo pateikimo laiką arba pritaikyti prie duomenų tvarkymo operacijų, atliekamų konkrečiau prašymą pateikusių asmens atžvilgiu.

Kaip suteikti galimybę susipažinti su asmens duomenimis

Galimybės susipažinti su asmens duomenimis suteikimo būdai gali skirtis priklausomai nuo duomenų kiekio ir atliekamo tvarkymo sudėtingumo. Jeigu aiškiai nenurodyta kitaip, prašymas turėtų būti suprantamas kaip susijęs su *visa* su duomenų subjektu susijusiais asmens duomenimis, o duomenų valdytojas gali prašyti duomenų subjekto patikslinti prašymą, jeigu jis tvarko didelį duomenų kiekį.

Duomenų valdytojas turės ieškoti asmens duomenų visose IT sistemose ir ne IT susistemintuose rinkiniuose, remdamasis informacijos struktūrą atspindinčiais paieškos kriterijais, pavyzdžiui, vardu ir pavarde ir kliento numeriu. Duomenys ir kita informacija apie duomenų tvarkymą turi būti perduodami glaustai, skaidriai, suprantamai ir lengvai prieinama forma, aiškia ir paprasta kalba. Tiksliesni reikalavimai šiuo atžvilgiu priklauso nuo duomenų tvarkymo aplinkybių, taip pat nuo duomenų subjekto gebėjimo suvokti ir suprasti pranešimą (pavyzdžiui, atsižvelgiant į tai, kad duomenų subjektas yra vaikas arba specialiųjų poreikių turintis asmuo). Jeigu duomenys apima kodus arba kitus „neapdorotus duomenis“, juos gali reikėti paaiškinti duomenų subjektui taip, kad jis galėtų suprasti jų prasmę.

Pagrindinis galimybės susipažinti su asmens duomenimis suteikimo būdas – duomenų subjektui pateikti savo duomenų kopiją, tačiau, duomenų subjektui paprašius, gali būti numatomi ir kiti būdai (pvz., informacija suteikiama žodžiu arba apsilankius interneto svetainėje). Duomenys gali būti siunčiami e. paštu, jeigu, atsižvelgiant į, pvz., duomenų pobūdį, taikomos visos būtinos apsaugos priemonės, arba kitais būdais, pavyzdžiui, naudojantis savitarnos priemone.

Kartais, kai duomenų kiekis yra didelis ir duomenų subjektui būtų sunku suprasti informaciją, jeigu ji būtų pateikiama visa, ypač internete, tinkamiausia priemonė galėtų būti daugiasluoksnis metodas. Skirtingų sluoksnių informacijos teikimas gali padėti duomenų subjektui lengviau suprasti duomenis.

Duomenų valdytojas turi sugebėti įrodyti, kad daugiasluoksnis metodas suteikia pridėtinę vertę duomenų subjektui, o duomenų subjektui pasirinkus šį būdą visi informacijos sluoksniai turėtų būti pateikiami tuo pačiu metu.

Duomenų kopija ir papildoma informacija turėtų būti teikiama nuolatine forma, pvz., rašytiniu tekstu, kuris galėtų būti paprastai naudojamos elektroninės formos, kad duomenų subjektas galėtų lengvai jį parsisiųsti. Duomenys gali būti pateikiami išrašo arba suvestinės forma, jeigu pateikiama visa informacija ir dėl to nepasikeičia arba nepakeičiamas informacijos turinys.

Prašymas turi būti įvykdomas kuo greičiau ir bet kuriuo atveju ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo prašymo gavimo. Prireikus tas laikotarpis gali būti pratęstas dar dviem mėnesiams, atsižvelgiant į prašymų sudėtingumą ir skaičių. Tokiu atveju duomenų subjektui turi būti pranešama apie vėlavimo priežastį. Siekdamas, kad prašymai būtų išnagrinėti kuo greičiau, duomenų valdytojas turi įgyvendinti būtinas priemones ir pritaikyti jas prie duomenų tvarkymo aplinkybių. Tais atvejais, kai duomenys saugomi tik labai trumpą laiką, turi būti numatomos priemonės, užtikrinančios, kad prašymą suteikti galimybę susipažinti su duomenimis būtų galima įvykdyti neištrinant duomenų prašymo nagrinėjimo metu. Jeigu tvarkomas didelis duomenų kiekis, duomenų valdytojas turės įdiegti procedūras ir mechanizmus, kurie būtų pritaikyti atsižvelgiant į duomenų tvarkymo proceso sudėtingumą.

Prašymo vertinime turėtų būti atsižvelgiama į padėtį tuo metu, kai duomenų valdytojas gavo prašymą. Turi būti pateikiami net ir neteisingi arba neteisėtai tvarkomi duomenys. Duomenys, kurie jau buvo ištrinti, pavyzdžiui, laikantis duomenų saugojimo politikos, ir todėl duomenų valdytojas nebegali jų gauti, negali būti pateikiami.

Nustatytos ribos ir apribojimai

BDAR numatyti tam tikri teisės susipažinti su duomenimis apribojimai. Jokių kitų išimčių ar leidžiančių nukrypti nuostatų nėra. Teisė susipažinti su duomenimis suteikiama be jokios bendros išlygos dėl proporcingumo, kiek tai susiję su pastangomis, kurių duomenų valdytojas turi imtis, siekdamas įvykdyti duomenų subjekto prašymą.

Pagal BDAR 15 straipsnio 4 dalį teisė gauti duomenų kopiją nedaro neigiamo poveikio kitų asmenų teisėms ir laisvėms. EDAV laikosi nuomonės, kad į šias teises reikia atsižvelgti ne tik suteikiant galimybę susipažinti su duomenimis, kai pateikiama duomenų kopija, bet ir tuo atveju, kai galimybė susipažinti su duomenimis suteikiama kitomis priemonėmis (pavyzdžiui, vietoje). Tačiau 15 straipsnio 4 dalis netaikoma papildomai informacijai apie duomenų tvarkymą, kaip nurodyta 15 straipsnio 1 dalies a–h punktuose. Duomenų valdytojas turi sugebėti įrodyti, kad konkrečiu atveju būtų padarytas neigiamas poveikis kitų asmenų teisėms arba laisvėms. Taikant 15 straipsnio 4 dalį duomenų subjekto prašymas neturėtų būti visiškai atmetamas. Turėtų būtų tik pašalinamos arba padaromos neįskaitomomis tos duomenų dalys, kurios gali turėti neigiamą poveikį kitų asmenų teisėms ir laisvėms.

BDAR 12 straipsnio 5 dalyje duomenų valdytojams leidžiama atmesti akivaizdžiai nepagrįstus ar perteklinius prašymus arba už tokių prašymų vykdymą imti pagrįstą mokestį. Šie sprendimai turi būti aiškinami siaurai. Kadangi esama labai nedaug išankstinių sąlygų, susijusių su prašymais susipažinti su duomenimis, atveju, kai prašymas gali būti laikomas akivaizdžiai nepagrįstu, skaičius yra gana ribotas. Pertekliniai prašymai priklauso nuo sektoriaus, kuriame veikia duomenų valdytojas, ypatumų. Kuo dažniau keičiama duomenų valdytojo duomenų bazė, tuo dažniau duomenų subjektui gali būti leidžiama prašyti susipažinti su duomenimis nelaikant, kad tokie prašymai yra neproporcingi. Užuoat atsikąęs suteikti galimybę susipažinti su duomenimis, duomenų valdytojas gali nuspręsti iš duomenų subjekto imti mokestį. Tai būtų aktualu tik tais atvejais, kai prašymai yra pertekliniai, siekiant padengti

administracines išlaidas, kurių gali atsirasti vykdant tokius prašymus. Duomenų valdytojas turi sugebėti įrodyti, kad prašymas yra akivaizdžiai nepagrįstas arba neproporcingas.

Teisės susipažinti su duomenimis apribojimai taip pat gali būti nustatyti valstybių narių nacionalinėje teisėje pagal BDAR 23 straipsnį ir jame numatytas nukrypti leidžiančias nuostatas. Duomenų valdytojai, ketinantys taikyti tokius apribojimus, turi atidžiai patikrinti, ar laikomasi nacionalinių nuostatų reikalavimų, ir atsižvelgti į visas konkrečias sąlygas, kurios gali būti taikomos. Taikant tokias sąlygas gali būti nustatyta, kad teisė susipažinti su duomenimis suteikiama tik laikinai arba kad apribojimai taikomi tik tam tikrų kategorijų duomenims.

Turinys

1	Ižanga. Bendros pastabos.....	9
2	Teisės susipažinti su duomenimis tikslas, BDAR 15 straipsnio struktūra ir bendrieji principai.....	11
2.1	Teisės susipažinti su duomenimis tikslas.....	11
2.2	BDAR 15 straipsnio struktūra	12
2.2.1	Teisės susipažinti su duomenimis turinio apibrėžimas	13
2.2.1.1	Patvirtinimas, kad asmens duomenys tvarkomi.....	13
2.2.1.2	Susipažinimas su tvarkomais asmens duomenimis.....	13
2.2.1.3	Informacija apie duomenų tvarkymą ir duomenų subjektų teises	14
2.2.2	Nuostatos dėl sąlygų	14
2.2.2.1	Duomenų kopijos pateikimas	14
2.2.2.2	Papildomų kopijų pateikimas	15
2.2.2.3	Informacijos pateikimas įprastai naudojama elektronine forma	16
2.2.3	Galimas teisės susipažinti su duomenimis ribojimas	17
2.3	Bendrieji teisės susipažinti su duomenimis principai.....	17
2.3.1	Informacijos išsamumas	17
2.3.2	Informacijos teisingumas	19
2.3.3	Vertinimo atskaitos taškas	19
2.3.4	Duomenų saugumo reikalavimų laikymasis	21
3	Bendrieji prašymų susipažinti su duomenimis vertinimo aspektai.....	21
3.1	Ižanga.....	21
3.1.1	Prašymo turinio analizė	22
3.1.2	Prašymo forma	24
3.2	Atpažintis ir tapatumo nustatymas	26
3.3	Proporcingumo vertinimas, susijęs su prašančiojo asmens tapatumo nustatymu.....	28
3.4	Prašymai, teikiami per trečiąsias šalis ir (arba) įgaliotinius.....	31
3.4.1	Naudojimas teise susipažinti su duomenimis vaikų vardu	32
3.4.2	Naudojimas teise susipažinti su duomenimis pasitelkiant trečiosios šalies teikiamus portalus / kanalus.....	32
4	Teisės susipažinti su duomenimis ir asmens duomenų bei informacijos, su kuria jie susiję, taikymo sritis	33
4.1	Asmens duomenų apibrėžtis	33
4.2	Asmens duomenys, kurių atžvilgiu galima naudotis teise susipažinti su asmens duomenimis	36
4.2.1	„Su juo susiję asmens duomenys“	37
4.2.2	Asmens duomenys, kurie „yra tvarkomi“	38

4.2.3	Naujo prašymo susipažinti su duomenimis apimtis	39
4.3	Informacija apie duomenų tvarkymą ir duomenų subjektų teises	39
5	Kaip duomenų valdytojas gali suteikti galimybę susipažinti su duomenimis?	43
5.1	Kaip duomenų valdytojas gali gauti prašomus duomenis?	44
5.2	Tinkamos galimybės susipažinti su duomenimis suteikimo priemonės	44
5.2.1	Tinkamų priemonių pasirinkimas	44
5.2.2	Įvairios galimybės susipažinti su duomenimis suteikimo priemonės	45
5.2.3	Susipažinimas su duomenimis glausta, skaidria, suprantama ir lengvai prieinama forma, aiškia ir paprasta kalba.	47
5.2.4	Didelio informacijos kiekio atveju būtina nustatyti konkrečius informacijos teikimo reikalavimus	49
5.2.5	Formatas	50
5.3	Galimybės susipažinti su duomenimis suteikimo laikas	53
6	Teisės susipažinti su duomenimis ribos ir apribojimai	54
6.1	Bendrosios pastabos	54
6.2	BDAR 15 straipsnio 4 dalis	55
6.3	BDAR 12 straipsnio 5 dalis	58
6.3.1	Ką reiškia „akivaizdžiai nepagrįstas“?	59
6.3.2	Ką reiškia „neproporcingas“?	59
6.3.3	Pasekmės	62
6.4	Galimi Sąjungos arba valstybių narių teisės aktuose nustatyti apribojimai, grindžiami BDAR 23 straipsniu ir nukrypti leidžiančiomis nuostatomis	63
	Priedas. Proceso schema	64

Europos duomenų apsaugos valdyba,

atsižvelgdama į 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (toliau – BDAR) 70 straipsnio 1 dalies e punktą,

atsižvelgdama į EEE susitarimą, ypač į jo XI priedą ir 37 protokolą, su pakeitimais, padarytais 2018 m. liepos 6 d. EEE jungtinio komiteto sprendimu Nr. 154/2018¹,

atsižvelgdama į savo Darbo tvarkos taisyklių 12 ir 22 straipsnius,

kadangi rengiant šias gaires tiek raštu, tiek specialiaame suinteresuotųjų šalių renginyje, skirtame duomenų subjektų teisėms, siekiant nustatyti problemas ir aiškinimo problemas, su kuriomis susiduriama taikant atitinkamas BDAR nuostatas, iš suinteresuotųjų šalių buvo renkama Informacija,

PRIĖMĖ ŠIAS GAIRES:

1 ĮŽANGA. BENDROS PASTABOS

1. Šių laikų visuomenėje viešieji ir privatieji subjektai, vykdydami įvairių veiklą, įvairiais tikslais ir įvairiais būdais tvarko asmens duomenis. Asmenys dažnai gali atsidurti nepalankioje padėtyje nesuprasdami, kaip tvarkomi jų asmens duomenys, įskaitant konkrečiais atvejais naudojamas technologijas, nepriklausomai nuo to, ar jie yra privatieji, ar viešieji subjektai. Siekiant apsaugoti fizinių asmenų asmens duomenis tokiais atvejais, BDAR buvo nustatyta nuosekli ir patikima teisinė sistema, kuri paprastai taikoma įvairių rūšių duomenų tvarkymo atvejais, įskaitant konkrečias nuostatas, susijusias su duomenų subjektų teisėmis.
2. Teisė susipažinti su asmens duomenimis yra viena iš duomenų subjektų teisių, numatytų BDAR III skyriuje kartu su kitomis teisėmis, kaip antai teise reikalauti ištaisyti ir ištrinti duomenis, teisė apriboti duomenų tvarkymą, teise į duomenų perkeliamumą, teise nesutikti arba teise nesutikti, kad jam būtų taikomas automatizuotas atskirų sprendimų priėmimas, įskaitant profiliavimą². Duomenų subjekto teisė susipažinti su duomenimis įtvirtinta tiek ES pagrindinių teisių chartijoje (toliau – Chartija)³, tiek BDAR 15 straipsnyje, kur ji tiksliai suformuluota kaip teisė susipažinti su asmens duomenimis ir su kita susijusia informacija.
3. Pagal BDAR teisė susipažinti su duomenimis apima tris skirtingus elementus: patvirtinimą, ar asmens duomenys tvarkomi, galimybę su jais susipažinti ir informaciją apie patį duomenų tvarkymą. Duomenų subjektas taip pat gali gauti tvarkomų asmens duomenų kopiją, tačiau ši galimybė yra ne papildoma duomenų subjekto teisė, o vienas iš būdų susipažinti su duomenimis. Taigi teisė susipažinti su duomenimis gali būti suprantama ir kaip duomenų subjekto galimybė paklausti duomenų valdytojo, ar jo asmens duomenys yra tvarkomi, ir kaip galimybė susipažinti su šiais duomenimis bei juos patikrinti.

¹ Šiame dokumente daromos nuorodos į valstybes nares turėtų būti suprantamos kaip nuorodos į EEE valstybes nares.

² BDAR 15–22 straipsniai.

³ Pagal Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 8 straipsnio 1 dalį kiekvienas turi teisę į savo asmens duomenų apsaugą. Pagal 8 straipsnio 2 dalies antrą sakinį kiekvienas turi teisę susipažinti su surinktais su juo susijusiais duomenimis ir teisę reikalauti, kad jie būtų ištaisyti.

Duomenų valdytojas, remdamasis duomenų subjekto prašymu, pateikia jam informaciją, kuriai taikomos BDAR 15 straipsnio 1 ir 2 dalys.

4. Teisė susipažinti su duomenimis įgyvendinama ir duomenų apsaugos teisės sistemoje, atsižvelgiant į duomenų apsaugos teisės tikslus, ir konkrečiau, atsižvelgiant į *fizinių asmenų pagrindines teises ir laisves, visų pirma jų teisę į asmens duomenų apsaugą*, kaip nustatyta BDAR 1 straipsnio 2 dalyje. Teisė susipažinti su duomenimis yra svarbus visos duomenų apsaugos sistemos elementas.
5. Praktinis teisės susipažinti su duomenimis tikslas – suteikti fiziniams asmenims galimybę kontroliuoti savo asmens duomenis⁴. Siekiant veiksmingai įgyvendinti šį tikslą praktiškai, BDAR siekiama sudaryti palankesnes sąlygas tai daryti naudojantis įvairiomis garantijomis, kuriomis duomenų subjektui suteikiama galimybė lengvai, be nereikalingų apribojimų, pagrįstais laikotarpiais ir be pernelyg didelio delsimo ar išlaidų naudotis šia teise. Visa tai turėtų padėti veiksmingiau užtikrinti duomenų subjekto teisę susipažinti su duomenimis skaitmeniniame amžiuje, kuri platesne prasme apima ir duomenų subjekto teisę pateikti skundą priežiūros institucijai ir teisę į veiksmingą teisinę apsaugą⁵.
6. Kalbant apie teisės susipažinti su duomenimis, kaip duomenų apsaugos teisinės sistemos dalies, plėtojimą, reikėtų pabrėžti, kad ši teisė nuo pat pradžių buvo Europos duomenų apsaugos sistemos dalis. Palyginti su Direktyva 95/46/EB, BDAR nustatytas duomenų subjektų teisių standartas buvo patobulintas ir sugriežtintas. Tai pasakytina ir apie teisę susipažinti su duomenimis. Kadangi teisės susipažinti su duomenimis sąlygos dabar yra tiksliau apibrėžtos BDAR, ši teisė taip pat yra labiau tikslingesnė tiek duomenų subjektui, tiek duomenų valdytojui suteikiamo teisinio tikrumo požiūriu. Be to, dėl BDAR 12 straipsnio 3 dalyje nustatytos konkrečios 15 straipsnio formuluotės ir tikslaus duomenų pateikimo termino duomenų valdytojas įpareigojamas pasiruošti nagrinėti duomenų subjektų užklausas, nustatant prašymų nagrinėjimo procedūras.
7. Teisė susipažinti su duomenimis neturėtų būti vertinama atskirai, nes ji glaudžiai susijusi su kitomis BDAR nuostatomis, visų pirma su duomenų apsaugos principais, įskaitant duomenų tvarkymo proceso sąžiningumą ir teisėtumą, duomenų valdytojo prievole užtikrinti skaidrumą ir kitomis BDAR III skyriuje numatytomis duomenų subjektų teisėmis.
8. Kalbant apie duomenų subjektų teises, taip pat svarbu pabrėžti BDAR 12 straipsnio, kuriame nustatyti reikalavimai dėl tinkamų priemonių, kurias duomenų valdytojas turi priimti teikdamas BDAR 13 ir 14 straipsniuose nurodytą informaciją, ir BDAR 15–22 ir 34 straipsniuose nurodytų pranešimų svarbą. Šiuose reikalavimuose paprastai nurodoma duomenų subjektui teikiamų atsakymų forma, būdas ir terminas, visų pirma vaikams skirtos informacijos atvejais.
9. EDAV mano, kad būtina pateikti tikslesnes gaires, kaip įvairiais atvejais turi būti įgyvendinama teisė susipažinti su duomenimis. Šiomis gairėmis siekiama išnagrinėti įvairius teisės susipažinti su duomenimis aspektus. Konkrečiau, toliau siekiama bendrai apžvelgti ir paaiškinti paties 15 straipsnio turinį, o kituose skirsniuose išsamiau analizuojami dažniausiai pasitaikantys praktiniai klausimai ir klausimai, susiję su teisės susipažinti su duomenimis įgyvendinimu.

⁴ Žr. BDAR 7, 68, 75 ir 85 konstatuojamąsias dalis.

⁵ Žr. BDAR VIII skyriaus 77, 78 ir 79 straipsnius.

2 TEISĖS SUSIPAŽINTI SU DUOMENIMIS TIKSLAS, BDAR 15 STRAIPSNIO STRUKTŪRA IR BENDRIEJI PRINCIPAI

2.1 Teisės susipažinti su duomenimis tikslas

10. Taigi teisė susipažinti su duomenimis yra skirta tam, kad fiziniai asmenys galėtų kontroliuoti su jais susijusius asmens duomenis, t. y. kad jie *būtų informuoti ir galėtų patikrinti, ar duomenys tvarkomi teisėta*⁶. Konkrečiau, teisės susipažinti su duomenimis tikslas – suteikti duomenų subjektams galimybę suprasti, kaip tvarkomi jų asmens duomenys ir kokie yra tokio tvarkymo padariniai, ir patikrinti tvarkomų duomenų tikslumą neprivalant pagrįsti savo ketinimų. Kitaip tariant, teisės susipažinti su duomenimis tikslas – suteikti asmenims pakankamą, skaidrią ir lengvai prieinamą informaciją apie duomenų tvarkymą, nepriklausomai nuo naudojamų technologijų, ir suteikti jiems galimybę patikrinti įvairius BDAR nustatytus konkrečios duomenų tvarkymo veiklos aspektus (pvz., teisėtumą, tikslumą).
11. Šiose gairėse pateikiamas BDAR aiškinimas grindžiamas iki šiol suformuota ESTT praktika. Atsižvelgiant į teisės susipažinti su dokumentais svarbą, galima tikėtis, kad susijusi teismų praktika ateityje bus gerokai išplėtota.
12. Pagal ESTT sprendimus⁷ teise susipažinti su duomenimis siekiama užtikrinti, kad, tvarkant su duomenų subjektais susijusius duomenis, būtų apsaugomos jų teisės į privatumą ir į duomenų apsaugą⁸ ir ji gali sudaryti palankesnes sąlygas naudotis savo teisėmis, kylančiomis, pavyzdžiui, iš BDAR 16–19, 21–22 ir 82 straipsnių. Vis dėlto naudojimasis teise susipažinti su duomenimis yra asmens teisė, kuri nepriklauso nuo naudojimosi šiomis kitomis teisėmis, o naudojimasis kitomis teisėmis nepriklauso nuo naudojimosi teise susipažinti su duomenimis.
13. Atsižvelgiant į plačią teisės susipažinti su duomenimis tikslo aprėptį, teisės susipažinti su duomenimis tikslo negalima nagrinėti kaip išankstinės sąlygos, kad duomenų valdytojas, vertindamas prašymus suteikti galimybę susipažinti su duomenimis, pats galėtų naudotis teise susipažinti su duomenimis. Taigi duomenų valdytojai turėtų vertinti ne *kodėl* duomenų subjektas prašo suteikti galimybę susipažinti su duomenimis, o tik *ko* prašo duomenų subjektas (žr. 3 skirsnį dėl prašymo analizės), taip pat ar jis turi su tuo asmeniu susijusių asmens duomenų (žr. 4 skirsnį). Todėl, pavyzdžiui, duomenų valdytojas neturėtų atsisakyti suteikti galimybę susipažinti su duomenimis dėl priešasčių arba įtarimų, kad duomenų subjektas galėtų pasinaudoti prašomais duomenimis siekdamas apsiginti teisme atleidimo iš darbo arba prekybos ginčo su duomenų valdytoju atveju⁹. Teisės susipažinti su duomenimis ribos ir apribojimai aprašyti 6 skirsnyje.

1 pavyzdys. Darbdavys atleido asmenį iš darbo. Po savaitės asmuo nusprendžia surinkti įrodymus, kad šiam buvusiam ankstesniam darbdaviui galėtų pareikšti ieškinį dėl neteisėto atleidimo iš darbo. Atsižvelgdamas į šį savo sprendimą, asmuo kreipiasi į buvusį darbdavį prašydamas leisti susipažinti su visais su juo, kaip duomenų subjektu, susijusiais asmens duomenimis, kuriuos, veikdamas kaip duomenų valdytojas, tvarko buvęs darbdavys.

Duomenų valdytojas nevertina duomenų subjekto ketinimų, o duomenų subjektui nereikia nurodyti duomenų valdytojui savo prašymo priežasties. Todėl, jeigu prašymas atitinka visus kitus reikalavimus

⁶ BDAR 63 konstatuojamoji dalis.

⁷ ESTT sprendimas *Nowak*, C-434/16, ir sujungtos bylos C-141/12 ir C-372/12, *YS ir kiti*.

⁸ ESTT sprendimo *Nowak*, C-434/16 56 punktas.

⁹ Su šia tema susiję klausimai išdėstyti šiuo metu ESTT nagrinėjamoje byloje (C-307/22).

(žr. 3 skirsnį), duomenų valdytojas turi jį įvykdyti, išskyrus atvejus, kai paaiškėja, kad prašymas yra akivaizdžiai nepagrįstas arba neproporcingas pagal BDAR 12 straipsnio 5 dalį (žr. 6.3 skirsnį), o duomenų valdytojas tai turi įrodyti.

Variantas. Duomenų subjektas pasinaudoja teise susipažinti su savo asmens duomenimis bylos nagrinėjimo metu. Tačiau valstybės narės nacionalinėje teisėje, pagal kurią reglamentuojami duomenų valdytojo ir duomenų subjekto darbo santykiai, esama tam tikrų nuostatų, pagal kurias informacijos, kuri turi būti teikiama šalims arba kuria turi keistis šalys, aprėptis ribojama iki vykstančių arba būsimų teismo procesų, ir šios nuostatos taikomos duomenų subjekto pareikštam ieškiniui dėl neteisėto atleidimo iš darbo. Šiomis aplinkybėmis ir su sąlyga, kad šios nacionalinės nuostatos atitinka BDAR 23 straipsnyje nustatytus reikalavimus¹⁰, duomenų subjektas neturi teisės iš duomenų valdytojo gauti daugiau informacijos nei nustatyta valstybės narės nacionalinės teisės nuostatose, kuriomis reglamentuojamas teisinių ginčų šalių keitimasis informacija.

14. Nors teisės susipažinti su duomenimis tikslo aprėptis plati, ESTT taip pat nurodė duomenų apsaugos teisės aktų ir teisės susipažinti su duomenimis taikymo sričių ribas. Pavyzdžiui, ESTT nustatė, kad ES duomenų apsaugos teisės aktais užtikrinamos teisės susipažinti su dokumentais tikslas turi būti atskirtas nuo ES ir nacionalinės teisės aktais nustatytos teisės susipažinti su viešaisiais dokumentais tikslo „užtikrinti kuo didesnę valdžios institucijų sprendimų priėmimo proceso skaidrumą ir skatinti gerą administravimo praktiką“¹¹, kuris nėra nustatytas duomenų apsaugos teisės aktais. ESTT padarė išvadą, kad teisė susipažinti su asmens duomenimis turi būti taikoma nepriklausomai nuo to, ar taikoma kitos rūšies teisė susipažinti su duomenimis, kuria siekiama kito tikslo, pavyzdžiui, vykstant nagrinėjimo procedūrai.

2.2 BDAR 15 straipsnio struktūra

15. Siekiant atsakyti į prašymą suteikti galimybę susipažinti su duomenimis ir užtikrinti, kad nebūtų galima nepaisyti nė vieno iš jo aspektų, pirmiausia reikia suprasti 15 straipsnio struktūrą ir šiame straipsnyje nustatytos teisės susipažinti su duomenimis sudedamąsias dalis.
16. 15 straipsnį galima suskirstyti į aštuonis skirtingus elementus, išvardytus toliau pateiktoje lentelėje.

1.	Patvirtinimas, ar duomenų valdytojas tvarko asmens duomenis, susijusius su prašymą pateikusių asmeniu.	15 straipsnio 1 dalis, pirmasakinio dalis.
2.	Galimybė susipažinti su asmens duomenimis, susijusiais su prašymą pateikusių asmeniu.	15 straipsnio 1 dalis, antrasisakinio dalis (pradžią).
3.	Susipažinimas su šia informacija apie duomenų tvarkymą: a) duomenų tvarkymo tikslais; b) asmens duomenų kategorijomis; c) duomenų gavėjais ar jų kategorijomis; d) numatoma duomenų tvarkymo trukme arba trukmės nustatymo kriterijais; e) ar taikomos teisės reikalauti ištaisyti, ištrinti duomenis, apriboti jų tvarkymą ir nesutikti, kad duomenys būtų tvarkomi;	15 straipsnio 1 dalis, antrasisakinio dalis (pabaiga).

¹⁰ EDAV gairės 10/2020 dėl apribojimų pagal BDAR 23 straipsnį, versija viešoms konsultacijoms (2020 m. gruodžio 18 d.).

¹¹ ESTT sprendimas *YS ir kt.*, sujungtos bylos C-141/12 ir C-372/12, 47 punktas.

	f) teise pateikti skundą priežiūros institucijai; g) bet kokia turima informacija apie duomenų šaltinį, jeigu ji nebuvo surinkta iš duomenų subjekto; h) ar taikomas automatizuotas sprendimų priėmimas, įskaitant profiliavimą, ir kitą su tuo susijusią informaciją.	
4.	Informacija apie 46 straipsnyje numatytas apsaugos priemones, kai asmens duomenys perduodami į trečiąją valstybę arba tarptautinei organizacijai.	15 straipsnio 2 dalis.
5.	Duomenų valdytojo pareiga pateikti tvarkomų asmens duomenų kopiją.	15 straipsnio 3 dalies pirmas sakinys.
6.	Pagrįstas mokestis, kurį duomenų valdytojas, remdamasis administracinėmis išlaidomis, ima už bet kokias kitas duomenų subjekto prašomas duomenų kopijas.	15 straipsnio 3 dalies antras sakinys.
7.	Informacijos teikimas elektronine forma.	15 straipsnio 3 dalies trečias sakinys.
8.	Atsižvelgimas į kitų asmenų teises ir laisves.	15 straipsnio 4 dalis.

Nors visais 15 straipsnio 1 ir 2 dalių elementais kartu apibrėžiamas teisės susipažinti su duomenimis turinys, 15 straipsnio 3 dalyje, be BDAR 12 straipsnyje nustatytų bendrųjų reikalavimų, aptariamos susipažinimo su duomenimis sąlygos. 15 straipsnio 4 dalimi papildomos visoms duomenų subjektų teisėms taikomos BDAR 12 straipsnio 5 dalyje numatytos ribos ir apribojimai, ypatingą dėmesį skiriant kitų asmenų teisėms ir laisvėms, susijusioms su galimybe susipažinti su duomenimis.

2.2.1 Teisės susipažinti su duomenimis turinio apibrėžimas

17. 15 straipsnio 1 ir 2 dalys apima šiuos tris aspektus: pirma, patvirtinimą, ar tvarkomi asmens duomenys, susiję su prašymą pateikusių asmeniu. Jeigu taip – antra, susipažinimą su šiais duomenimis ir, trečia, informaciją apie duomenų tvarkymą. Šie elementai gali būti laikomi trimis skirtingomis sudedamosiomis dalimis, iš kurių kartu sukuriama prieigos teisė.

2.2.1.1 Patvirtinimas, kad asmens duomenys tvarkomi

18. Teikdami prašymus suteikti galimybę susipažinti su asmens duomenimis, duomenų subjektai pirmiausia turi žinoti, ar duomenų valdytojas tvarko su jais susijusius duomenis. Todėl ši informacija yra pirma teisės susipažinti su duomenimis pagal 15 straipsnio 1 dalį sudedamoji dalis. Jeigu duomenų valdytojas netvarko asmens duomenų, susijusių su duomenų subjektu, prašančiu suteikti galimybę susipažinti su asmens duomenimis, pateikiamas tik patvirtinimas, kad jokie su duomenų subjektu susiję asmens duomenys netvarkomi. Jeigu duomenų valdytojas tvarko su prašymą pateikusių asmeniu susijusius duomenis, duomenų valdytojas turi patvirtinti šį faktą šiam asmeniui. Šis patvirtinimas gali būti pateikiamas atskirai arba kartu su informacija apie tvarkomus asmens duomenis (žr. toliau).

2.2.1.2 Susipažinimas su tvarkomais asmens duomenimis

19. Susipažinimas su asmens duomenimis yra antra teisės susipažinti su duomenimis pagal 15 straipsnio 1 dalį sudedamoji dalis ir šios teisės pagrindas. Jis susijęs su BDAR 4 straipsnio 1 dalyje apibrėžta asmens duomenų sąvoka. Be pagrindinių asmens duomenų, pavyzdžiui, vardo, pavardės ir adreso, ši apibrėžtis gali apimti įvairiausių duomenis, kuriems iš esmės taikomas BDAR, visų pirma kiek tai susiję su jų tvarkymo būdu (BDAR 2 straipsnis). Susipažinimas su asmens duomenimis reiškia susipažinimą su

pačiais faktiniais asmens duomenimis, o ne tik su bendru duomenų aprašymu ar vien nuoroda į duomenų valdytojo tvarkomų asmens duomenų kategorijas. Jeigu netaikomos jokios ribos ar apribojimai¹², duomenų subjektai turi teisę susipažinti su visais su jais susijusiais tvarkomais duomenimis arba jų dalimis, priklausomai nuo prašymo apimties (žr. 2.3.1 skirsnį). Pareiga suteikti galimybę susipažinti su duomenimis nepriklauso nuo tų duomenų rūšies ar šaltinio. Ši pareiga visiškai taikoma net ir tais atvejais, kai prašantysis asmuo iš pradžių pateikė duomenų valdytojui duomenis, nes ja siekiama informuoti duomenų subjektą apie tai, kaip duomenų valdytojas faktiškai tvarko tuos duomenis. 15 straipsnyje nurodytų asmens duomenų aprėptis išsamiai paaiškinta 4.1 ir 4.2 skirsniuose.

2.2.1.3 Informacija apie duomenų tvarkymą ir duomenų subjektų teises

20. Trečia teisės susipažinti su duomenimis sudedamoji dalis – informacija apie duomenų tvarkymą ir duomenų subjektų teises, kurią duomenų valdytojas turi pateikti pagal 15 straipsnio 1 dalies a–h punktus ir 15 straipsnio 2 dalį. Tokia informacija galėtų būti grindžiama, pavyzdžiui, duomenų valdytojo pareiškimo dėl privatumo tekstu¹³ arba BDAR 30 straipsnyje nurodyto duomenų valdytojo duomenų tvarkymo veiklos įrašo tekstu, tačiau gali reikėti ją atnaujinti ir pritaikyti atsižvelgiant į duomenų subjekto prašymą. Informacijos turinys ir konkretumo lygis išsamiau aprašomi 4.3 skirsnyje.

2.2.2 Nuostatos dėl sąlygų

21. 15 straipsnio 3 dalimi BDAR 12 straipsnyje nustatyti atsakymo į prašymus susipažinti su duomenimis sąlygų reikalavimai papildomi tam tikrais reikalavimais, susijusiais su prašymais susipažinti su duomenimis.

2.2.2.1 Duomenų kopijos pateikimas

22. Pagal BDAR 15 straipsnio 3 dalies pirmą sakinį duomenų valdytojas pateikia nemokamą asmens duomenų, su kuriais susijęs duomenų tvarkymas, kopiją. Todėl ši kopija yra susijusi tik su antra teisės susipažinti su duomenimis sudedamąja dalimi (susipažinimas su tvarkomais asmens duomenimis, žr. pirmiau). Duomenų valdytojas turi užtikrinti, kad pirmoji kopija būtų nemokama, net jeigu, jo manymu, tokios kopijos kaina yra didelė (pavyzdžiui, telefoninio pokalbio įrašo kopijos pateikimo kaina).
23. Pareiga pateikti kopiją turi būti laikoma ne papildoma duomenų subjekto teise, o vienu iš būdų, kaip galima susipažinti su duomenimis. Ja sustiprinama teisė susipažinti su duomenimis¹⁴ ir padedama išaiškinti šią teisę, nes aiškiai nurodoma, kad galimybė susipažinti su duomenimis pagal 15 straipsnio 1 dalį apima išsamią informaciją apie visus duomenis ir negali būti suprantama, kad turi būti pateikiama tik duomenų santrauka. Be to, pareiga pateikti kopiją nesiekia išplėsti teisės susipažinti su dokumentais taikymo sritį: ši pareiga susijusi (tik) su tvarkomų asmens duomenų kopija ir nereikalaujama būtina atgaminti dokumentų originalus (žr. 5 skirsnio 152 punktą). Paprastai kalbant, pateikiant kopiją, duomenų subjektui neturi būti suteikiama jokia papildoma informacija. Kopijoje pateiktinos informacijos apimtis atitinka duomenų, su kuriais suteikiama galimybė susipažinti pagal 15 straipsnio 1 dalį, apimtį (antra pirmiau nurodyta teisės susipažinti su duomenimis sudedamoji dalis, žr. 19 punktą) ir apima visą informaciją, būtiną, kad duomenų subjektas galėtų suprasti ir patikrinti, ar duomenys tvarkomi teisėtai¹⁵.

¹² Žr. šių gairių 6 skirsnį.

¹³ Informacija pateikta EDAV patvirtintose 29 straipsnio darbo grupės 2018 m. balandžio 11 d. gairėse dėl skaidrumo pagal Reglamentą 2016/679, WP260 rev.01 (toliau – EDAV patvirtintos 29 straipsnio darbo grupės gairės dėl skaidrumo).

¹⁴ Pareiga pateikti duomenų kopiją nebuvo minima Duomenų apsaugos direktyvoje 95/46/EB.

¹⁵ Su šios dalies tema susiję klausimai išdėstyti šiuo metu ESTT nagrinėjamoje byloje (C-487/21).

24. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta pirmiau, jeigu galimybė susipažinti su duomenimis pagal 15 straipsnio 1 dalį suteikiama pateikiant duomenų kopiją, turi būti vykdoma pareiga pateikti 15 straipsnio 3 dalyje nurodytą kopiją. Pareiga pateikti kopiją atitinka teisės susipažinti su duomenimis tikslus, kad duomenų subjektas būtų informuotas ir galėtų patikrinti, ar duomenys tvarkomi teisėtai (63 konstatuojamoji dalis). Siekdamas šių tikslų, duomenų subjektas daugeliu atvejų informaciją turės matyti ne tik laikinai. Todėl duomenų subjektui turės būti suteikiama galimybė naudotis informacija ir gauti asmens duomenų kopiją.
25. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta pirmiau, duomenų kopijos sąvoka turi būti aiškinama plačiai ir apimti įvairias galimybes susipažinti su asmens duomenimis, kurios turi būti išsamios (t. y. apimti visus prašomus asmens duomenis), o duomenų subjektas turi turėti galimybę ją pasilikti. Taigi reikalavimas pateikti kopiją reiškia, kad informacija apie prašymą pateikusio asmens duomenis duomenų subjektui turi būti pateikiama taip, kad duomenų subjektas galėtų išsaugoti visą informaciją ir ja naudotis pakartotinai.
26. Nepaisant to, kad kopijos sąvoka aiškinama plačiai, ir atsižvelgiant į tai, kad tai yra pagrindinis būdas, kuriuo turėtų būti suteikiama galimybė susipažinti su duomenimis, tam tikromis aplinkybėmis galėtų būti tinkama taikyti kitus būdus. Papildomi paaiškinimai dėl kopijų ir kitų susipažinimo su duomenimis sąlygų pateikiami 5 skirsnyje, visų pirma 5.2.2–5.2.5 punktuose.

2.2.2.2 Papildomų kopijų pateikimas

27. 15 straipsnio 3 dalies antrame sakinyje nurodyti atvejai, kai duomenų subjektas prašo duomenų valdytojo pateikti daugiau nei vieną duomenų kopiją, pavyzdžiui, praradęs arba sugadinęs pirmąją kopiją, arba kai duomenų subjektas nori perduoti duomenų kopiją kitam asmeniui arba priežiūros institucijai. Remiantis tuo, kad duomenų subjekto prašymu duomenų valdytojas turi pateikti papildomas kopijas, 15 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad už bet kokias prašomas papildomas duomenų kopijas duomenų valdytojas gali imti pagrįstą mokestį, grindžiamą administracinėmis išlaidomis (15 straipsnio 3 dalies antras sakiny).
28. Jeigu duomenų subjektas paprašo papildomos kopijos po to, kai pateikia pirmąjį prašymą, gali kilti klausimų, ar turėtų būti laikoma, kad toks prašymas yra naujas, ar kad duomenų subjektas pageidauja papildomos duomenų kopijos, kaip numatyta 15 straipsnio 3 dalies antrame sakinyje, ir tokiu atveju už papildomą kopiją gali būti imamas mokestis. Atsakymas į šiuos klausimus priklauso išimtinai nuo prašymo turinio: prašymas turėtų būti laikomas prašymu pateikti papildomą duomenų kopiją, jeigu laiko ir apimties požiūriu jis yra susijęs su tokiu pačiu asmens duomenų tvarkymo atveju kaip ir ankstesnis prašymas. Tačiau jeigu duomenų subjektas siekia gauti informaciją apie duomenis, kurie buvo tvarkomi kitu laikotarpiu arba yra susiję su kitu duomenų rinkiniu nei tas, kurį buvo prašyta pateikti anksčiau, turi būti vėl taikoma teisė gauti nemokamą duomenų kopiją, kaip numatyta 15 straipsnio 3 dalyje. Ši nuostata taikoma ir tais atvejais, kai duomenų subjektas buvo visai neseniai pateikęs pirmąjį prašymą. Duomenų subjektas gali pasinaudoti savo teise susipažinti su duomenimis pateikdamas paskesnę prašymą ir gauti nemokamą duomenų kopiją, išskyrus atvejus, kai toks prašymas laikomas pertekliniu pagal 12 straipsnio 5 dalį, kurioje numatoma galimybė imti pagrįstą mokestį, numatytą 12 straipsnio 5 dalies a punkte (dėl neproporcingų pasikartojančio turinio prašymų žr. 6 skirsinį).

2 pavyzdys. Klientas pateikia prekybos bendrovei prašymą suteikti galimybę susipažinti su duomenimis. Praėjus vieniems metams nuo bendrovės atsakymo, tas pats klientas tai pačiai bendrovei pateikia prašymą suteikti galimybę susipažinti su duomenimis pagal 15 straipsnį. Nepriklausomai nuo to, ar po ankstesnio prašymo šalis buvo sudariusios naujus verslo sandorius ar bendravo kitais būdais, šis antrasis prašymas turi būti laikomas nauju prašymu. Duomenų subjektas turi teisę gauti nemokamą

duomenų kopiją net ir tuo atveju, jeigu bendrovė neatliko jokių duomenų pakeitimų, nes tai duomenų subjektui nebūtinai gali būti akivaizdu.

1 variantas. Net jeigu pirmiau minėtais atvejais klientas pateikia naują prašymą, pavyzdžiui, praėjus tik savaitei nuo pirmojo prašymo, tai taip pat gali būti laikoma nauju prašymu pagal 15 straipsnio 1 dalį ir 3 dalies pirmą sakinį, jeigu negali būti laikoma, kad tai yra tik pirmojo prašymo priminimas. Kalbant apie trumpąjį laikotarpį ir atsižvelgiant į konkrečias naujo prašymo aplinkybes, atsiranda klausimų dėl jo neproporcingumo, kaip nurodyta 12 straipsnio 5 dalyje (žr. 6 skirsnį).

2 variantas. Prašymas pateikti informacijos, kuri jau buvo pateikta kaip duomenų kopija atsakant į ankstesnį prašymą, „naują kopiją“, pavyzdžiui, tuo atveju, kai klientas prarado anksčiau gautą duomenų kopiją, paprastai turėtų būti laikomas prašymu pateikti papildomą duomenų kopiją, nes tvarkymo apimties ir laiko atžvilgiu jis susijęs su ankstesniu prašymu.

29. Jeigu duomenų subjektas pakartoja pirmąjį prašymą suteikti galimybę susipažinti su duomenimis, remdamasis tuo, kad gautas atsakymas nebuvo išsamus arba kad nebuvo nurodyti motyvai, dėl kurių buvo atsakyta suteikti tokią galimybę, šis prašymas neturėtų būti laikomas nauju prašymu, nes juo tik primenama apie pirmąjį nepatenkintą prašymą.
30. Dėl išlaidų paskirstymo tais atvejais, kai prašoma papildomos kopijos, 15 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad duomenų valdytojas gali imti pagrįstą mokestį, grindžiamą dėl prašymo patirtomis administracinėmis išlaidomis. Tai reiškia, kad administracinės išlaidos yra svarbus kriterijus nustatant šio mokesčio dydį. Kartu šis mokestis turėtų būti tinkamas, atsižvelgiant į tai, kad teisė susipažinti su duomenimis yra svarbi pagrindinė duomenų subjekto teisė. Duomenų valdytojas neturėtų duomenų subjektui perkelti netiesioginių išlaidų ar kitų bendrųjų išlaidų, tačiau daugiausia dėmesio turėtų skirti konkrečioms išlaidoms, patiriamoms pateikiant papildomą duomenų kopiją. Organizuodamas šį procesą, duomenų valdytojas turėtų veiksmingai naudoti savo žmogiškuosius ir materialinius išteklius, kad duomenų kopijos kaina nebūtų didelė, įskaitant atvejus, kai duomenų valdytojas naudojami išorės parama.
31. Jeigu duomenų valdytojas nusprendžia imti mokestį, duomenų valdytojas turėtų iš anksto nurodyti, kad toks mokestis bus imamas ir, kiek įmanoma tiksliau, kainą, kurias jis ketina nustatyti duomenų subjektui, kad duomenų subjektas galėtų nuspręsti, ar palikti galioti, ar atsiimti savo prašymą.

2.2.2.3 Informacijos pateikimas įprastai naudojama elektronine forma

32. Jeigu prašymas pateikiamas elektroninėmis priemonėmis, informacija taip pat pateikiama, jeigu įmanoma, elektroninėmis priemonėmis, išskyrus atvejus, kai duomenų subjektas paprašo ją pateikti kitaip (žr. BDAR 12 straipsnio 3 dalį). 15 straipsnio 3 dalies trečiame sakinyje šis reikalavimas papildomas nuostata, nurodant, kad, dėl prašymų susipažinti su duomenimis atvejais, duomenų valdytojas taip pat privalo pateikti atsakymą įprastai naudojama elektronine forma, išskyrus atvejus, kai duomenų subjektas paprašo jį pateikti kitaip. 15 straipsnio 3 dalyje daroma prielaida, kad duomenų valdytojai, galintys gauti elektroninius prašymus, atsakymą į prašymą gali pateikti įprastai naudojama elektronine forma (daugiau informacijos pateikiama 5.2.5 skirsnyje). Ši nuostata susijusi su visa informacija, kurią reikia pateikti pagal 15 straipsnio 1 ir 2 dalis. Todėl, jeigu duomenų subjektas prašymą suteikti galimybę susipažinti su duomenimis pateikia elektroninėmis priemonėmis, visa informacija turi būti pateikiama įprastai naudojama elektronine forma. Su forma susiję klausimai išsamiau aptariami 5 skirsnyje. Duomenų valdytojas visada turėtų taikyti tinkamas saugumo priemones, visų pirma, kai tvarkomi specialios kategorijos asmens duomenys (žr. 2.3.4 skirsnį).

2.2.3 Galimas teisės susipažinti su duomenimis ribojimas

33. Galiausiai, kalbant apie teisę susipažinti su duomenimis, 15 straipsnio 4 dalyje numatomas konkretus apribojimas. Šioje dalyje nurodyta, kad reikia atsižvelgti į galimą neigiamą poveikį kitų asmenų teisėms ir laisvėms. Klausimai dėl šio apribojimo taikymo srities ir pasekmių, taip pat dėl papildomų BDAR 12 straipsnio 5 dalyje arba 23 straipsnyje nustatytų ribų ir apribojimų paaiškinti 6 skirsnyje.

2.3 Bendrieji teisės susipažinti su duomenimis principai

34. Jeigu duomenų subjektai pateikia prašymą suteikti galimybę susipažinti su savo duomenimis, iš esmės visada turi būti pateikiama visa BDAR 15 straipsnyje nurodyta informacija. Atitinkamai, kai duomenų valdytojas tvarko su duomenų subjektu susijusius duomenis, duomenų valdytojas pateikia visą 15 straipsnio 1 dalyje nurodytą informaciją ir, tam tikrais atvejais, 15 straipsnio 2 dalyje nurodytą informaciją. Duomenų valdytojas turi imtis tinkamų priemonių, siekdamas užtikrinti, kad informacija būtų išsami, teisinga ir atnaujinta ir kuo labiau atitiktų duomenų tvarkymo būklę prašymo gavimo metu¹⁶. Jeigu duomenis kartu tvarko du ar daugiau duomenų valdytojų, bendrai duomenis tvarkančių duomenų valdytojų susitarimas dėl jų atitinkamų pareigų, susijusių su duomenų subjekto naudojimusi savo teisėmis, visų pirma dėl atsakymo į prašymus susipažinti su duomenimis, nedaro poveikio duomenų subjektų teisėms duomenų valdytojo, kuriam jie pateikia savo prašymą, atžvilgiu¹⁷.

2.3.1 Informacijos išsamumas

35. Duomenų subjektai, išskyrus toliau nurodytus duomenų subjektus, turi teisę reikalauti, kad būtų atskleisti visi su jais susiję duomenys (išsamesnė informacija apie jų aprėptį pateikiama 4.2 skirsnyje). Prašymas pasinaudoti teise susipažinti su duomenimis suprantamas bendrai (išskyrus atvejus, kai duomenų subjektas aiškiai paprašo kitaip) ir kaip apimantis visus duomenų subjekto asmens duomenis¹⁸. Galimybė susipažinti tik su tam tikra dalimi informacijos gali būti svarstoma šiais atvejais:
- a) duomenų subjektas aiškiai paprašė pateikti tam tikrą duomenų pogrupį; Siekdamas išvengti neišsamios informacijos pateikimo, duomenų valdytojas gali svarstyti tokį apribotą duomenų subjekto prašymą tik tuo atveju, jeigu jis gali būti tikras, kad toks aiškinimas atitinka duomenų subjekto pageidavimą (išsamesnė informacija pateikiama 5.1 dalies 3.1.1 skirsnyje). Iš esmės duomenų subjektas neprivalo pakartotinai pateikti prašymo perduoti visus duomenis, kuriuos duomenų subjektas turi teisę gauti;
 - b) tais atvejais, kai duomenų valdytojas tvarko didelį duomenų subjekto duomenų kiekį, duomenų valdytojui gali kilti abejonių, ar labai bendro pobūdžio prašymu suteikti galimybę susipažinti su duomenimis iš tikrųjų siekiama gauti informaciją apie visų rūšių tvarkomus duomenis arba apie visas duomenų valdytojo veiklos sritis. Taip visų pirma gali būti tais atvejais, kai nuo pat pradžių nebuvo galimybės duomenų subjektui suteikti priemonių jo prašymui patikslinti arba kai duomenų subjektas tokiomis priemonėmis nepasinaudojo. Tada duomenų valdytojas patiria problemų, susijusių su tuo, kaip reikia pateikti išsamų atsakymą, kartu išvengiant duomenų subjektui teikiamos informacijos pertekliaus, dėl kurio duomenų subjektas nėra suinteresuotas ir kurio jis negali veiksmingai tvarkyti. Atsižvelgiant į aplinkybes ir technines galimybes, ši problema gali būti sprendžiama, pavyzdžiui, teikiant savitarnos priemones internete (žr. 5 skirsnyje, kuriame nagrinėjamas daugiasluoksnis metodas). Jeigu tokie sprendimai netaikomi, duomenų valdytojas, tvarkantis didelį su duomenų subjektu susijusios

¹⁶ Gairės dėl tinkamų priemonių pateikiamos 5 dalies 123–129 punktuose.

¹⁷ EDAV gairių 07/2020 dėl BDAR vartojamų duomenų valdytojo ir duomenų tvarkytojo sąvokų 162f punktas. Duomenų tvarkytojai turi padėti duomenų valdytojui, ten pat, 129 punktas.

¹⁸ Išsamesnė informacija pateikiama 5.2.3 skirsnyje, kuriame nagrinėjamas daugiasluoksnis metodas.

informacijos kiekį, gali prašyti duomenų subjekto prieš pateikiant informaciją patikslinti, kokia informacija jam reikalinga arba su kurios tvarkymu yra susijęs jo prašymas (žr. BDAR 63 konstatuojamąją dalį). Tai gali būti įmonė, vykdanči kelių rūšių veiklą, arba valdžios institucija, turinti skirtingus administracinius vienetų, jeigu duomenų valdytojas nustato, kad tuose filialuose tvarkoma daug su duomenų subjektu susijusių duomenų. Be to, didelį duomenų kiekį gali tvarkyti duomenų valdytojai, renkantys duomenis apie dažnai, ilgą laiką duomenų subjekto vykdomą veiklą.

3 pavyzdys. Valdžios institucija įvairiomis aplinkybėmis tvarko su duomenų subjektu susijusius duomenis įvairiuose padaliniuose. Bylų tvarkymo ir laikymo procesai iš dalies tvarkomi neautomatizuotomis priemonėmis ir dauguma duomenų saugomi tik popierinėse rinkmenose. Įvertinusi bendrą prašymo formulotę, valdžios institucija abejoja, ar duomenų subjektas supranta, kokia yra jo prašymo apimtis, visų pirma atsižvelgiant į duomenų tvarkymo operacijas, kurias jis apimtų, įvairovę, informacijos kiekį ir puslapių, kuriuos duomenų subjektas gautų, skaičių.

4 pavyzdys. Didelė draudimo bendrovė asmens, kuris jau daugelį metų yra jos klientas, laiškų gauna bendro pobūdžio prašymą leisti susipažinti su duomenimis. Nors bendrovėje visiškai laikomasi duomenų ištrynimo laikotarpių, bendrovė iš tikrųjų tvarko didžiulį kiekį su klientu susijusių duomenų, nes tvarkyti duomenis vis dar būtina vykdanč sutartinius įsipareigojimus, kylančius iš sutartinių santykių su klientu (įskaitant, pavyzdžiui, nuolatinius įsipareigojimus, bendravimą su klientu ir trečiosiomis šalimis dėl ginčytinų klausimų ir kt.) arba siekiant laikytis teisinių įsipareigojimų (archyvuojant duomenis, kurie turi būti saugomi mokesčių tikslais ir kt.). Draudimo bendrovei gali kilti abejonių dėl to, ar labai bendro pobūdžio prašymu iš tikrųjų siekiama gauti visus tokių rūšių duomenis. Tai gali būti ypač problemiška, jeigu draudimo bendrovė turi tik duomenų subjekto pašto adresą ir todėl turi siųsti jam bet kokią informaciją popierine forma. Tačiau tos pačios abejonės gali būti aktualios ir teikiant informaciją kitomis priemonėmis.

Jeigu tokiais atvejais, vykdydamas savo pareigą palengvinti naudojimąsi teise susipažinti su duomenimis (BDAR 12 straipsnio 2 dalis), duomenų valdytojas nusprendžia paprašyti duomenų subjekto patikslinti prašymą, duomenų valdytojas tuo pačiu metu pateikia reikšmingą informaciją apie savo duomenų tvarkymo operacijas, kurios gali būti susijusios su duomenų subjektu, informuodamas apie atitinkamas savo veiklos sritis, duomenų bazes ir kt.

5 pavyzdys. Kalbant apie darbo santykius, bendrai suformuluoto prašymo suteikti galimybę susipažinti su duomenimis atveju *per se* nėra aišku, ar darbuotojas nori gauti visus naudotojo registracijos duomenis, duomenis apie prieigą prie darbo vietos, duomenis, susijusius su atsiskaitymais valgykloje, duomenis apie darbo užmokesčio mokėjimus ir kt. Pavyzdžiui, darbdavio pateiktas prašymas patikslinti informaciją galėtų padėti paaiškinti, kad darbuotojas yra suinteresuotas suprasti arba patikrinti, kam buvo perduotas jo veiklos rezultatų vertinimas. Nepaprašius patikslinti duomenis darbuotojas gautų didelį informacijos kiekį ir dauguma duomenų jam nebūtų įdomūs. Tuo pat metu, siekdamas padėti darbuotojui pateikti pagrįstą prašymą, darbdavys turėtų pateikti informaciją apie skirtingas duomenų tvarkymo aplinkybes, kurios galėtų būti susijusios su darbuotoju.

Svarbu pabrėžti, kad prašymu patikslinti nesiekama apriboti atsakymo į prašymą suteikti galimybę susipažinti su duomenimis ir jis neturi būti naudojamas kaip priemonė nuslėpti informaciją apie duomenų subjekto duomenis ar jo duomenų tvarkymą. Jeigu duomenų subjektas, kurio buvo paprašyta patikslinti prašymo apimtį, patvirtina, kad prašo visų su juo susijusių asmens duomenų, duomenų valdytojas, žinoma, turi pateikti visus duomenis.

Bet kuriuo atveju duomenų valdytojas visada turėtų gebėti įrodyti, kad prašymo tvarkymo būdu siekiama užtikrinti kuo platesnę teisę susipažinti su duomenimis poveikį ir kad tai atitinka jo pareigą

sudaryti palankesnes galimybes duomenų subjektams naudotis savo teisėmis (BDAR 12 straipsnio 2 dalis). Laikydamasis šių principų, duomenų valdytojas, prieš pateikdamas papildomus duomenis pagal duomenų subjekto pageidavimą, gali palaukti duomenų subjekto atsakymo, su sąlyga, kad duomenų valdytojas pateikė duomenų subjektui aiškią visų duomenų tvarkymo operacijų, kurios galėtų būti susijusios su duomenų subjektu, įskaitant visų pirma tas, kurių duomenų subjektas galėtų būti nenumatęs, apžvalgą, jeigu duomenų valdytojas taip pat suteikė prieigą prie visų duomenų, kuriuos gauti aiškiai pageidavo duomenų subjektas, ir jeigu ši informacija taip pat buvo pateikta kartu su aiškiu nurodymu, kaip susipažinti su visais kitais tvarkomais duomenimis.

- c) Taikomos teisės susipažinti su duomenimis išimties arba apribojimais (žr. 6 skirsnį). Tokiais atvejais duomenų valdytojas turėtų atidžiai patikrinti, su kuriomis informacijos dalimis yra susijusi išimtis, ir pateikti visą informaciją, kuriai tokia išimtis netaikoma. Pavyzdžiui, išimtis negali daryti poveikio pačiam patvirtinimui, kad asmens duomenys yra tvarkomi (1 sudedamoji dalis). Todėl turi būti pateikiama informacija apie visus asmens duomenis ir visa 15 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodyta informacija, kuriai netaikoma išimtis ar apribojimas.

2.3.2 Informacijos teisingumas

36. Į duomenų subjektui perduodamų asmens duomenų kopiją įtraukta informacija turi apimti faktinę informaciją arba saugomus su duomenų subjektu susijusius asmens duomenis. Tai pasakytina apie pareigą teikti informaciją apie netikslius duomenis arba apie duomenų tvarkymą, kuris yra neteisėtas arba nebelaikomas teisėtu. Pavyzdžiui, duomenų subjektas gali pasinaudoti teise susipažinti su duomenimis, norėdamas nustatyti netikslių duomenų, platinamų tarp skirtingų duomenų valdytojų, šaltinį. Jeigu duomenų valdytojas ištaisytų netikslius duomenis prieš pranešdamas apie tai duomenų subjektui, duomenų subjektas tokios galimybės nebeturėtų. Tos pačios nuostatos taikomos neteisėto duomenų tvarkymo atveju. Galimybė žinoti apie neteisėtą duomenų, susijusių su duomenų subjektu, tvarkymą yra vienas iš pagrindinių teisės susipažinti su duomenimis tikslų. Pareiga informuoti apie nepakitusią duomenų tvarkymo būklę nedaro poveikio duomenų valdytojo pareigai nutraukti neteisėtą duomenų tvarkymą arba ištaisyti netikslius duomenis. Į klausimus dėl šių pareigų vykdymo tvarkos atsakoma toliau.

2.3.3 Vertinimo atskaitos taškas

37. Vertinant tvarkomus duomenis turi būti kuo tiksliau atspindima situacija, kai duomenų valdytojas gauna prašymą, o atsakymas turėtų apimti visus tuo metu turimus duomenis. Tai reiškia, kad duomenų valdytojas turi stengtis nepagrįstai nedelsdamas sužinoti apie visą su duomenų subjektu susijusią duomenų tvarkymo veiklą. Tai reiškia, kad duomenų valdytojai neprivalo pateikti asmens duomenų, kuriuos jie tvarkė anksčiau, bet kurių jie nebeteri¹⁹. Pavyzdžiui, duomenų valdytojas gali būti ištrynęs asmens duomenis laikydamasis savo duomenų saugojimo politikos ir (arba) teisės aktų nuostatų ir todėl gali nebeterėti galimybės pateikti prašomus asmens duomenis. Šiomis aplinkybėmis reikėtų priminti, kad duomenų saugojimo trukmė turėtų būti nustatoma pagal BDAR 5 straipsnio 1 dalies e punktą, nes bet koks duomenų saugojimas turi būti objektyviai pagrįdžiamas.

¹⁹ Šiuo klausimu žr. šių gairių 4 skirsnyje pateiktus papildomus paaiškinimus ir 2009 m. gegužės 7 d. Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendime byloje *College van burgemeester en wethouders van Rotterdam v M. E. E. Rijkeboer* (C-553/07) dėl teisės gauti su praeitimi susijusią informaciją apie duomenų gavėjus arba jų kategorijas.

38. Tuo pat metu duomenų valdytojas turi iš anksto įgyvendinti būtinas priemones, skirtas sudaryti palankesnes sąlygas naudotis teise susipažinti su duomenimis ir kuo greičiau bei prieš tai, kai duomenys turės būti ištrinti, išnagrinėti tokius prašymus (žr. 12 straipsnio 3 dalį). Todėl trumpų saugojimo laikotarpių atveju priemonės, kurių imamasi siekiant atsakyti į prašymą, turėtų būti pritaikomos prie tinkamo saugojimo laikotarpio, taip sudarant palankesnes sąlygas naudotis teise susipažinti su duomenimis ir išvengiant padėties, kad prašymo pateikimo metu būtų visiškai neįmanoma suteikti galimybę susipažinti su tvarkomais duomenimis²⁰. Vis dėlto kai kuriais atvejais gali būti neįmanoma atsakyti į prašymą iki numatytos duomenų ištrynimo datos. Pavyzdžiui, jei duomenų valdytojas, atsakydamas į prašymą kaip įmanoma greičiau, gauna asmens duomenis, kuriuos kitą dieną buvo suplanuota ištrinti, duomenų valdytojui gali prireikti papildomo laiko apsvarstyti, ar, siekiant apsaugoti kitų asmenų laisves, prieš išsiunčiant asmens duomenų kopiją prašančiajam asmeniui reikia atitinkamai suredaguoti tuos duomenis. Jeigu duomenys buvo gauti per numatytą saugojimo laikotarpį, duomenų valdytojas gali toliau tvarkyti tuos duomenis ir taip įvykdyti savo pareigą atsakyti į prašymą. Tokiais atvejais duomenų tvarkymas gali būti grindžiamas BDAR 6 straipsnio 1 dalies c punktu, taikomu kartu su BDAR 15 straipsniu, o jo trukmė turi atitikti BDAR 12 straipsnio 3 dalies reikalavimus²¹. Šis teisinis pagrindas taikomas tik tiems duomenims, kurie, kaip nustatyta, yra būtini siekiant atsakyti į konkretų prašymą, ir juo negalima remtis siekiant pagrįsti bendrą saugojimo laikotarpių pratęsimą.
39. Be to, duomenų valdytojas negali sąmoningai vengti pareigos pateikti prašomus asmens duomenis ir ištrinti arba pakeisti asmens duomenis atsakydamas į prašymą suteikti galimybę susipažinti su duomenimis (žr. 2.3.2 punktą). Jeigu duomenų valdytojas, tvarkydamas prašymą suteikti galimybę susipažinti su duomenimis, nustato, kad esama netikslių duomenų arba kad duomenys tvarkomi neteisėtai, duomenų valdytojas, prieš vykdydamas kitas savo pareigas, turi įvertinti duomenų tvarkymo būklę ir apie tai atitinkamai informuoti duomenų subjektą. Duomenų valdytojas, atsižvelgdamas į savo interesus ir siekdamas išvengti poreikio toliau teikti informaciją šiuo klausimu bei laikytis skaidrumo principo, turėtų pridėti informaciją apie vėliau atliktus ištaisymus ar ištrynimus.

6 pavyzdys. Atsakydamas į prašymą suteikti galimybę susipažinti su duomenimis, duomenų valdytojas supranta, kad duomenų subjekto anketa, pateikta kandidatuojuo dėl laisvos darbo vietos duomenų valdytojo įmonėje, buvo saugoma pasibaigus duomenų saugojimo laikotarpiui. Šiuo atveju duomenų valdytojas negali pirmiausia ištrinti duomenų, o tada atsakyti duomenų subjektui, kad jo duomenys (susiję su anketa) netvarkomi. Jis turi pirmiau suteikti galimybę susipažinti su duomenimis, o vėliau tuos duomenis ištrinti. Siekiant išvengti tolesnio prašymo ištrinti duomenis, rekomenduojama kartu pateikti informaciją apie duomenų ištrynimo faktą ir laiką.

Siekdami laikytis skaidrumo principo, duomenų valdytojai turėtų informuoti duomenų subjektą nuo konkretaus duomenų tvarkymo momento, kuris nurodomas duomenų valdytojo atsakyme. Kai kuriais atvejais, pavyzdžiui, dažnai vykdant komunikacijos veiklą, nuo laiko atskaitos taško, kai buvo vertinamas duomenų tvarkymas, iki duomenų valdytojo atsakymo pateikimo, duomenys gali būti papildomai tvarkomi arba keičiami. Jeigu duomenų valdytojas žino apie tokius pakeitimus, į atsakymą

²⁰ Pavyzdžiui, siekiant sudaryti palankesnes sąlygas imtis skubių veiksmų, būtų galima apsvarstyti galimybę įdiegti savitarnos priemonę, kurią naudodamas duomenų subjektas galėtų lengvai susipažinti su prašomais asmens duomenimis, ir pranešimo sistemą, kuri įspėtų duomenų valdytoją apie prašymą, susijusį su asmens duomenimis, kurių saugojimo laikotarpis yra trumpas.

²¹ Tai nedaro poveikio vėliau įrodymų tikslais vykdomam duomenų tvarkymui, susijusiam su prašymo suteikti galimybę susipažinti su duomenimis tvarkymu atitinkamą laikotarpį.

rekomenduojama įtraukti informaciją apie tuos pakeitimus, taip pat informaciją apie papildomą duomenų tvarkymą, kuris buvo būtinas atsakant į prašymą.

2.3.4 Duomenų saugumo reikalavimų laikymasis

40. Kadangi asmens duomenų perdavimas ir suteikimas duomenų subjektui yra duomenų tvarkymo operacija, duomenų valdytojas visada privalo įdiegti tinkamas technines ir organizacines priemones, kuriomis būtų užtikrinamas duomenų tvarkymo riziką atitinkantis saugumo lygis (žr. BDAR 5 straipsnio 1 dalies f punktą, 24 ir 32 straipsnius). Ši nuostata taikoma nepriklausomai nuo sąlygų, kuriomis suteikiama galimybė susipažinti su duomenimis. Jeigu duomenys duomenų subjektui perduodami neelektroniniu būdu, duomenų valdytojas, atsižvelgdamas į su duomenų tvarkymu susijusią riziką, gali apsvarstyti galimybę duomenis išsiųsti registruotu laišku arba pasiūlyti duomenų subjektui (jo neįpareigodamas), atsiimti duomenų rinkmeną tiesiogiai, šį faktą patvirtinant parašu viename iš duomenų valdytojo padalinių. Jeigu informacija teikiama elektroninėmis priemonėmis, kaip nurodyta 12 straipsnio 1 ir 3 dalyse, duomenų valdytojas pasirenka elektronines priemones, atitinkančias duomenų saugumo reikalavimus. Be to, tais atvejais, kai duomenų kopija pateikiama įprastai naudojama elektronine forma (žr. 15 straipsnio 3 dalį), duomenų valdytojas, pasirinkdamas elektroninės rinkmenos perdavimo duomenų subjektui priemones, turi atsižvelgti į duomenų saugumo reikalavimus. Tai gali apimti duomenų šifravimo, slaptažodžių apsaugos ir kt. priemones. Siekdamas suteikti geresnes galimybes susipažinti su užšifruotais duomenimis, duomenų valdytojas taip pat turėtų užtikrinti, kad būtų pateikiama tinkama informacija, kurią naudodamas duomenų subjektas galėtų susipažinti su iššifruotais duomenimis. Tais atvejais, kai dėl duomenų saugumo reikalavimų turi būti vykdomas ištisinis elektroninių laiškų šifravimas, tačiau duomenų valdytojas gali išsiųsti tik įprastą e. laišką, duomenų valdytojas turi naudoti kitas priemones, pvz., duomenis duomenų subjektui siųsti USB laikmenoje (registruotu) laišku.

3 BENDRIEJI PRAŠYMŲ SUSIPAŽINTI SU DUOMENIMIS VERTINIMO ASPEKTAI

3.1 Įžanga

41. Gaudamas prašymus suteikti galimybę susipažinti su asmens duomenimis, duomenų valdytojas kiekvieną prašymą turi įvertinti atskirai. Duomenų valdytojas atsižvelgia, *inter alia*, į šiuos tolesnėse dalyse išsamiau išdėstytus klausimus: ar prašymas yra susijęs su asmens duomenimis, susijusiais su prašymą pateikusiu asmeniu, ir kas yra tas asmuo. Šiame skirsnyje siekiama paaiškinti, į kokius prašymo susipažinti su duomenimis elementus duomenų valdytojas turėtų atsižvelgti atlikdamas vertinimą, ir aptarti galimus tokio vertinimo scenarijus bei pasekmes. Vertindamas prašymą suteikti galimybę susipažinti su asmens duomenimis, duomenų valdytojas pagal BDAR 12 straipsnio 2 dalį taip pat atsižvelgia į pareigą sudaryti palankesnes sąlygas naudotis duomenų subjekto teisėmis, kartu užtikrinant tinkamą asmens duomenų saugumą²².

²² Duomenų valdytojas užtikrina tinkamą asmens duomenų saugumą, laikydamasis vientisumo ir konfidencialumo principo (BDAR 5 straipsnio 1 dalies f punktas) ir įgyvendindamas tinkamas technines ir organizacines priemones, kaip nurodyta BDAR 32 straipsnyje ir išplėtotą BDAR 24 straipsnyje. Duomenų valdytojas turi sugebėti įrodyti, kad jis užtikrina tinkamą duomenų apsaugos lygį, atitinkantį atskaitomybės

42. Todėl duomenų valdytojai turėtų aktyviai rengtis tvarkyti prašymus susipažinti su asmens duomenimis. Tai reiškia, kad duomenų valdytojas turėtų būti pasirengęs gauti prašymą, tinkamai jį įvertinti (šis vertinimas aptariamas šiame gairių skirsnyje) ir nepagrįstai nedelsdamas pateikti tinkamą atsakymą prašymą pateikusiam asmeniui. Duomenų valdytojų pasirenkami pasirengimo vykdyti prašymus susipažinti su duomenimis būdai turėtų būti tinkami ir proporcingi ir jie turėtų priklausyti nuo duomenų tvarkymo pobūdžio, aprėpties, konteksto ir tikslų, taip pat nuo rizikos fizinių asmenų teisėms ir laisvėms, kaip nustatyta BDAR 24 straipsnyje. Atsižvelgiant į konkrečias aplinkybes, iš duomenų valdytojų gali būti reikalaujama, pavyzdžiui, įdiegti tinkamą procedūrą, kurią taikant duomenų saugumas turėtų būti užtikrinamas netrukdam duomenų subjektui naudotis savo teisėmis.

3.1.1 Prašymo turinio analizė

43. Šį klausimą galima konkrečiau įvertinti užduodant toliau nurodytus klausimus.

a) Ar prašymas susijęs su asmens duomenimis?

44. BDAR nustatyta, kad prašymas turi būti susijęs tik su asmens duomenimis²³. Todėl bet koks prašymas pateikti informaciją, susijusią su kitais klausimais, įskaitant bendro pobūdžio informaciją apie duomenų valdytoją, jo verslo modelius arba duomenų tvarkymo veiklą, nesusijusią su asmens duomenimis, neturi būti laikomas pagal BDAR 15 straipsnį pateiktu prašymu. Be to, teisė susipažinti su duomenimis nebus taikoma prašymui pateikti informaciją apie anoniminius duomenis arba duomenis, nesusijusius su prašančiuoju asmeniu arba asmeniu, kurio vardu įgaliotasis asmuo pateikė prašymą. Šis klausimas išsamiau nagrinėjamas 4 skirsnyje.

45. Priešingai nei anoniminiai duomenys (kurie nėra asmens duomenys), pseudoniminiai duomenys, kurie naudojant papildomą informaciją gali būti priskiriami fiziniam asmeniui, yra asmens duomenys²⁴. Todėl į prašymo taikymo sritį turi būti įtraukiami duomenys, kuriems suteikti pseudonimai ir kurie gali būti susiejami su duomenų subjektu, pvz., kai duomenų subjektas pateikia atitinkamą identifikacijos numerį, pagal kurį galima nustatyti jo tapatybę, arba kai duomenų valdytojas gali susieti duomenis su prašymą pateikusių asmeniu naudodamas savo priemones²⁵.

b) Ar prašymas susijęs su prašančiuoju asmeniu (arba asmeniu, kurio vardu įgaliotasis asmuo pateikia prašymą)?

46. Paprastai prašymas gali būti susijęs tik su prašymą pateikusių asmens duomenimis. Susipažinti su kitų asmenų duomenimis galima prašyti tik gavus atitinkamą leidimą²⁶.

7 pavyzdys. Duomenų subjektas X dirba įmonės, kuri savo vadovams suteikia automobilių stovėjimo vietas, skyriaus vadovu. Nors duomenų subjektas X turi nuolatinę automobilių stovėjimo vietą, kai

principą (taip pat žr. 2010 m. liepos 13 d. priimtą 29 straipsnio darbo grupės nuomonę Nr. 3/2010 dėl atskaitomybės principo (00062/10/EN WP 173) ir EDAV gaires 07/2020 dėl BDAR vartojamų duomenų valdytojo ir duomenų tvarkytojo sąvokų).

²³ Išskyrus atvejus, kai prašymas apima ir ne asmens duomenis, neatsiejamai susijusius su duomenų subjekto asmens duomenimis. Daugiau paaiškinimų pateikiama 100 punkte.

²⁴ Žr. BDAR 26 konstatuojamąją dalį. Išsamesni anoniminių duomenų ir pseudoniminių duomenų sąvokų paaiškinimai pateikiami 29 straipsnio darbo grupės nuomonėje Nr. 4/2007 dėl asmens duomenų sąvokos, p. 18–21.

²⁵ EDAV patvirtintos 2017 m. balandžio 5 d. 29 straipsnio darbo grupės gairės dėl teisės į duomenų perkeliamumą, WP242 rev.01, (toliau – EDAV patvirtintos 29 straipsnio darbo grupės gairės dėl teisės į duomenų perkeliamumą), p. 9.

²⁶ Žr. 3.4 skirsnį (Prašymai, teikiami per trečiąsias šalis ir (arba) įgaliotinius).

duomenų subjektas atvyksta į biurą antrai pamainai, šioje vietoje dažnai jau būna pastatytas kitas automobilis. Kadangi ši situacija kartojasi, duomenų subjektas, siekdamas nustatyti vairuotoją, kuris be leidimo užima jo automobilio statymo vietą, paprašo šio vairuotojo asmens duomenų valdytojo susipažinti su jo naudojamos vaizdo stebėjimo sistemos, apimančios biuro stovėjimo aikštelę, įrašais. Tokiu atveju duomenų subjekto X prašymas nebus laikomas prašymu susipažinti su asmens duomenimis, nes prašymas susijęs ne su prašymą teikiančio asmens duomenimis, o su kito asmens duomenimis, todėl jis neturėtų būti laikomas prašymu pagal BDAR 15 straipsnį.

c) Ar taikomos kitos nei BDAR nuostatos, kuriomis reglamentuojama galimybė susipažinti su tam tikros kategorijos duomenimis?

47. Duomenų subjektai savo prašyme neprivalo nurodyti teisinio pagrindo. Tačiau, jeigu duomenų subjektai paaiškina, kad jų prašymas grindžiamas sektorių teisės aktais arba nacionalinės teisės aktais, kuriais reglamentuojamas konkretus priegios prie tam tikrų kategorijų duomenų klausimas, o ne BDAR, tokį prašymą duomenų valdytojas nagrinėja atsižvelgdamas į minėtas sektorių arba nacionalines taisykles. Dažnai, priklausomai nuo atitinkamų nacionalinės teisės aktų, iš duomenų valdytojų gali būti reikalaujama pateikti atskirus atsakymus, kurių kiekvienas turi būti susijęs su konkrečiais reikalavimais, nustatytais skirtinguose teisės aktuose. Šios nuostatos negalima supainioti su nacionalinės arba ES teisės aktais, kuriais nustatomi teisės susipažinti su duomenimis apribojimai, kurių reikia laikytis atsakant į prašymus susipažinti su duomenimis.
48. Jei duomenų valdytojas abejoja dėl to, kuria teise nori pasinaudoti duomenų subjektas, rekomenduojama prašyti prašymą pateikusių duomenų subjekto paaiškinti prašymo dalyką. Toks susirašinėjimas su duomenų subjektu nedaro poveikio duomenų valdytojo pareigai nepagrįstai nedelsiant imtis veiksmų²⁷. Tačiau kilus abejonių, jeigu duomenų valdytojas paprašo duomenų subjekto pateikti papildomą paaiškinimą ir negauna jokie atsakymo, atsižvelgdamas į pareigą palengvinti asmens teisės susipažinti su duomenimis įgyvendinimą, duomenų valdytojas turėtų interpretuoti pirmajame prašyme pateiktą informaciją ir šiuo pagrindu imtis veiksmų. Pagal atskaitomybės principą duomenų valdytojas gali nustatyti tinkamą laikotarpį, per kurį duomenų subjektas gali pateikti papildomus paaiškinimus. Nustatydamas tokį laikotarpį, duomenų valdytojas turėtų palikti pakankamai laiko įvykdyti prašymą po to, kai baigėsi jo galiojimo laikas, ir todėl apsvarstyti, kiek laiko objektyviai reikia prašomiems duomenims surinkti ir pateikti, kai duomenų subjektas pateikia specifikacijas (arba jų nepateikia).
49. Jeigu prašymui taikomas BDAR, faktas, kad esama tokių konkrečių teisės aktų, nėra viršesnis už BDAR nustatytos teisės susipažinti su duomenimis bendrą taikymą. ES arba nacionalinėje teisėje gali būti nustatyti apribojimai, kai tai padaryti galima pagal BDAR 23 straipsnį (žr. 6.4 skirsnį).

d) Ar prašymui taikomas 15 straipsnis?

50. Reikėtų pažymėti, kad BDAR nenustatoma jokių oficialių reikalavimų, taikomų asmenims, prašantiems galimybės susipažinti su duomenimis. Norint pateikti prašymą susipažinti su duomenimis, užtenka, kad prašymą pateikę asmenys nurodytų, jog jie nori žinoti, kokius su jais susijusius asmens duomenis tvarko duomenų valdytojas. Todėl duomenų valdytojas negali atsakyti pateikti duomenis remdamasis tuo, kad nebuvo nurodytas prašymo teisinis pagrindas, ir visų pirma tuo, kad nebuvo konkrečios nuorodos į teisę susipažinti su duomenimis arba BDAR.

Pavyzdžiui, norėdamas pateikti prašymą pageidaujantis asmuo galėtų tik nurodyti, kad:

²⁷ Daugiau gairių dėl laiko pasirinkimo pateikiama 5.3 skirsnyje.

- jis nori susipažinti su su juo susijusiais asmens duomenimis;
- jis naudojasi savo teise susipažinti su duomenimis arba
- jis nori žinoti, kokią su juo susijusią informaciją tvarko duomenų valdytojas.

Reikėtų nepamiršti, kad pareiškėjai gali būti nesusipažinę su painiais BDAR aspektais ir kad patartina būti atlaidiems asmenims, kurie naudojasi savo teise susipažinti su duomenimis, visų pirma tais atvejais, kai tai daro nepilnamečiai. Kaip nurodyta pirmiau, kilus abejonių duomenų valdytojui rekomenduojama paprašyti prašymą pateikusio duomenų subjekto patikslinti prašymo dalyką.

e) Ar duomenų subjektai nori susipažinti su visa apie juos tvarkoma informacija, ar su šios informacijos dalimis?

51. Duomenų valdytojas taip pat turi įvertinti, ar prašančiosios šalies pateikti prašymai yra susiję su visa apie juos tvarkoma informacija, ar su jos dalimis. Bet koks pagal konkrečią BDAR 15 straipsnio nuostatą pateikto duomenų subjekto prašymo apimties apribojimas turi būti aiškus ir nedviprasmiškas. Pavyzdžiui, jeigu duomenų subjektai reikalauja pažodinės informacijos apie tvarkomus su jais susijusius duomenis, duomenų valdytojas turėtų daryti prielaidą, kad duomenų subjektai ketina pasinaudoti visomis savo teisėmis, nustatytomis BDAR 15 straipsnio 1–2 dalyse. Toks prašymas neturėtų būti aiškinamas taip, kad duomenų subjektai nori gauti tik tų kategorijų asmens duomenis, kurie yra tvarkomi, ir atsisako savo teisės gauti 15 straipsnio 1 dalies a–h punktuose nurodytą informaciją. Kitaip būtų, pavyzdžiui, tais atvejais, kai duomenų subjektai norėtų naudotis asmens duomenų šaltiniu arba sužinoti koks buvo duomenų saugojimo laikotarpis, kiek tai susiję su jų nurodytais duomenimis. Tokiu atveju duomenų valdytojas gali atsakyti tik į prašymą, susijusį su konkrečia informacija.

3.1.2 Prašymo forma

52. Kaip jau minėta, BDAR nenustatyti jokie reikalavimai duomenų subjektams, susiję su prašymo leisti susipažinti su asmens duomenimis forma. Todėl pagal BDAR iš esmės nėra jokių reikalavimų, kurių duomenų subjektai privalo laikytis pasirinkdami ryšių kanalą, per kurį jie susisieks su duomenų valdytoju.
53. EDAV ragina duomenų valdytojus užtikrinti tinkamiausius ir patogiausius ryšio kanalus laikantis BDAR 12 straipsnio 2 dalies ir 25 straipsnio nuostatų, kad duomenų subjektas galėtų veiksmingai pateikti prašymą. Vis dėlto, jei duomenų subjektas prašymą pateikia naudodamas duomenų valdytojo pateiktą ryšių kanalą²⁸, kuris skiriasi nuo to, kurį jis nurodė kaip pageidautiną, toks prašymas paprastai laikomas galiojančiu ir duomenų valdytojas turėtų atitinkamai tvarkyti tokį prašymą (žr. toliau pateiktus pavyzdžius). Duomenų valdytojai turėtų dėti visas pagrįstas pastangas siekdami užtikrinti, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos naudotis duomenų subjekto teisėmis (pavyzdžiui, jeigu duomenų subjektas prašymą susipažinti su duomenimis išsiunčia atostogaujantiems darbuotojui, gali būti tinkama duomenų subjektui automatiškai siunčiamu pranešimu pranešti apie alternatyvų ryšio kanalą tam prašymui pateikti).
54. Pažymėtina, kad duomenų valdytojas neprivalo reaguoti į prašymą, išsiųstą atsitiktiniu arba neteisingu e. pašto (arba pašto) adresu, kurio duomenų valdytojas tiesiogiai nepateikė, arba kuriuo nors ryšių

²⁸ Tai gali būti, pavyzdžiui, duomenų valdytojo ryšių duomenys, pateikiami jo pranešimuose, tiesiogiai siunčiamuose duomenų subjektams, arba viešai, pavyzdžiui, duomenų valdytojo privatumo politikoje arba kituose privalomuose duomenų valdytojo teisiniuose pranešimuose, pateikiami kontaktiniai duomenys (pvz., interneto svetainėje skelbiama savininko arba įmonės kontaktinė informacija).

kanalu, kuris akivaizdžiai nėra skirtas gauti prašymams, susijusiems su duomenų subjekto teisėmis, jeigu duomenų valdytojas yra nustatęs tinkamą ryšių kanalą, kuriuo gali naudotis duomenų subjektas.

55. Duomenų valdytojas taip pat neprivalo vykdyti prašymo, išsiųsto duomenų valdytojo darbuotojo, kuris gali nedalyvauti tvarkant prašymus, susijusius su duomenų subjektų teisėmis (pvz., vairuotojo, valytojo ar pan.), e. pašto adresu. Tokie prašymai nelaikomi galiojančiais, jeigu duomenų valdytojas duomenų subjektui buvo aiškiai nurodęs tinkamą ryšių kanalą. Tačiau jeigu duomenų subjektas siunčia prašymą duomenų valdytojo darbuotojui, kuris jam yra priskirtas kaip nuolatinis kontaktinis asmuo (pvz., banko asmeninės sąskaitos vadybininkas arba nuolatinis mobiliojo ryšio operatoriaus konsultantas), toks kontaktas neturėtų būti laikomas atsitiktiniu, o duomenų valdytojas turėtų dėti visas pagrįstas pastangas, siekdamas tokį prašymą išnagrinėti, kad jį būtų galima nukreipti į kontaktinį punktą ir atsakyti į jį laikantis BDAR nustatytų terminų.
56. Vis dėlto EDAV rekomenduoja, kad duomenų valdytojai, remdamiesi gerąja patirtimi, nustatytų tinkamus mechanizmus, kuriais būtų sudaromos palankesnės sąlygos naudotis duomenų subjektų teisėmis, įskaitant automatinį atsakymų siuntimo sistemas, skirtas informuoti apie darbuotojų nebuvimą darbe ir apie tinkamus juos pakeičiančius kontaktinius asmenis, ir, jeigu įmanoma, mechanizmus, kuriais būtų gerinamas darbuotojų vidaus bendravimas tais atvejais, kai prašymus gauna asmenys, kurie gali būti nekompetentingi nagrinėti tokius prašymus.

8 pavyzdys. Duomenų valdytojas X savo interneto svetainėje ir pranešime apie privatumo apsaugą nurodo du e. pašto adresus – bendrąjį duomenų valdytojo e. pašto adresą *CONTACT@X.COM* ir duomenų valdytojo duomenų apsaugos kontaktinio punkto e. pašto adresą *QUERIES@X.COM*. Be to, duomenų valdytojas X savo interneto svetainėje nurodo, kad norėdami pateikti užklausas arba prašymus dėl asmens duomenų tvarkymo, asmenys turėtų kreiptis į duomenų apsaugos kontaktinį punktą nurodytu e. pašto adresu. Tačiau duomenų subjektas prašymą išsiunčia bendruoju duomenų valdytojo e. pašto adresu *CONTACT@X.COM*.

Tokiu atveju duomenų valdytojas turėtų dėti visas pagrįstas pastangas, siekdamas informuoti savo tarnybas apie prašymą, pateiktą bendruoju e. pašto adresu, kad jį būtų galima nukreipti į duomenų apsaugos kontaktinį punktą ir atsakyti į jį laikantis BDAR nustatytų terminų. Be to, duomenų valdytojas neturi teisės pratęsti atsakymo į prašymą termino vien dėl to, kad duomenų subjektas išsiuntė prašymą bendruoju duomenų valdytojo e. pašto adresu, o ne duomenų valdytojo duomenų apsaugos kontaktinio punkto elektroninio pašto adresu.

9 pavyzdys. Duomenų valdytojas Y valdo sporto klubų tinklą. Duomenų valdytojas Y savo interneto svetainėje ir sporto klubų klientams skirtame pareiškime dėl privatumo nurodo, kad norėdami pateikti užklausas arba prašymą dėl asmens duomenų tvarkymo, asmenys turėtų kreiptis į duomenų valdytoją e. pašto adresu *QUERIES@Y.COM*. Vis dėlto duomenų subjektas išsiunčia prašymą rūbinėje rastu e. pašto adresu, kuris buvo nurodytas pranešime „Jeigu esate nepatenkinti dėl patalpos švaros, susisiekite su mumis adresu *CLEANERS@Y.COM*“, o tai yra Y dirbančių valytojų e. pašto adresai. Akivaizdu, kad valytojai nedalyvauja sprendžiant klausimus, susijusius su duomenų subjektų, t. y. sporto klubo klientų, naudojimu savo teisėmis. Nors minėtas e. pašto adresai buvo pateikti sporto klubo patalpose, duomenų subjektas negalėjo pagrįstai tikėtis, kad tai būtų tinkamas kontaktinis adresai tokiems prašymams teikti, nes interneto svetainėje ir pareiškime dėl privatumo buvo aiškiai nurodytas ryšių kanalas, kurį duomenų subjektai turėtų naudoti, norėdami pasinaudoti savo teisėmis.

57. Duomenų valdytojui gavus prašymą, paprastai pradedamas skaičiuoti vieno mėnesio laikotarpis, per kurį duomenų valdytojas turi pateikti informaciją apie veiksmus, kurių buvo imtasi gavus prašymą, kaip

nurodyta BDAR 12 straipsnio 3 dalyje (išsamesnės gairės dėl laiko pasirinkimo pateikiamos 5.3 skirsnyje). EDAV mano, kad duomenų valdytojai prašymų gavimą turėtų patvirtinti raštu, pavyzdžiui, išsiųsdami prašymus pateikusiems asmenims elektroninius laiškus (arba, tam tikrais atvejais, išsiųsdami informaciją paštu), kuriuose patvirtinama, kad jų prašymai buvo gauti ir kad vieno mėnesio laikotarpis bus skaičiuojamas nuo X dienos iki Y dienos.

3.2 Atpažintis ir tapatumo nustatymas

58. Siekdamas užtikrinti duomenų tvarkymo saugumą ir sumažinti neteisėto asmens duomenų atskleidimo riziką, duomenų valdytojas turi turėti galimybę sužinoti, kurie duomenys yra susiję su duomenų subjektu (atpažintis) ir patvirtinti to asmens tapatybę (tapatumo nustatymas).
59. Galima priminti, kad tais atvejais, kai dėl tikslo, kuriuo tvarkomi asmens duomenys, nereikia arba nebereikia nustatyti duomenų subjekto tapatybės, duomenų valdytojui nereikia toliau taikyti atpažinties priemonės vien tam, kad būtų užtikrinamos duomenų subjektų teisės, taip pat atsižvelgiant į duomenų kiekio mažinimo principą. Šie atvejai aprašomi BDAR 11 straipsnio 1 dalyje.
60. BDAR 12 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad duomenų valdytojas negali atsisakyti imtis veiksmų dėl duomenų subjekto prašymo suteikti jam galimybę pasinaudoti savo teisėmis, išskyrus atvejus, kai duomenų valdytojas tvarko asmens duomenis tokiu tikslu, dėl kurio nereikia nustatyti duomenų subjekto tapatybės, ir įrodo, kad jis negali nustatyti duomenų subjekto tapatybės. Tačiau tokiomis aplinkybėmis duomenų subjektas gali nuspręsti pateikti papildomos informacijos, pagal kurią jį būtų galima atpažinti (BDAR 11 straipsnio 2 dalis)²⁹.
61. Duomenų valdytojas neprivalo gauti tokios papildomos informacijos, reikalingos siekiant atpažinti duomenų subjektą, vien tam, kad patenkintų duomenų subjekto prašymą, taip pat atsižvelgiant į duomenų kiekio mažinimo principą. Tačiau duomenų valdytojas neturėtų atsisakyti priimti papildomą informaciją, kurią duomenų subjektas pateikia, kad pagrįstų naudojimąsi savo teisėmis (BDAR 57 konstatuojamoji dalis).

10 pavyzdys. X valdo duomenis, kurių tvarkymas yra susijęs su pastato vaizdo stebėjimu. Pagal BDAR 11 straipsnio 1 dalį duomenų valdytojas neprivalo nustatyti visų asmenų, kurių atvaizdai vykdamt stebėseną buvo užfiksuoti saugumo kamera (tikslas, dėl kurio atpažintis nereikalinga). Duomenų valdytojas gauna prašymą leisti susipažinti su asmens duomenimis iš asmens, teigiančio, kad duomenų valdytojas užfiksavo jo atvaizdą stebėdamas vaizdo kameromis. Duomenų valdytojo veiksmai priklausys nuo pateiktos papildomos informacijos. Jeigu prašymą pateikęs asmuo nurodo konkrečią dieną ir laiką, kada kameros galėjo įrašyti atitinkamą įvykį, tikėtina, kad duomenų valdytojas galės pateikti tokius duomenis (BDAR 11 straipsnio 2 dalis). Tačiau jeigu duomenų valdytojas negali nustatyti duomenų subjekto tapatybės (pvz., jeigu duomenų valdytojas negali būti tikras, kad prašymą pateikęs asmuo iš tikrųjų yra duomenų subjektas, arba jeigu prašymas susijęs, pvz., su ilgu vaizdo įrašymo laikotarpiu ir duomenų valdytojas negali tvarkyti tokio didelio duomenų kiekio), duomenų valdytojas gali atsisakyti imtis veiksmų, jeigu jis įrodo, kad negali nustatyti duomenų subjekto tapatybės (BDAR 12 straipsnio 2 dalis).

11 pavyzdys. Duomenų valdytojas C tvarko asmens duomenis savo interneto vartotojams rodydamas jų elgesiu grindžiamą reklamą. Asmens duomenys, renkami vartotojų elgesiu grindžiamos reklamos tikslais, paprastai renkami naudojant slapukus ir siejami su pseudoniminiais atsitiktiniais identifikavimo

²⁹ EDAV patvirtintos 29 straipsnio darbo grupės gairės dėl teisės į duomenų perkeliamumą, p. 13.

kodais. Duomenų subjektas X naudoja savo teise susipažinti su duomenimis C interneto svetainėje. C gali tiksliai atpažinti X, siekdamas rodyti duomenų subjekto elgesiu grindžiamą reklamą, susiedamas X galinį įrenginį su jo reklamos profiliu, pasitelkiant slapukus, kurie buvo išsaugoti galiniame įrenginyje. C taip pat turėtų galėti tiksliai atpažinti X, suteikdamas jam galimybę susipažinti su jo asmens duomenimis, nes jis gali nustatyti ryšį tarp tvarkomų duomenų ir duomenų subjekto. Todėl, atsižvelgiant į BDAR principus, pirmiau nurodyto pavyzdžio atveju BDAR 11 straipsnis nebūtų taikomas. Tiksliau, pirmiau pateiktame pavyzdyje C tiksliais reikalaujama atpažinti duomenų subjektus, o BDAR 11 straipsnyje kalbama apie duomenų tvarkymo atvejį, kai jų atpažinti nereikia ir duomenų valdytojas neprivalo tvarkyti papildomų duomenų, kaip apibrėžta BDAR 11 straipsnio 1 dalyje, tik siekdamas laikytis BDAR nuostatų. Todėl kai kuriais atvejais neturėtų būti reikalaujama jokių papildomų duomenų, norint suteikti duomenų subjektui galimybę pasinaudoti savo teisėmis.

Tačiau jeigu X bandys pasinaudoti savo teise susipažinti su duomenimis, apie tai pranešdamas e. paštu arba įprastu paštu, tokiu atveju C neturės kito pasirinkimo, kaip tik paprašyti X pateikti papildomą informaciją (BDAR 12 straipsnio 6 dalis), pagal kurią būtų galima nustatyti su X susietą reklamos profilį. Šiuo atveju papildoma informacija bus slapuko identifikavimo kodas, išsaugotas X galiniame įrenginyje.

62. Jeigu įrodoma, kad neįmanoma nustatyti duomenų subjekto tapatybės (BDAR 11 straipsnis), duomenų valdytojas, jei galima, turi atitinkamai informuoti duomenų subjektą, nes duomenų valdytojas į duomenų subjekto prašymus atsako nepagrįstai nedelsdamas ir nurodo priežastis, tais atvejais, kai jis neketina patenkinti tokių prašymų. Šią informaciją reikia pateikti tik jeigu tai padaryti įmanoma, nes duomenų valdytojas gali neturėti galimybės informuoti duomenų subjektus, jeigu jų atpažinti neįmanoma.
63. Tiek tais atvejais, kai tvarkant duomenis nereikia atpažinti duomenų subjekto, tiek tuomet, kai duomenų valdytojas turi pagrįstų abejonių dėl prašymą pateikusių fizinio asmens tapatybės, duomenų valdytojas gali prašyti pateikti papildomos informacijos, reikalingos norint patvirtinti duomenų subjekto tapatybę (BDAR 12 straipsnio 6 dalis).
64. BDAR nenustatyta jokių reikalavimų, kaip nustatyti duomenų subjekto tapatumą. Tačiau BDAR 11 ir 12 straipsniuose nurodytos naudojimosi visomis duomenų subjekto teisėmis, įskaitant teisę susipažinti su asmens duomenimis, sąlygos.
65. Reikėtų nepamiršti, kad duomenų valdytojas paprastai negali prašyti daugiau asmens duomenų, nei būtina tokiam tapatumui patvirtinti, ir kad tokia informacija turėtų būti naudojama tik siekiant įvykdyti duomenų subjektų prašymą.
66. Tapatumo nustatymo procedūros dažnai jau taikomos duomenų subjektų ir duomenų valdytojų bendravimo atvejais. Duomenų valdytojai gali naudotis šiomis tapatumo nustatymo procedūromis, nustatydami duomenų subjektų, prašančių savo asmens duomenų arba besinaudojančių BDAR nustatytomis teisėmis, tapatybę³⁰. Priešingu atveju duomenų valdytojai turėtų taikyti tapatumo nustatymo procedūrą³¹.
67. Tais atvejais, kai duomenų valdytojas prašo arba duomenų subjektas jam pateikia papildomos informacijos, būtinos duomenų subjekto tapatybei patvirtinti, duomenų valdytojas kiekvieną kartą įvertina, kokia informacija bus reikalinga duomenų subjekto tapatybei patvirtinti, ir galbūt užduoda

³⁰ EDAV patvirtintos 29 straipsnio darbo grupės gairės dėl teisės į duomenų perkeliamumą, p. 14.

³¹ Daugiau gairių dėl tapatumo nustatymo pateikiama 3.3 skirsnyje.

papildomų klausimų prašymą pateikusiam asmeniui arba paprašo duomenų subjekto pateikti tam tikrus papildomus atpažinimo elementus, jei tai tinkama (žr. 3.3 skirsinį).

68. Siekdamas suteikti duomenų subjektui galimybę pateikti papildomos informacijos, reikalingos jo duomenims nustatyti, duomenų valdytojas turėtų informuoti duomenų subjektą apie papildomos informacijos, reikalingos jam atpažinti, pobūdį. Tokia papildoma informacija neturėtų viršyti informacijos, kurią iš pradžių reikėjo pateikti nustatant duomenų subjekto tapatumą. Apskritai dėl to, kad duomenų valdytojas gali prašyti papildomos informacijos, siekdamas įvertinti duomenų subjekto tapatybę, negali būti taikomi pernelyg dideli reikalavimai ir renkami asmens duomenys, kurie nėra svarbūs arba būtini asmens sąsajoms su prašomais asmens duomenimis sustiprinti³².
69. Todėl tais atvejais, kai internete surinkta informacija susiejama su pseudonimais ar kitais unikaliais identifikatoriais, duomenų valdytojas gali taikyti tinkamas procedūras, kad prašymą pateikęs asmuo galėtų pateikti prašymą susipažinti su duomenimis ir gauti su juo susijusius duomenis³³.

12 pavyzdys. Duomenų subjektas X paprašo leisti susipažinti su jo duomenimis pokalbio su elektros energijos bendrovės, su kuria jis yra sudaręs sutartį, pagalbos linijos konsultantu metu. Konsultantas, turėdamas abejonių dėl prašymą pateikusių asmens tapatybės, bendrovės sistemoje sukuria vienkartinį unikalų kodą, kuris išsiunčiamas naudotojo mobiliojo telefono numeriu, nurodytu kuriant paskyrą ir kuris yra dvigubo patikrinimo sistemos dalis bei šiuo atveju turėtų būti laikomas proporcinga priemone.

3.3 Proporciningumo vertinimas, susijęs su prašančiojo asmens tapatumo nustatymu

70. Kaip nurodyta pirmiau, jeigu duomenų valdytojas turi pagrįstų priežasčių abejoti dėl prašymą pateikusių asmens tapatybės, jis gali paprašyti papildomos informacijos, reikalingos duomenų subjekto tapatybei patvirtinti. Tačiau tuo pačiu metu duomenų valdytojas turi užtikrinti, kad jis nerenka daugiau asmens duomenų, nei būtina prašymą pateikusių asmens tapatumui nustatyti. Todėl duomenų valdytojas atlieka proporcingumo vertinimą, kuriame turi būti atsižvelgiama į tvarkomų asmens duomenų rūšį (pvz., specialių kategorijų ar įprasti duomenys), prašymo pobūdį, aplinkybes, kuriomis pateikiamas prašymas, taip pat bet kokią žalą, kuri galėtų būti padaryta dėl netinkamo duomenų atskleidimo. Vertinant proporcingumą reikėtų nepamiršti, kad reikia vengti perteklinio duomenų rinkimo, kartu užtikrinant tinkamą duomenų tvarkymo saugumo lygį.
71. Duomenų valdytojas turėtų taikyti tapatumo nustatymo procedūrą, kurios metu būtų galima tiksliai nustatyti galimybės susipažinti su duomenimis prašančio asmens tapatybę³⁴, ir užtikrinti duomenų tvarkymo saugumą viso priegigos prašymų tvarkymo proceso metu, kaip nurodyta BDAR 32 straipsnyje, įskaitant tokias priemones, kaip antai saugų kanalą, kuriuo naudodamiesi duomenų subjektai galėtų teikti papildomą informaciją. Tapatumo nustatymo metodas turėtų būti aktualus, tinkamas, proporcingas ir atitinkantis duomenų kiekio mažinimo principą. Jeigu duomenų valdytojas nustato sudėtingas duomenų subjekto tapatybės nustatymo priemones, jis turi tai tinkamai pagrįsti ir užtikrinti,

³² Ten pat, p. 14.

³³ Ten pat, p. 13–14.

³⁴ EDAV patvirtintos 29 straipsnio darbo grupės gairės dėl teisės į duomenų perkeliamumą, p. 14.

kad būtų laikomasi visų pagrindinių principų, įskaitant duomenų kiekio mažinimo principą ir pareigą sudaryti palankesnes sąlygas naudotis duomenų subjektų teisėmis (BDAR 12 straipsnio 2 dalis).

72. Internetu taikomas tapatumo nustatymo mechanizmas gali apimti tuos pačius kredencialus, kuriuos duomenų subjektas naudoja prisijungdamas prie duomenų valdytojo siūlomos internetinės paslaugos (BDAR 57 konstatuojamoji dalis)³⁵.
73. Praktikoje dažnai taikomos tapatumo nustatymo procedūros ir duomenų valdytojams nereikia nustatyti papildomų apsaugos priemonių, siekiant užkirsti kelią neteisėtam naudojimuisi paslaugomis. Siekdami suteikti asmenims galimybę susipažinti su jų paskyroje (pvz., e. pašto paskyroje, socialiniuose tinkluose ar internetinėse parduotuvėse esančiose paskyroje) pateiktais duomenimis, duomenų valdytojai greičiausiai paprašys prisijungti naudojant naudotojo prisijungimo vardą ir slaptažodį, kurių tokiais atvejais turėtų pakakti duomenų subjekto tapatumui nustatyti³⁶. Be to, duomenų subjekto tapatumą duomenų valdytojas dažnai patvirtina dar prieš sudarydamas sutartį arba gaudamas sutikimą tvarkyti duomenis, todėl asmens duomenys, naudojami registruojant su duomenų tvarkymu susijusį asmenį, taip pat gali būti naudojami kaip įrodymas susipažinti su duomenimis prašančio duomenų subjekto tapatumo patvirtinimo tikslais³⁷. Todėl būtų neproporcinga reikalauti asmens tapatybės dokumento kopijos tuo atveju, kai duomenų valdytojas jau patvirtino prašymą pateikusių duomenų subjekto tapatumą.
74. Reikėtų pabrėžti, kad naudojant asmens dokumento kopiją tapatumo patvirtinimo proceso metu atsiranda pavojus asmens duomenų saugumui ir dėl to gali būti vykdomas neleistinas arba neteisėtas duomenų tvarkymas, todėl toks įrodymas turėtų būti laikomas netinkamu, išskyrus atvejus, kai pateikti asmens dokumento kopiją yra būtina, tinkama ir tai daroma laikantis nacionalinės teisės aktų. Tokiais atvejais duomenų valdytojai turėtų naudoti sistemas, kuriomis būtų užtikrinamas toks saugumo lygis, kad būtų įmanoma sumažinti didesnę riziką, kylančią tokius duomenis gausiančio duomenų subjekto teisėms ir laisvėms. Taip pat svarbu pažymėti, kad tapatumo nustatymas internete pateikiant tapatybės kortelę nebūtinai yra naudinga priemonė (pvz., tais atvejais, kai naudojami pseudonimai), jeigu atitinkamas asmuo negali pateikti jokių kitų įrodymų, pvz., informacijos, susijusios su papildomomis ypatybėmis, atitinkančiomis naudotojo paskyrą.
75. Atsižvelgiant į tai, kad daugelis organizacijų (pvz., viešbučiai, bankai, automobilių nuomos bendrovės) prašo savo klientų tapatybės kortelės kopijų, paprastai jos neturėtų būti laikomos tinkama tapatumo patvirtinimo priemone. Duomenų valdytojas, nustatydamas duomenų subjekto tapatybę, taip pat gali taikyti greitą ir veiksmingą apsaugos priemonę, remdamasis anksčiau, pvz., e. paštu arba tekstiniu pranešimu su patvirtinimo nuorodomis, pateikus saugumo klausimus ar paprašius pateikti patvirtinimo kodus, atliktu tapatumo patvirtinimu³⁸.
76. Duomenų subjektas gali redaguoti arba paslėpti su tapatybe susijusią informaciją, kuri nėra būtina duomenų subjekto tapatybei patvirtinti, pvz., prieigos ir serijos numerį, pilietybę, ūgį, akių spalvą, nuotrauką ir kompiuterio skaitomą zoną, prieš pateikdamas ją duomenų valdytojui, išskyrus atvejus,

³⁵ Daugiau gairių dėl tapatumo nustatymo metodų pateikiama 2021 m. sausio 14 d. priimtose EDAV gairėse 01/2021 dėl pranešimų apie duomenų pažeidimus pavyzdžių, p. 30–31, ir EDAV gairių 02/2021 dėl virtualiųjų balso asistentų 2.0 versijos, priimtose 2021 m. liepos 7 d., 3.7 skirsnyje.

³⁶ EDAV patvirtintos 29 straipsnio darbo grupės gairės dėl teisės į duomenų perkeliamumą, p. 14.

³⁷ EDAV patvirtintos 29 straipsnio darbo grupės gairės dėl teisės į duomenų perkeliamumą, p. 14.

³⁸ Taip pat žr. 2014 m. liepos 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 910/2014 dėl elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų vidaus rinkoje, kuriuo panaikinama Direktyva 1999/93/EB ir kuriame numatytos įvairios paslaugos, kuriomis naudojantis galima saugiai nustatyti tapatybę nuotoliniu būdu.

kai pagal nacionalinės teisės aktus reikalaujama pateikti visą neredaguotą tapatybės kortelės kopiją (žr. 78 dalį). Paprastai duomenų valdytojui tikrinant tapatybę užtenka nurodyti išdavimo arba galiojimo pabaigos datą, kortelę išdavusią instituciją ir visą vardą ir pavardę, sutampančius su internetinėje paskyroje nurodyta informacija, visada su sąlyga, kad turi būti užtikrinamas kopijų autentiškumas ir sąsaja su pareiškėju. Papildomos informacijos, kaip antai duomenų subjekto gimimo datos, gali būti reikalaujama tik tuo atveju, jeigu išlieka tapatybės nustatymo klaidų rizika ir jeigu duomenų valdytojas gali palyginti šiuos duomenis su informacija, kurią jis jau tvarko.

77. Laikydamosis duomenų kiekio mažinimo principo, duomenų valdytojas turėtų informuoti duomenų subjektą apie informaciją, kurios pateikti nereikia, ir apie galimybę redaguoti arba paslėpti tas tapatybės dokumento dalis. Tokiu atveju, jeigu duomenų subjektas nežino, kaip tokią informaciją pašalinti, arba negali jos redaguoti, duomenų valdytojas, gavęs dokumentą, turi ją suredaguoti (jeigu duomenų valdytojas turi tokią galimybę), atsižvelgdamas į tam tikromis aplinkybėmis duomenų valdytojo turimas priemones.

13 pavyzdys. Naudotojas Y internetinėje parduotuvėje sukūrė slaptažodžiu apsaugotą paskyrą, nurodydamas savo e. pašto adresą ir (arba) naudotojo vardą. Vėliau paskyros savininkas paprašė duomenų valdytojo pateikti informaciją, ar jis tvarko jų asmens duomenis, ir, jeigu taip, paprašė su jais susipažinti, kai nurodyta 15 straipsnyje. Duomenų valdytojas paprašė asmens, paprašiusio susipažinti su duomenimis, patvirtinti savo tapatybę. Duomenų valdytojo veiksmai šiuo atveju yra neproporcingi ir dėl jų gali būti renkami nereikalingi duomenys.

Tačiau, siekdamas patvirtinti prašymą pateikusių asmens tapatybę ir kartu išvengti nereikalingo duomenų rinkimo, duomenų valdytojas galėtų reikalauti, kad jis patvirtintų savo tapatumą prisijungdamas prie paskyros arba užduoti (neįkurių) saugumo klausimų, į kuriuos galėtų atsakyti tik duomenų subjektas, arba naudoti daugiaveiksnių tapatumo nustatymo metodą, kurį taikant tie veiksniai buvo sukonfigūruojami duomenų subjektui užregistravus savo paskyrą, arba naudoti kitas esamas ryšio priemones, kuriomis, kaip žinoma, naudojasi duomenų subjektas – pavyzdžiui, e. pašto adresą arba telefono numerį, kuriuo jis gali išsiųsti prisijungimo slaptažodį.

14 pavyzdys. Banko klientas Y planuoja gauti vartojimo kreditą. Šiuo tikslu Y kreipiasi į banko filialą, norėdamas gauti informaciją, įskaitant jo asmens duomenis, reikalingus jo kreditingumui įvertinti. Siekdamas patikrinti duomenų subjekto tapatybę, konsultantas prašo pateikti notaro patvirtintą jo tapatybės patvirtinimą, kad jis galėtų pateikti jam reikiamą informaciją.

Duomenų valdytojas neturėtų reikalauti notaro patvirtinto tapatybės patvirtinimo, išskyrus atvejus, kai tai būtina, tinkama ir atitinka nacionalinę teisę (pavyzdžiui, jeigu asmuo laikinai neturi jokio tapatybės dokumento, o, siekiant vykdyti teisės akto reikalavimus, pagal nacionalinę teisę reikalaujama pateikti duomenų subjekto tapatybės įrodymą). Dėl tokios praktikos prašymus teikiantys asmenys patiria papildomų išlaidų, o duomenų subjektai patiria pernelyg didelę našta, kuri trukdo jiems naudotis teise susipažinti su duomenimis.

78. Nedarant poveikio pirmiau nurodytiems bendriesiems principams, tam tikromis aplinkybėmis tapatumo nustatymas pagal tapatybės dokumentą gali būti laikomas pagrįsta ir proporcinga priemone, visų pirma subjektų, tvarkančių specialių kategorijų asmens duomenis arba vykdančių duomenų tvarkymo operacijas, dėl kurių gali kilti pavojus duomenų subjektui (pvz., medicininės ar sveikatos informacijos), atveju. Tačiau kartu reikėtų nepamiršti, kad tam tikrose nacionalinėse nuostatose yra numatyti duomenų, pateikiamų viešuosiuose dokumentuose, įskaitant asmens tapatybės patvirtinimo dokumentus, tvarkymo apribojimai (taip pat remiantis BDAR 87 straipsniu). Šiuose dokumentuose

pateikiamų duomenų tvarkymo apribojimai visų pirma gali būti susiję su asmens tapatybės kortelių skenavimu ar kopijavimu arba oficialių asmens kodų tvarkymu³⁹.

79. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta pirmiau, tais atvejais, kai prašoma pateikti tapatybės nustatymo dokumentą (ir jeigu toks prašymas atitinka nacionalinę teisę ir yra pagrįstas bei proporcingas pagal BDAR), duomenų valdytojas privalo įdiegti apsaugos priemones, kuriomis būtų užkertamas kelias neteisėtam tapatybės nustatymo dokumento tvarkymui. Nepaisant galiojančių nacionalinių nuostatų dėl tapatybės nustatymo dokumento patvirtinimo, tai gali būti galimybė nedaryti tapatybės nustatymo dokumento kopijos arba ją ištrinti iškart po to, kai patvirtinama duomenų subjekto tapatybė. Taip yra todėl, kad tolesnis tapatybės nustatymo dokumento kopijos saugojimas gali būti laikomas tikslo apribojimo ir saugojimo apribojimo principų (BDAR 5 straipsnio 1 dalies b ir e punktai) ir taip pat nacionalinių teisės aktų dėl nacionalinio identifikavimo numerio tvarkymo (BDAR 87 straipsnis) pažeidimu. EDAV rekomenduoja, kad duomenų valdytojas, patikrinęs asmens tapatybės kortelę ir siekdamas išvengti nereikalingo asmens tapatybės nustatymo kortelių kopijų kopijavimo ar saugojimo, pateiktų pastabą, pvz., „patikrinta asmens tapatybės kortelė“.

3.4 Prašymai, teikiami per trečiąsias šalis ir (arba) įgaliotinius

80. Nors teise susipažinti su duomenimis paprastai naudojasi duomenų subjektai, nes duomenys jiems priklauso, duomenų subjekto vardu prašymą gali pateikti trečioji šalis. Tai gali būti daroma, be kita ko, per įgaliotinį arba teisėtą globėją nepilnamečių atveju, taip pat per kitus subjektus interneto portaluose. Tam tikromis aplinkybėmis asmens, įgalioto naudotis prieigos teise, tapatybę ir įgaliojimą veikti duomenų subjekto vardu gali reikėti patikrinti, jeigu tai padaryti yra tinkama ir proporcinga (žr. 3.3 skirsnį)⁴⁰. Reikėtų prisiminti, kad asmens duomenų suteikimas asmeniui, neturinčiam teisės su jais susipažinti, gali prilygti asmens duomenų saugumo pažeidimui⁴¹.
81. Tai darant reikėtų atsižvelgti į nacionalinius įstatymus, kuriais reglamentuojamas teisinis atstovavimas (pvz., suteikiant įgaliojimus), kuriuose gali būti nustatyti specialūs reikalavimai, taikomi norint įrodyti, kad asmeniui buvo suteikti įgaliojimai pateikti prašymą duomenų subjekto vardu, nes BDAR šis klausimas nereglamentuojamas. Vadovaudamiesi atskaitomybės principu ir kitais duomenų apsaugos principais duomenų valdytojai turi sugebėti įrodyti, kad jiems buvo suteikti atitinkami įgaliojimai pateikti prašymą duomenų subjekto vardu ir gauti prašomą informaciją, išskyrus atvejus, kai skiriasi nacionalinės teisės aktai (pvz., nacionalinės teisės aktuose yra nustatytos konkrečios taisyklės, susijusios su advokatų patikimumu), paliekant duomenų valdytojui patikrinti įgaliotų asmenų tapatybę (pvz., advokatų atveju tikrinama, ar jie priklauso advokatūrai). Todėl rekomenduojama tokiu atveju rinkti atitinkamus dokumentus, susijusius su pirmiau nurodytomis bendrosiomis taisyklėmis dėl prašymą pateikiančio fizinio asmens tapatybės patvirtinimo, ir, jeigu duomenų valdytojas turi pagrįstų abejonių dėl asmens, veikiančio duomenų subjekto vardu, tapatybės, jis turi paprašyti papildomos informacijos, reikalingos to asmens tapatybei patvirtinti.
82. Nors naudojimas mirusių asmenų teise susipažinti su asmens duomenimis yra dar vienas trečiosios šalies, kuri nėra duomenų subjektas, susipažinimo su duomenimis pavyzdys, 27 konstatuojamojoje dalyje nurodyta, kad BDAR netaikomas mirusių asmenų asmens duomenims. Todėl šis klausimas

³⁹ Kelios valstybės narės į savo nacionalines nuostatas šiuo atžvilgiu yra įtraukusios tokį apribojimą, pavyzdžiui, nurodydamos, kad asmens tapatybės kortelių kopijų darymas yra teisėtas tik tuo atveju, jeigu jis yra aiškiai apibrėžtas teisės akto nuostatomis.

⁴⁰ Dėl naudojimosi teise susipažinti su duomenimis terminų, kai duomenų valdytojui reikia papildomos informacijos, žr. 157 dalį.

⁴¹ BDAR 4 straipsnio 12 dalis.

sprendžiamas pagal nacionalinę teisę, o valstybės narės gali nustatyti mirusių asmenų asmens duomenų tvarkymo taisykles. Tačiau reikėtų nepamiršti, kad duomenys taip pat gali būti susiję su gyvais trečiaisiais asmenimis, pvz., kai prašoma leisti susipažinti su mirusio asmens korespondencija. Tokių duomenų konfidencialumas vis tiek turi būti apsaugomas.

3.4.1 Naudojimasis teise susipažinti su duomenimis vaikų vardu

83. Vaikams reikia ypatingos jų asmens duomenų apsaugos, nes jie gali nepakankamai suvokti su asmens duomenų tvarkymu susijusius pavojus, pasekmes ar apsaugos priemones ir savo teises⁴². Bet kokia vaikui skirta informacija ir pranešimai, siunčiami tvarkant vaiko asmens duomenis, turėtų būti pateikiami aiškia ir paprasta kalba, kad vaikas galėtų juos lengvai suprasti⁴³.
84. Vaikai yra atskiri duomenų subjektai, todėl teisė susipažinti su duomenimis priklauso vaikui. Priklausomai nuo vaiko brandos ir veiksnio, vaikui gali reikėti trečiosios šalies, kuri veiktų jo vardu, pvz., tėvų pareigų turėtojo, pagalbos.
85. Priimant visus sprendimus, susijusius su naudojimu teise susipažinti su duomenimis vaikų atžvilgiu, daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama vaiko interesams, visų pirma tais atvejais, kai teise susipažinti su duomenimis vaiko vardu naudojasi, pavyzdžiui, tėvų valdžios turėtojas.
86. Dėl BDAR nustatytos specialios vaikų asmens duomenų apsaugos duomenų valdytojas imasi tinkamų priemonių, siekdamas išvengti nepilnamečio asmens duomenų atskleidimo leidimo susipažinti su tokiais duomenimis neturinčiam asmeniui (šiuo klausimu taip pat žr. 3.4 skirsinį).
87. Galiausiai tėvų pareigų turėtojo teisė veikti vaiko vardu neturėtų būti painiojama su atvejais, kuriems netaikomi duomenų apsaugos teisės aktai, kai nacionalinės teisės aktuose gali būti numatoma tėvų pareigų turėtojo teisė prašyti informacijos apie vaiką ir ją gauti (pvz., apie vaiko rezultatus mokykloje).

3.4.2 Naudojimasis teise susipažinti su duomenimis pasitelkiant trečiosios šalies teikiamus portalus / kanalus

88. Kai kurios bendrovės teikia paslaugas, kuriomis naudodamiesi duomenų subjektai gali teikti priegros prašymus portale. Duomenų subjektas prisijungia ir gali naudotis portalu, kuriame jis gali pateikti, pavyzdžiui, prašymą susipažinti su duomenimis, reikalauti, kad įvairūs duomenų valdytojai ištaisytų arba ištrintų jo duomenis. Dėl trečiųjų šalių teikiamų portalų naudojimo atsiranda įvairių problemų.
89. Pirmoji problema, kurią duomenų valdytojai turi spręsti susidūrę su šiomis aplinkybėmis, yra susijusi su užtikrinimu, kad trečioji šalis veiktų teisėtai duomenų subjekto vardu, nes būtina užtikrinti, kad jokie duomenys nebūtų atskleidžiami leidimo su jais susipažinti neturinčioms šalims.
90. Be to, duomenų valdytojas, gavęs tokiam portale pateiktą prašymą, visada turi tą prašymą išnagrinėti laiku⁴⁴. Tačiau duomenų valdytojas neprivalo pateikti duomenų pagal BDAR 15 straipsnį tiesiogiai portalui, jeigu, pavyzdžiui, duomenų valdytojas nustato, kad tame portale naudojamos saugumo priemonės yra nepakankamos arba kad būtų tinkamiau naudoti kitą duomenų atskleidimo duomenų subjektui būdą. Tokiomis aplinkybėmis, kai duomenų valdytojas taiko kitas procedūras, skirtas

⁴² BDAR 38 konstatuojamoji dalis. Kaip numatyta EDAV darbo programoje, ketinama pateikti gaires dėl vaikų duomenų. Manoma, kad tokiam dokumente bus pateikta daugiau gairių dėl sąlygų, kuriomis vaikas gali naudotis savo teise susipažinti su duomenimis, o tėvų pareigų turėtojas – naudotis šia teise vaiko vardu.

⁴³ BDAR 58 konstatuojamoji dalis. EDAV Gairės 05/2020 dėl sutikimo pagal Reglamentą 2016/679, 7 skirsnis.

⁴⁴ Dėl naudojimosi teise susipažinti su duomenimis terminų, kai duomenų valdytojui reikia papildomos informacijos, žr. 157 dalį.

veiksmingai ir saugiai nagrinėti prašymus susipažinti su duomenimis, duomenų valdytojas gali pateikti prašomą informaciją taikydamas šias procedūras.

4 TEISĖS SUSIPAŽINTI SU DUOMENIMIS IR ASMENS DUOMENŲ BEI INFORMACIJOS, SU KURIA JIE SUSIJĘ, TAIKYMO SRITIS

91. Šio skirsnio tikslas – paaiškinti asmens duomenų apibrėžtį (4.1) ir apskritai paaiškinti informacijos, kurios atžvilgiu taikoma teisė susipažinti su duomenimis, apimtį (4.2 ir 4.3 punktai). Pažymėtina, kad sąvokos „asmens duomenys“ taikymo sritis, taigi ir asmens duomenų ir kitų duomenų atskyrimas, yra neatsiejama duomenų valdytojo atliekamo vertinimo, kuriuo siekiama nustatyti duomenų, su kuriais duomenų subjektas turi teisę susipažinti, apimtį, dalis⁴⁵.
92. Pirmiausia reikėtų priminti, kad teise susipažinti su duomenimis galima naudotis tik tvarkant asmens duomenis, kuriems esminiu ir teritoriniu požiūriu taikomas BDAR. Todėl teisė susipažinti su duomenimis netaikoma asmens duomenims, kurie nėra tvarkomi automatizuotomis priemonėmis arba nesudaro BDAR 2 straipsnio 1 dalyje nurodyto susisteminto rinkinio dalies ar nėra skirti ją sudaryti, arba duomenims, kuriuos tvarko fizinis asmuo, užsiimdamas išimtinai asmenine ar namų ūkio veikla, kaip nurodyta BDAR 2 straipsnio 2 dalyje.

4.1 Asmens duomenų apibrėžtis

93. BDAR 15 straipsnio 1 ir 3 dalyse atitinkamai nurodyti „asmens duomenys“ ir „tvarkomi asmens duomenys“. Todėl teisės susipažinti su duomenimis taikymo sritis nustatoma pagal BDAR 4 straipsnio 1 dalyje apibrėžtos sąvokos „asmens duomenys“ taikymo sritį⁴⁶. Asmens duomenų sąvoka jau buvo aptarta keliuose 29 straipsnio darbo grupės⁴⁷ dokumentuose⁴⁸ ir ją išaiškino ESTT, be kita ko, atsižvelgdamas į teisę susipažinti su duomenimis pagal Direktyvos 95/46/EB 12 straipsnį.
94. 29 straipsnio darbo grupė laikėsi nuomonės, kad Direktyvoje 95/46/EB pateikta asmens duomenų apibrėžtis „atspindi Europos teisės aktų leidėjo ketinimą nustatyti plačios aprėpties sąvoką „asmens duomenys“⁴⁹. BDAR ši apibrėžtis vis dar apima „bet kokią informaciją apie fizinį asmenį, kurio tapatybė nustatyta arba kurio tapatybę galima nustatyti“. Be pagrindinių asmens duomenų, pvz., vardo,

⁴⁵ Pagal integruotosios privatumo apsaugos principą tokia analizė yra atitinkamų priemonių ir apsaugos priemonių, skirtų duomenų apsaugos principams ir duomenų subjektų teisėms apsaugoti, vertinimo, atliekamo „nustatant duomenų tvarkymo priemones ir paties duomenų tvarkymo metu“, pvz., sutrumpinant atsakymo laiką, kai duomenų subjektai naudojami savo teisėmis, dalis. Daugiau paaiškinimų pateikiama gairėse 4/2019 dėl 25 straipsnio „Pritaikytoji ir standartizuotoji duomenų apsauga“.

⁴⁶ BDAR 4 straipsnio 1 dalyje nurodyta: „asmens duomenys – bet kokia informacija apie fizinį asmenį, kurio tapatybė nustatyta arba kurio tapatybę galima nustatyti (toliau – duomenų subjektas); asmuo, kurio tapatybė gali būti tiesiogiai ar netiesiogiai nustatyta, visų pirma pagal identifikatorių, pavyzdžiui, vardą, pavardę, asmens kodą, vietos nustatymo duomenis arba interneto identifikatorių, arba pagal vieną ar kelias to asmens fizinei, fiziologinei, genetinei, psichinei, ekonominei, kultūrinei ar socialinei tapatybei būdingas savybes;“

⁴⁷ 29 straipsnio darbo grupė (29 straipsnio darbo grupė) yra nepriklausoma Europos darbo grupė, kuri iki 2018 m. gegužės 25 d. (BDAR taikymo pradžia) nagrinėjo klausimus, susijusius su privatumo ir asmens duomenų apsauga; ji yra EDAV pirmtakė.

⁴⁸ Pz., WP251 rev01. Gairės dėl automatizuoto atskirų sprendimų priėmimo ir profiliavimo pagal Reglamentą (ES) 2016/679, t. y. p. 19; EDAV patvirtintos 29 straipsnio darbo grupės gairės dėl teisės į duomenų perkeliamumą, p. 9.

⁴⁹ 29 straipsnio darbo grupės nuomonė 4/2007 dėl asmens duomenų sąvokos, p. 4.

pavardės ir adreso, telefono numerio ir kt., ši apibrėžtis gali apimti neribotai daug įvairių duomenų, įskaitant medicininius duomenis, pirkimo istoriją, kreditingumo rodiklius, susirašinėjimų turinį ir kt. Atsižvelgiant į plačią asmens duomenų apibrėžties taikymo sritį, jeigu duomenų valdytojas vertintų tą apibrėžtį ribotai, asmens duomenys būtų klasifikuojami klaidingai⁵⁰ ir galiausiai būtų pažeidžiama teisė susipažinti su duomenimis.

95. Sujungtose bylose C-141/12 ir C-372/12⁵¹ ESTT nusprendė, kad teisė susipažinti su duomenimis apima protokoluose nurodytus asmens duomenis, t. y. „prašymą pateikusio asmens vardą ir pavardę, gimimo datą, pilietybę, lytį, etninę kilmę, religiją ir kalbą“ ir, tam tikrais atvejais, „protokole pateiktos teisinės analizės duomenis“, bet ne pačią teisinę analizę⁵². Šiomis aplinkybėmis teisinė analizė negalėjo būti duomenų subjekto atliekamo jos tikslumo patikrinimo ar ištaisymo objektas. Be to, suteikiant galimybę susipažinti su teisine analize ne užtikrinamas privatumas, o suteikiama galimybė susipažinti su administraciniais dokumentais.
96. Sprendime *Nowak*⁵³ ESTT atliko didesnės apimties analizę ir nustatė, kad profesinio egzamino kandidato raštu pateikti atsakymai ir egzaminuotojo pastabos dėl šių atsakymų yra asmens duomenys, susiję su egzaminu. Tiksliau, tokia subjektyvi informacija yra asmens duomenys, „pateikiami kaip nuomonės ir vertinimai, su sąlyga, kad jie yra „susiję“ su duomenų subjektu“⁵⁴, o ne su egzamino klausimais, kurie nelaikomi asmens duomenimis⁵⁵. Todėl atliekant konteksto vertinimą turėtų būti išaiškintas galimas informacijos poveikis arba rezultatas asmeniui, taigi ir teisės susipažinti su duomenimis taikymo sritis.

15 pavyzdys. Asmuo rengiasi dalyvauti pokalbyje dėl darbo įmonėje. Šiuo atveju darbo ieškantis asmuo pateikia savo gyvenimo aprašymą ir paraiškos raštą. Pokalbio metu žmogiškųjų išteklių skyriaus specialistas, siekdamas užfiksuoti pokalbį, žymi pastabas kompiuteryje. Po to kandidatas, kaip duomenų subjektas, paprašo leisti susipažinti su jo asmens duomenimis, kuriuos įmonė, kaip duomenų valdytoja, surinko įdarbinimo procedūros metu.

Duomenų valdytojas privalo pateikti duomenų subjektui asmens duomenis, kuriuos jis aktyviai pateikė savo gyvenimo aprašyme ir paraiškos rašte. Be to, duomenų valdytojas turi pateikti duomenų subjektui pokalbio santrauką, įskaitant subjektyvias pastabas dėl duomenų subjekto elgesio, kurias žmogiškųjų išteklių pareigūnas užfiksavo pokalbio dėl darbo metu, atsižvelgdamas į visas pagal nacionalinę teisę taikomas išimtis ir BDAR 23 straipsnį.

97. Taigi, atsižvelgiant į su konkrečiu atveju susijusius faktus, vertindami konkretų prašymą susipažinti su duomenimis, duomenų valdytojai, nedarydami poveikio BDAR 15 straipsnio 4 daliai, *inter alia*, turi pateikti šių rūšių duomenis:
- specialių kategorijų asmens duomenis, kaip nurodyta BDAR 9 straipsnyje;
 - asmens duomenis, susijusius su apkaltinamaisiais nuosprendžiais ir nusikalstamomis veikomis, kaip nurodyta BDAR 10 straipsnyje;

⁵⁰ Kaip informacija, nesusijusi su fiziniu asmeniu, kurio tapatybė nustatyta arba įmanoma nustatyti.

⁵¹ 2014 m. liepos 17 d. ESTT sprendimas *YS v Minister voor Immigratie, Integratie en Asiel and Minister voor Immigratie, Integratie en Asiel v M and S*, sujungtos bylos C-141/12 ir C-372/12.

⁵² ESTT sprendimas *YS ir kt.*, sujungtos bylos C-141/12 ir C-372/12, 38 ir 48 punktai.

⁵³ 2017 m. gruodžio 20 d. ESTT sprendimas *Peter Nowak prieš Data Protection Commissioner*, C-434/16.

⁵⁴ ESTT sprendimas *Nowak*, C-434/16, 34–35 punktai.

⁵⁵ ESTT sprendimas *Nowak*, C-434/16, 58 punktas.

- duomenų subjekto sąmoningai ir aktyviai pateiktus duomenis (pvz., formose pateiktus paskyros duomenis, klausimyno atsakymus)⁵⁶;
- pastabas arba neapdorotus duomenis, kuriuos duomenų subjektas pateikia naudodamasis paslauga arba įrenginiu (pvz., susietuose objektuose tvarkomus duomenis, sandorių istoriją, veiklos žurnalų, kaip antai prieigos žurnalų, įrašus, interneto svetainių naudojimo istoriją, paieškos veiklą, vietos nustatymo duomenis, spustelėjimų veiklą, unikalius asmens elgesio aspektus, kaip antai rašyseną, klavišų nuspaudimus, savotišką vaikščiojimo ar kalbėjimo būdą)⁵⁷;
- ne tiesiogiai duomenų subjekto pateiktus, o iš kitų duomenų gautus duomenis (pvz., kredito rodiklį, klasifikaciją, grindžiamą bendrais duomenų subjekto požymiais, gyvenamąją šalį, nustatytą pagal pašto kodą)⁵⁸;
- ne tiesiogiai duomenų subjekto pateiktus, o iš kitų duomenų išvestus duomenis (pvz., siekiant nustatyti kreditų vertinimo balą arba laikantis kovos su pinigų plovimu taisyklių išvestus duomenis, algoritmų rezultatus, sveikatos patikrinimo, personalizavimo ar rekomendacijų proceso rezultatus)⁵⁹;
- pseudoniminius (bet ne anoniminius) duomenis (taip pat žr. šių gairių 3 skirsnį).

16 pavyzdys. Elementai, kuriais buvo remiamasi priimant sprendimą dėl, pvz., darbuotojo paaukštinimo, darbo užmokesčio padidinimo ar naujos darbo užduoties paskyrimo (pvz., metinės veiklos rezultatų apžvalgos, paraiškos dėl mokymų, drausminių priemonių įrašai, įvertinimai, karjeros galimybės), yra su tuo darbuotoju susiję asmens duomenys. Taigi duomenų subjektas gali susipažinti su tokiais duomenimis pateikęs prašymą ir laikydamasis BDAR 15 straipsnio 4 dalies, jeigu, pavyzdžiui, asmens duomenys taip pat yra susiję su kitu asmeniu (pvz., kito darbuotojo, kurio liudijimas apie profesinę veiklą įtraukiamas į metinę veiklos rezultatų peržiūrą, asmens tapatybė arba elementai, atskleidžiantys jo tapatybę, gali būti ribojami pagal BDAR 15 straipsnio 4 dalį, todėl gali būti, kad jų nebus galima perduoti duomenų subjektui, siekiant apsaugoti minėto darbuotojo teises ir laisves). Vis dėlto nacionalinės darbo teisės nuostatos gali būti taikomos, pavyzdžiui, tais atvejais, kai darbuotojai kreipiasi dėl galimybės susipažinti su personalo bylomis arba gali būti taikomos ir kitos nacionalinės nuostatos, pavyzdžiui, susijusios su profesine paslaptimi. Bet kokiomis aplinkybėmis tokie nacionalinės teisės aktuose numatytos duomenų subjekto teisės susipažinti su duomenimis (arba kitų teisių) apribojimai turi atitikti BDAR 23 straipsnyje nustatytas sąlygas (žr. 6.4 skirsnį).

98. Atsižvelgiant į pirmiau pateiktą nebaigtinį asmens duomenų, kurie gali būti pateikiami duomenų subjektui, pateikiamam prašymą susipažinti su duomenimis, sąrašą galima įvardyti keletą aspektų. Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad duomenų valdytojas, suteikdamas galimybę susipažinti su asmens duomenimis, negali atskirti duomenų, pateikiamų popierinėse rinkmenose, ir duomenų, saugomų elektroniniu būdu, jeigu jiems taikomas BDAR. Kitaip tariant, teisė susipažinti su popierinėse rinkmenose pateikiamais asmens duomenimis, sudarančiais susisteminto rinkinio dalį arba skirtais ją

⁵⁶ EDAV patvirtintos 29 straipsnio darbo grupės gairės dėl teisės į duomenų perkeliamumą, p. 9.

⁵⁷ 29 straipsnio darbo grupės nuomonė 4/2007 dėl asmens duomenų sąvokos, p. 8.

⁵⁸ EDAV patvirtintos 29 straipsnio darbo grupės gairės dėl teisės į duomenų perkeliamumą, p. 10–11.

⁵⁹ EDAV patvirtintos 29 straipsnio darbo grupės gairės dėl teisės į duomenų perkeliamumą, p. 10–11. EDAV patvirtintos 29 straipsnio darbo grupės 2018 m. vasario 6 d. gairės dėl automatizuoto individualių sprendimų priėmimo ir profiliavimo taikant Reglamentą 2016/679 (toliau – EDAV patvirtintos 29 straipsnio darbo grupės gairės dėl automatizuoto individualių sprendimų priėmimo ir profiliavimo), WP 251 rev.01, p. 9–10.

sudaryti, taikoma taip pat, kaip ir kompiuterio atmintyje saugomų (pavyzdžiui, naudojant dvejetainį kodą arba vaizdo įrašus), asmens duomenų atveju.

99. Be to, kaip ir dauguma duomenų subjektų teisių, teisė susipažinti su duomenimis apima numanomas ir išvestinius duomenis, įskaitant paslaugų teikėjo sukurtus asmens duomenis, o teisė į duomenų perkeliamumą apima tik duomenų subjekto pateiktus duomenis⁶⁰. Todėl prašymo susipažinti su duomenimis atveju ir kitaip nei duomenų perkeliamumo prašymo atveju duomenų subjektui turėtų būti pateikiami ne tik asmens duomenys, kurie buvo pateikti duomenų valdytojui, kad jis galėtų atlikti tolesnę šių duomenų analizę ar vertinimą, bet ir tokios vėlesnės analizės ar vertinimo rezultatai.
100. Taip pat svarbu nepamiršti, kad BDAR netaikomas tam tikrai informacijai, kaip antai anoniminiams duomenims⁶¹, t. y. duomenims, kurie nėra tiesiogiai ar netiesiogiai susiję su asmeniu, kurio tapatybė gali būti nustatyta. Pavyzdžiui, serverio, kuriame tvarkomi duomenų subjekto asmens duomenys, buvimo vieta nėra asmens duomenys. Atskirti šiuos duomenis gali būti sudėtinga, o duomenų valdytojams gali kilti klausimų dėl to, kaip aiškiai atskirti asmens ir ne asmens duomenis, visų pirma tais atvejais, kai naudojami mišrūs duomenų rinkiniai. Tokiu atveju gali būti naudinga atskirti mišrius duomenų rinkinius, kuriuose asmens ir ne asmens duomenys yra neatsiejamai susiję, ir rinkinius, kurių atveju taip nėra. Asmens ir ne asmens duomenys mišriuose duomenų rinkiniuose gali būti neatsiejamai susiję ir jų atžvilgiu apskritai gali būti taikoma duomenų subjekto, su kuriuo yra susiję asmens duomenys, teisė susipažinti su duomenimis⁶². Kitais atvejais mišriuose duomenų rinkiniuose esantys asmens ir ne asmens duomenys gali būti nesusiję neatsiejamai, todėl duomenų subjektas gali naudotis tik į tą rinkinį įtrauktais asmens duomenimis. Pavyzdžiui, įmonė gali turėti pateikti duomenų subjektui atskirus pranešimus apie IT incidentus, kuriuos jis sukėlė, bet ne visą įmonės žinių apie IT problemas duomenų bazę. Tačiau duomenų valdytojo įdiegtos saugumo priemonės paprastai neturi būti suprantamos kaip asmens duomenys, jeigu jos nėra neatsiejamai susijusios su asmens duomenimis, ir todėl jų atžvilgiu teisė susipažinti su duomenimis netaikoma.
101. Prieš užbaigdamą šį skirsnį EDAV šiomis aplinkybėmis primena, kad fizinių asmenų apsauga tvarkant asmens duomenis apima visų pirmiau išvardytų rūšių asmens duomenis ir kad ribotas apibrėžties aiškinimas neatitinka BDAR nuostatų ir galiausiai taip aiškinant pažeidžiamas Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 8 straipsnis. Skirtingos naudojimosi šia teise tvarkos taikymas tam tikrų BDAR nenumatytų rūšių asmens duomenų atžvilgiu gali būti nustatomas tik teisės aktais, kaip nurodyta BDAR 23 straipsnyje (kaip išsamiau paaiškinta 6.4 skirsnyje). Taigi duomenų valdytojai negali riboti naudojimosi teise susipažinti su duomenimis nepagrįstai apribodami asmens duomenų apimtį.

4.2 Asmens duomenys, kurių atžvilgiu galima naudotis teise susipažinti su asmens duomenimis

102. BDAR 15 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad „duomenų subjektas turi teisę iš duomenų valdytojo gauti patvirtinimą, ar su juo susiję asmens duomenys yra tvarkomi, o jei tokie asmens duomenys yra

⁶⁰ Kaip anksčiau buvo nurodyta EDAV patvirtintose 29 straipsnio darbo grupės gairėse dėl teisės į duomenų perkeliamumą (p. 10) ir pakartota EDAV patvirtintose 29 straipsnio darbo grupės gairėse dėl automatizuoto individualių sprendimų priėmimo ir profilavimo (p. 17).

⁶¹ Išsamesni anonimiškumo užtikrinimo sąvokos paaiškinimai pateikiami 2014 m. balandžio 10 d. 29 straipsnio darbo grupės nuomonėje 05/2014 dėl anonimiškumo užtikrinimo metodų, WP216, p. 5–19.

⁶² 2019 m. gegužės 29 d. Komisijos komunikatas Europos Parlamentui ir Tarybai „Gairės dėl Reglamento dėl laisvo ne asmens duomenų judėjimo Europos Sąjungoje pagrindų“, COM(2019) 250 *final*.

tvarkomi, turi teisę susipažinti su asmens duomenimis ir toliau nurodyta informacija“ (pabraukta papildomai).

103. Iš BDAR 15 straipsnio 1 dalies matyti keletas elementų. Šioje dalyje *expressis verbis* minimi „su juo susiję asmens duomenys“ (4.2.1), kurie „yra tvarkomi“ (4.2.2) duomenų valdytojo:

4.2.1 „Su juo susiję asmens duomenys“

104. Teise susipažinti su duomenimis gali būti naudojama tik dėl asmens duomenų, susijusių su duomenų subjektu, prašančiu susipažinti su duomenimis, arba, tam tikrais atvejais, įgaliotuoju asmeniu ar įgaliotiniu (žr. 3.4 skirsnį). Taip pat būna atvejų, kai duomenys yra susiję ne su asmeniu, kuris naudojasi teise susipažinti su duomenimis, o su kitu asmeniu. Tačiau duomenų subjektas turi teisę susipažinti tik su asmens duomenimis, kurie yra susiję su juo pačiu, išskyrus duomenis, kurie yra išimtinai susiję su kitu asmeniu⁶³.

105. Vis dėlto duomenų priskyrimas duomenų subjekto asmens duomenims nepriklauso nuo to, ar šie asmens duomenys taip pat susiję su kitu asmeniu⁶⁴. Todėl gali būti, kad asmens duomenys tuo pačiu metu yra susiję su daugiau nei vienu asmeniu. Tai savaime nereiškia, kad turėtų būti suteikiama galimybė susipažinti su asmens duomenimis, susijusiais ir su kitu asmeniu, nes duomenų valdytojas turi laikytis BDAR 15 straipsnio 4 dalies.

106. Duomenų valdytojai neturėtų aiškinti žodžių „su juo susiję asmens duomenys“ pernelyg ribotai, kaip jau nurodė 29 straipsnio darbo grupė savo gairėse dėl teisės į duomenų perkeliamumą⁶⁵. Kalbant apie teisę susipažinti su duomenimis, EDAV mano, kad, pavyzdžiui, susipažinimo su duomenų subjekto ir duomenų valdytojo telefoninių pokalbių įrašų (ir jų transkripcijos) atveju teisė susipažinti su duomenimis gali būti taikoma, jeigu tai yra asmens duomenys⁶⁶. Su sąlyga, kad taikomas BDAR ir duomenų tvarkymui netaikoma BDAR 2 straipsnio 2 dalies c punkte nustatyta namų ūkio veiklos išimtis, jeigu duomenų subjektas gautą įrašą, į kurį įtraukti jo pašnekovo duomenys, naudoja kitais tikslais, pavyzdžiui, ketindamas jį paskelbti, duomenų subjektas tampa duomenų valdytoju, atsakingu už asmens duomenų, susijusių su kitu asmeniu, kurio balsas buvo įrašytas, tvarkymą. Nors dėl to nepanaikinamos duomenų valdytojo duomenų apsaugos prievolės, tinkamai analizuodamas, ar galima suteikti galimybę susipažinti su visu šiuo įrašu, duomenų valdytojas raginamas informuoti duomenų subjektą apie tai, kad tokiu atveju jis gali tapti duomenų valdytoju. Tai nedaro poveikio jokiam tolesniam išsamiai 6 skirsnyje aprašytam vertinimui pagal BDAR 15 straipsnio 4 dalį. Be to, priegios teisė gali būti taikoma pranešimų, kuriuos duomenų subjektai išsiuntė kitiems asmenims naudodamiesi

⁶³ EDAV patvirtintos 29 straipsnio darbo grupės gairės dėl teisės į duomenų perkeliamumą, p. 9: *Duomenų perkeliamumo prašymas apima tik asmens duomenis. Todėl jokie duomenys, kurie yra anoniminiai arba nesusiję su duomenų subjektu, į tokį prašymą neįtraukiami. Tačiau į prašymą gali būti įtraukiami pseudoniminiai duomenys, kuriuos galima aiškiai susieti su duomenų subjektu (pvz., pateikiant atitinkamą identifikatorių, plg. 11 straipsnio 2 dalį).*

⁶⁴ 2017 m. ESTT sprendimas *Peter Nowak prieš Data Protection Commissioner*, C-434/16 44 punktas.

⁶⁵ EDAV patvirtintos 29 straipsnio darbo grupės gairės dėl teisės į duomenų perkeliamumą, p. 9: *„Daugeliu atvejų duomenų valdytojai tvarkys informaciją, apimančią kelių duomenų subjektų asmens duomenis. Tokiu atveju duomenų valdytojai neturėtų pernelyg ribotai aiškinti frazės „duomenų subjekto asmens duomenys“. Pavyzdžiui, telefonu, pranešimų mainų metu perduodami ar IP telefonijos įrašai (abonento paskyrų istorijoje) gali apimti trečiųjų šalių, dalyvavusių gaunamuose ir išsiunčiamuose skambučiuose, duomenis. Taigi, nors įrašuose bus asmens duomenų, susijusių su keliais asmenimis, abonentai turėtų turėti galimybę gauti šiuos įrašus atsakant į jų duomenų perkeliamumo prašymus, nes tokie įrašai (taip pat) yra susiję su duomenų subjektu. Tačiau tais atvejais, kai tokie įrašai vėliau perduodami naujam duomenų valdytojui, šis naujas duomenų valdytojas neturėtų jų tvarkyti jokiais tikslais, kurie galėtų turėti neigiamą poveikį trečiųjų šalių teisėms ir laisvėms (žr. toliau: trečia sąlyga).“*

⁶⁶ Žr. 34 pavyzdį 6.2 skirsnyje.

pranešimų mainų paslaugomis ir kuriuos jie patys ištrynė iš savo įrenginio, bet kurie vis dar yra prieinami tokių paslaugų teikėjui, atžvilgiu.

107. Be to, esama situacijų, kai ryšys tarp duomenų ir keleto asmenų duomenų valdytojui gali neatrodyti aiškus, pavyzdžiui, tapatybės vagystės atveju. Tapatybės vagystės atveju vienas asmuo apgaulingai veikia kito asmens vardu. Šiomis aplinkybėmis svarbu priminti, kad nukentėjusiam dėl tokio nusikaltimo asmeniui turėtų būti suteikiama informacija apie visus duomenų valdytojo saugomus asmens duomenis, susijusius su jo tapatybe, įskaitant tuos, kurie buvo surinkti tuomet, kai savo veiklą vykdė sukčiautojas. Kitaip tariant, net po to, kai duomenų valdytojas sužinojo apie tapatybės vagystę, su nukentėjusiojo tapatybe susiję asmens duomenys laikomi duomenų subjekto asmens duomenimis.

17 pavyzdys. Asmuo apgaulingai naudojasi kito asmens tapatybe, žaisdamas pokerį internete. Nusikaltėlis internetiniuose lošimo namuose atsiskaito naudodamasis kredito kortele, pavogta iš nukentėjusiojo. Sužinojęs apie tapatybės vagystę, nukentėjusysis paprašo internetinių lošimo namų paslaugų teikėjo suteikti jam prieigą prie jo asmens duomenų, konkrečiau – prie internetinių žaidimų, kuriuos žaidė nusikaltėlis ir informacijos apie jo naudotą kredito kortelę.

Surinkti duomenys yra susiję su nukentėjusiuoju, nes buvo naudojamas jo tapatybe. Aptikus sukčiavimą, pirmiau nurodyti asmens duomenys dėl jų turinio (akivaizdu, kad nukentėjusiojo kreditinė kortelė priklauso nukentėjusiajam), tikslo ir poveikio (informacija apie nusikaltėlio internete žaistus žaidimus gali būti naudojama, pavyzdžiui, išrašant nukentėjusiajam sąskaitas faktūras) vis dar gali būti susiję. Todėl internetiniai lošimo namai turi suteikti nukentėjusiajam galimybę susipažinti su minėtais asmens duomenimis.

108. Jei tinkama, duomenims apie prieigą prie bylos saugoti ir veiksams, kurių buvo imtasi dėl galimybės susipažinti su įrašu (pavyzdžiui, asmens duomenys buvo atspausdinti, nukopijuoti arba ištrinti) nustatyti gali būti naudojami vidaus ryšio žurnalai. Šiuose žurnaluose gali būti nurodomas prisijungimo laikas, naudojimosi byla priežastis, taip pat informacija apie asmenį, turėjusį galimybę susipažinti su šiais duomenimis. Su šia tema susiję klausimai išdėstyti šiuo metu ESTT nagrinėjamoje byloje (C-579/21). Už prisijungimo žurnalų įdiegimą, priežiūrą ir peržiūrėjimą atsako duomenų valdytojai ir juos gali tikrinti priežiūros institucijos. Todėl duomenų valdytojas turėtų užtikrinti, kad pagal jo įgaliojimus veikiantys asmenys, galintys susipažinti su asmens duomenimis, netvarko asmens duomenų, išskyrus atvejus, kai duomenų valdytojas duoda nurodymus juos tvarkyti, kaip nustatyta BDAR 29 straipsnyje. Jeigu asmuo vis dėlto tvarko asmens duomenis kitais tikslais nei duomenų valdytojo nurodymų vykdymas, jis gali tapti duomenų valdytoju tokio tvarkymo tikslais ir jo atžvilgiu gali būti taikomos drausminės procedūros ar baudžiamosios bylos arba priežiūros institucijų nustatytos administracinės sankcijos. EDAV pažymi, kad pagal BDAR 24 straipsnį darbdavys yra atsakingas už tinkamų priemonių taikymą, pradedant švietimu ir baigiant drausminėmis procedūromis, siekiant užtikrinti, kad duomenų tvarkymas atitiktų BDAR ir kad nebūtų pažeidimų.

4.2.2 Asmens duomenys, kurie „yra tvarkomi“

109. BDAR 15 straipsnio 1 dalyje taip pat nurodyti asmens duomenys, kurie „yra tvarkomi“. Laiko atskaitos taškas, pagal kurį turi būti nustatomas prašyme susipažinti su duomenimis nurodytų asmens duomenų spektras, jau išsamiai aprašytas 2.3.3 skirsnyje. Tačiau atsižvelgiant į šią formuluotę taip pat galima laikyti, kad naudojantis teise susipažinti su duomenimis duomenų tvarkymo operacijos pagal jų tikslus neskirstomos.

18 pavyzdys. Bendrovė tvarkė asmens duomenis, susijusius su duomenų subjektu, kad galėtų tvarkyti jo pirkimo užsakymą ir pasirūpinti prekių išsiuntimu duomenų subjekto namų adresu. Po to, kai šių

pirminių tikslų, kuriais asmens duomenys buvo renkami, nebelineka, duomenų valdytojas kai kuriuos asmens duomenis saugo tik vykdydamas savo teisinius įsipareigojimus, susijusius su įrašų saugojimu.

Duomenų subjektas paprašo suteikti galimybę susipažinti su jo asmens duomenimis. Vykdydamas savo pareigą pagal BDAR 15 straipsnio 1 dalį, duomenų valdytojas turi pateikti duomenų subjektui prašomus asmens duomenis, kuriuos jis saugo vykdydamas savo teisinius įsipareigojimus.

110. Suarchyvuoti asmens duomenys turi būti atskiriami nuo atsarginių duomenų, t. y. asmens duomenų, kurie saugomi tik siekiant užtikrinti galimybę atkurti duomenis jų praradimo atveju. Pažymėtina, kad, atsižvelgiant į pritaikytosios duomenų apsaugos ir duomenų kiekio mažinimo principus, atsarginiai duomenys iš esmės yra panašūs į tiesioginės sistemos duomenis. Tais atvejais, kai esama tam tikrų skirtumų tarp atsarginėje sistemoje ir tikralaikio duomenų rengimo sistemoje esančių asmens duomenų, šie skirtumai paprastai atsiranda dėl papildomų duomenų, surinktų po to, kai buvo sukurta paskutinė atsarginė kopija. Kai kuriais atvejais duomenų sumažėjimas tiesioginėje sistemoje (pvz., ištrynus juos, jeigu pasibaigė tam tikrų duomenų saugojimo laikotarpis arba gavus prašymą juos ištrinti) atsarginių duomenų rinkinyje užfiksuojamas vėlesnio atsarginės kopijos kūrimo metu. Jeigu susipažinti su duomenimis paprašoma tuo metu, kai atsarginių duomenų rinkinyje yra daugiau asmens duomenų, susijusių su duomenų subjektu, negu tikralaikio duomenų rengimo sistemoje, arba kai esama skirtingų asmens duomenų (pateikiamų, pavyzdžiui, tikralaikio duomenų rengimo sistemos, įdiegtos visiškai laikantis duomenų minimizavimo principo, duomenų ištrynimo žurnale), duomenų valdytojas turi atvirai pranešti apie šią padėtį ir, jeigu techniškai įmanoma, suteikti duomenų subjektui galimybę susipažinti su prašomais duomenimis, įskaitant asmens duomenis, saugomus atsarginėse duomenų kopijose. Pavyzdžiui, siekdamas skaidriai informuoti savo teise besinaudojančius duomenų subjektus, tikralaikio duomenų rengimo sistemos duomenų ištrynimo žurnale duomenų valdytojas gali pastebėti, kad atsarginėse kopijose esama duomenų, kurių nebėra tikralaikio duomenų rengimo sistemoje, nes jie buvo ištrinti neseniai ir dar nebuvo panaikinti atsarginėje duomenų kopijoje.

4.2.3 Naujo prašymo susipažinti su duomenimis apimtis

111. Lieka paminėti, kad, atsižvelgiant į prašymo apimtį, duomenų subjektai turi teisę susipažinti su visais su jais susijusiais tvarkomais duomenimis arba jų dalimis, (taip pat žr. 2.3.1 skirsnį dėl informacijos išsamumo ir 3.1.1 skirsnį dėl prašymo turinio analizės). Todėl tais atvejais, kai duomenų valdytojas jau įvykdė prašymą susipažinti su duomenimis ir jeigu prašymas nėra perteklinis, duomenų valdytojas negali susiaurinti tokio naujo prašymo apimties. Tai reiškia, kad bet kurio kito to paties duomenų subjekto prašymo susipažinti su duomenimis atveju duomenų valdytojas turėtų informuoti duomenų subjektą ne tik apie su tvarkomais asmens duomenimis arba pačiu duomenų tvarkymo procesu susijusius pokyčius, įvykusius po paskutinio prašymo pateikimo, išskyrus atvejus, kai duomenų subjektas aiškiai dėl to sutinka. Priešingu atveju duomenų subjektai būtų įpareigoti kaupti savo asmens duomenis, pateikiamus siekiant gauti visą asmens duomenų, susijusių su jų informacija apie duomenų tvarkymą ir duomenų subjektų teises, rinkinį.

4.3 Informacija apie duomenų tvarkymą ir duomenų subjektų teises

112. Duomenų valdytojas turi ne tik pats susipažinti su asmens duomenimis, bet ir pateikti informaciją apie duomenų tvarkymą ir duomenų subjektų teises pagal BDAR 15 straipsnio 1 dalies a–h punktus ir 15 straipsnio 2 dalį. Dauguma informacijos, susijusios su šiais konkrečiais klausimais jau sukaupta, bent jau bendrai, duomenų valdytojo duomenų tvarkymo veiklos įrašuose, minimuose BDAR 30 straipsnyje, ir (arba) duomenų valdytojo pareiškime dėl privatumo, parengtame pagal BDAR 12–14 straipsnius.

Todėl pirmiausia galėtų būti naudinga peržiūrėti 29 straipsnio darbo grupės gaires dėl skaidrumo pagal Reglamentą 2016/679⁶⁷ dėl informacijos, kuri turi būti pateikta pagal BDAR 13 ir 14 straipsnius, turinio.

113. Siekdami laikytis 15 straipsnio 1 dalies a–h punktų ir 15 straipsnio 2 dalies, duomenų valdytojai gali atidžiai naudoti savo pareiškimų dėl privatumo teksto elementus, su sąlyga, kad būtų užtikrinama, jog šie elementai yra atnaujinami ir tiksliai parenkami atsižvelgiant į duomenų subjekto prašymą. Tam tikros informacijos, pavyzdžiui, konkrečių gavėjų tapatybės arba konkrečios duomenų tvarkymo trukmės, prieš pradėdant tvarkyti duomenis arba tokio tvarkymo pradžioje dažnai dar nebūna galima nurodyti. Tam tikra informacija, pavyzdžiui, susijusi su teise pateikti skundą priešišios institucijai (žr. 15 straipsnio 1 dalies f punktą), nesikeičia priklausomai nuo prašymą suteikti prieigą pateikusio asmens. Todėl ji gali būti perduodama bendrai, kaip ir pareiškime dėl privatumo. Kitų rūšių informacija, pavyzdžiui, informacija apie gavėjus, duomenų kategorijas ir šaltinį, gali skirtis priklausomai nuo to, kas pateikia prašymą ir kokia yra prašymo apimtis. Todėl, kai prašoma susipažinti su duomenimis pagal 15 straipsnį, bet kokia informacija apie duomenų valdytojui prieinamas duomenų tvarkymo priemones gali būti atnaujinama ir pritaikoma prie duomenų tvarkymo operacijų, kurios faktiškai atliekamos prašymą pateikusio duomenų subjekto atžvilgiu. Todėl nuoroda į privatumo politikos formuluotę nebūtų pakankamas būdas duomenų valdytojui pateikti informaciją, kurios reikalaujama pagal 15 straipsnio 1 dalies a–h punktus ir 2 dalį, išskyrus atvejus, kai pritaikyta ir atnaujinta informacija yra tokia pati kaip ir informacija, pateikta duomenų tvarkymo proceso pradžioje. Aiškindamas, kokia informacija yra susijusi su prašymą pateikusiu asmeniu, duomenų valdytojas prirėikus galėtų nurodyti tam tikrus veiksmus (pvz., „jeigu naudojotės šia paslauga“, „jeigu mokėjote pagal sąskaitą faktūrą“), kurie būtų akivaizdūs suinteresuotiems duomenų subjektams. Toliau paaiškinama, koks atskirų rūšių informacijos konkretumo lygis turi būti užtikrinamas.
114. 15 straipsnio 1 dalies a punkte nurodyta informacija apie tikslus turi būti konkreti ir turi būti nurodomas konkretus (-ūs) tikslas (-ai), faktiškai atitinkantis (-ys) prašymą pateikusio duomenų subjekto atvejį. Nepakaktų tik išvardyti bendrus duomenų valdytojo tikslus, nepaaiškinant, kokio (-ių) tikslo (-ų) duomenų valdytojas siekia šiuo prašymą pateikusio duomenų subjekto atveju. Jeigu duomenys tvarkomi keliais tikslais, duomenų valdytojas turi paaiškinti, kurie duomenys arba kokių kategorijų duomenys yra tvarkomi atitinkamu (-ais) tikslu (-ais). Kitaip nei BDAR 13 straipsnio 1 dalies c punkte ir 14 straipsnio 1 dalies c punkte, 15 straipsnio 1 dalies a punkte nurodyta informacija apie duomenų tvarkymą neapima informacijos apie duomenų tvarkymo teisinį pagrindą. Tačiau, kadangi kai kurios duomenų subjektų teisės priklauso nuo taikytino teisinio pagrindo, ši informacija yra svarbi duomenų subjektams, kad jie galėtų patikrinti duomenų tvarkymo teisėtumą ir nustatyti, kurios duomenų subjekto teisės turėtų būti taikomos konkrečiais atvejais. Todėl, siekiant palengvinti naudojimąsi duomenų subjektų teisėmis pagal BDAR 12 straipsnio 2 dalį, duomenų valdytojui taip pat rekomenduojama informuoti duomenų subjektą apie kiekvienos duomenų tvarkymo operacijos atveju taikytiną teisinį pagrindą arba nurodyti, kur jis galėtų rasti šią informaciją. Bet kuriuo atveju, laikantis skaidraus duomenų tvarkymo principo reikalaujama, kad informacija apie duomenų tvarkymo teisinius pagrindus būtų pateikiama duomenų subjektui (pvz., pareiškime dėl privatumo).
115. Informaciją apie duomenų kategorijas (15 straipsnio 1 dalies b punktas) taip pat gali reikėti pritaikyti prie duomenų subjekto padėties taip, kad būtų pašalintos kategorijos, kurios, kaip paaiškėja, prašytojo atveju nėra aktualios.

⁶⁷ EDAV patvirtintos 29 straipsnio darbo grupės 2018 m. balandžio 11 d. gairės dėl skaidrumo pagal Reglamentą 2016/679, WP260 rev.01 (toliau – EDAV patvirtintos 29 straipsnio darbo grupės gairės dėl skaidrumo).

19 pavyzdys. Teikdamas BDAR 13 arba 14 straipsnyje nurodytą informaciją, viešbutis nurodo, kad tvarko įvairių kategorijų klientų duomenis (atpažinties duomenis, kontaktinius duomenis, banko duomenis, informaciją apie kredito kortelių skaičių ir kt.). Jeigu prašymas susipažinti su duomenimis pateikiamas remiantis 15 straipsniu, prašymą pateikusiam duomenų subjektui, be galimybės susipažinti su faktiškai tvarkomais duomenimis (2 sudedamoji dalis), pagal 15 straipsnio 1 dalies b punktą taip pat turi būti suteikiama informacija apie konkrečias duomenų, kurie tvarkomi tuo konkrečiu atveju, kategorijas (pvz., neįtraukiant banko duomenų arba kredito kortelės duomenų, jeigu mokėjimas buvo atliktas grynaisiais pinigais).

116. Teikiant informaciją apie duomenų gavėjus arba duomenų gavėjų kategorijas (15 straipsnio 1 dalies c punktas) pirmiausia reikia atsižvelgti į BDAR 4 straipsnio 9 dalyje pateiktą duomenų gavėjo apibrėžtį. Duomenų gavėjo apibrėžtis grindžiama asmens duomenų atskleidimu fiziniam arba juridiniam asmeniui, valdžios institucijai, agentūrai ar kitai įstaigai⁶⁸. Iš BDAR 4 straipsnio 9 dalies matyti, kad valdžios institucijos, vykdančios konkretų tyrimą, kurio atveju taikomos konkrečios nacionalinės nuostatos, neturi būti laikomos duomenų gavėjomis.
117. Kalbant apie klausimą, ar duomenų valdytojas gali laisvai pasirinkti informaciją apie duomenų gavėjus arba duomenų gavėjų kategorijas, reikia pažymėti, kad „priešingai nei BDAR 13 ir 14 straipsniuose, kuriuose nustatyta duomenų valdytojo prievolė <...>, BDAR 15 straipsnyje nustatoma tikra duomenų subjekto teisė susipažinti su duomenimis, todėl duomenų subjektas, jeigu įmanoma, turi turėti galimybę gauti informaciją apie konkrečius gavėjus, kuriems buvo arba bus atskleisti duomenys, arba informaciją apie duomenų gavėjų kategorijas⁶⁹. Taip pat reikia priminti, kad, kaip nurodyta pirmiau minėtose gairėse dėl skaidrumo⁷⁰, atsižvelgiant į skaidrumo ir sąžiningumo principus, jau pagal BDAR 13 ir 14 straipsnius teikiama informacija apie duomenų gavėjus arba duomenų gavėjų kategorijas turėtų būti kuo konkretesnė. Laikantis 15 straipsnio, jeigu duomenų subjektas nepasirenka kitaip, duomenų valdytojas privalo nurodyti faktinius duomenų gavėjus, išskyrus atvejus, kai tų duomenų gavėjų neįmanoma nustatyti arba kai duomenų valdytojas įrodo, kad duomenų subjekto prašymai susipažinti su duomenimis yra akivaizdžiai nepagrįsti arba pertekliniai, kaip tai suprantama pagal BDAR 12 straipsnio 5 dalį⁷¹ ⁷². Šiuo atžvilgiu EDAV primena, kad būtina saugoti informaciją, susijusią su faktiniais gavėjais, kad, *inter alia*, būtų galima vykdyti BDAR 5 straipsnio 2 dalyje ir 19 straipsnyje nustatytas duomenų valdytojo pareigas.

20 pavyzdys. Pareiškime dėl privatumo darbdavys pagal BDAR 13 straipsnio 1 dalies e punktą ir 14 straipsnio 1 dalies e punktą pateikia informaciją apie tai, kokių kategorijų duomenys kelionių verslo reikalais atveju perduodami kelionių agentūroms arba viešbučiams. Jei darbuotojas pateikia prašymą leisti susipažinti su asmens duomenimis po kelionių verslo reikalais, darbdavys savo atsakyme dėl asmens duomenų gavėjų pagal 15 straipsnio 1 dalies c punktą turėtų nurodyti duomenis gavusių (-ias)

⁶⁸ Be to, reikėtų pažymėti, kad toje pačioje įmonėje gali būti skirtingi duomenų valdytojai, apibrėžti BDAR 4 straipsnio 7 dalyje. Tokiu atveju galima atskleisti duomenis, kuriuos toje pačioje bendrovėje vienas gavėjas pateikia kitam.

⁶⁹ ESTT sprendimas *Österreichische Post AG*, C-154/21, 36 punktas.

⁷⁰ EDAV patvirtintos 29 straipsnio darbo grupės 2018 m. balandžio 11 d. gairėse dėl skaidrumo pagal Reglamentą 2016/679, WP260 rev.01 (toliau – EDAV patvirtintos 29 straipsnio darbo grupės gairės dėl skaidrumo), p. 37 (priedas).

⁷¹ ESTT sprendimas *Österreichische Post AG*, C-154/21.

⁷² Prašymas *per se* netampa perteklinis vien dėl to, kad duomenys buvo atskleisti dideliame gavėjų skaičiui (žr. 6 skirsnio 188 punktą).

kelionių agentūrą (-as) ir viešbutį (-čius). Nors darbdavys savo pareiškime dėl privatumo pagal 13 ir 14 straipsnius teisėtai nurodė duomenų gavėjų kategorijas, nes šiame etape dar nebuvo įmanoma nurodyti duomenų gavėjų, jeigu darbuotojas nenusprendė kitaip, darbuotojui pateikus prašymą susipažinti su duomenimis, darbdavys turėtų pateikti informaciją apie konkrečius duomenų gavėjus (kelionių agentūrų pavadinimus, viešbučius ir kt.).

Jeigu, laikydamasis pirmiau nurodytų sąlygų, duomenų valdytojas gali nurodyti tik duomenų gavėjų kategorijas, ši informacija turėtų būti kuo konkretesnė ir jis turėtų nurodyti duomenų gavėjo tipą (t. y. jo vykdomą veiklą), pramonės šaką, sektorių ir sektoriaus dalį bei duomenų gavėjų buvimo vietą⁷³.

118. Pagal 15 straipsnio 1 dalies d punktą, jeigu įmanoma, turi būti pateikiama informacija apie numatomą asmens duomenų saugojimo laikotarpį. Priešingu atveju turi būti pateikiami kriterijai, pagal kuriuos nustatomas tas laikotarpis. Duomenų valdytojo pateikta informacija turi būti pakankamai tiksli, kad duomenų subjektas žinotų, kiek laiko bus toliau saugomi su duomenų subjektu susiję duomenys. Jeigu neįmanoma nurodyti duomenų ištrynimo laiko, nurodoma saugojimo laikotarpių trukmė ir šio laikotarpio pradžia arba priešastinis įvykis (pvz., sutarties nutraukimas, garantinio laikotarpio pabaiga ir kt.). Vien nurodyti, kad, pavyzdžiui „duomenys buvo ištrinti pasibaigus teisės aktuose nustatytiems saugojimo laikotarpiams“ nepakanka. Nurodant duomenų saugojimo laikotarpius daugiausia dėmesio reikės skirti konkrečioms duomenims, susijusiems su duomenų subjektu. Jeigu duomenų subjekto asmens duomenims taikomi skirtingi duomenų ištrynimo laikotarpiai (pvz., dėl to, kad ne visiems duomenims taikomi teisiniai įpareigojimai dėl saugojimo), nurodomi atitinkamų duomenų tvarkymo operacijų ir duomenų kategorijų ištrynimo laikotarpiai.
119. Nors informacija apie teisę pateikti skundą priežiūros institucijai (15 straipsnio 1 dalies f punktas) nepriklauso nuo konkrečių aplinkybių, 15 straipsnio 1 dalies e punkte nurodytos duomenų subjekto teisės skiriasi priklausomai nuo duomenų tvarkymo teisinio pagrindo. Kalbant apie pareigą sudaryti palankesnes sąlygas naudotis duomenų subjekto teisėmis pagal BDAR 12 straipsnio 2 dalį, duomenų valdytojo atsakymas dėl tų teisių turi būti pritaikytas atskirai kiekvienam duomenų subjekto atvejui ir susijęs su atitinkamomis duomenų tvarkymo operacijomis. Turėtų būti vengiama teikti informaciją apie teises, kurios konkrečiu atveju netaikomos duomenų subjektui.
120. Pagal 15 straipsnio 1 dalies g punktą, tais atvejais, kai asmens duomenys renkami ne iš duomenų subjekto, turi būti pateikiama „bet kokia turima informacija“ apie duomenų šaltinį. Turimos informacijos kiekis laikui bėgant gali keistis.

21 pavyzdys. Didelės bendrovės privatumo politikoje nurodyta:

„Kreditų vertinimai mums padeda išvengti problemų, susijusių su mokėjimo operacijomis. Taip apsaugome savo bendrovę nuo finansinės rizikos, kuri taip pat gali turėti įtakos pardavimo kainoms vidutinės trukmės ir ilguoju laikotarpiu. Kredito vertinimas būtinai atliekamas, kai rengiamės išsiųsti prekes tuo pačiu metu negavus atitinkamos pirkimo kainos apmokėjimo, pvz., pirkimo kreditan atveju. Neatlikus kredito vertinimo, galime suteikti tik išankstinio apmokėjimo galimybę (neatidėliotino banko pavedimu, naudojantis mokėjimo internetu paslauga, kredito kortele).

Atlikdami kredito vertinimą Jūsų vardą, pavardę, adresą ir gimimo datą nusiųsime, pavyzdžiui, šiems paslaugų teikėjams: 1) finansinės informacijos agentūrai X, 2) verslo informacijos teikėjui Y, 3) komercinio kredito pagrindinei agentūrai Z.

⁷³ EDAV patvirtintos 29 straipsnio darbo grupės gairės dėl skaidrumo, p. 37 (priedas).

Duomenys pirmiau minėtoms kredito įstaigoms perduodami tik tokios aprėpties, kokia yra teisiškai leidžiama, ir tik jūsų ankstesnio mokėjimo elgesio analizės bei įsipareigojimų neįvykdymo rizikos vertinimo taikant matematinės ir statistinės procedūras, kurių metu naudojami adresų duomenys, tikslais, taip pat siekiant patikrinti jūsų adresą (atlikti pristatymo patikrinimą). Priklausomai nuo kredito patikrinimo rezultatų, gali būti, kad nebegalėsime pasiūlyti jums individualių mokėjimo būdų, kaip antai pirkimo užsakymų“.

Taigi pareiškime dėl privatumo pateikiama bendro pobūdžio informacija apie galimybę gauti informaciją iš išvardytų ekonominės informacijos biurų, kaip nurodyta BDAR 13 ir 14 straipsniuose. Jeigu *ex ante* neaišku, kuri iš bendrovių dalyvaus tvarkant duomenis, privatumo politikoje pakanka nurodyti reikalavimus atitinkančių įmonių pavadinimus. Gavus 15 straipsniu grindžiamą prašymą, be pranešimo, kad buvo gauta kreditingumo informacija, reikėtų tiksliai (*ex post*) atskleisti, kuri iš minėtų bendrovių dalyvavo šiame procese. 15 straipsnio 1 dalies g punkte aiškiai nurodyta, kad informacija apie duomenų tvarkymą apima „bet kokią turimą informaciją apie jų šaltinį“, kai asmens duomenys renkami ne iš duomenų subjekto.

121. 15 straipsnio 1 dalies h punkte nustatyta, kad kiekvienas duomenų subjektas turėtų turėti teisę būti reikšmingai informuotas, *inter alia*, apie automatizuoto sprendimų priėmimo, įskaitant duomenų subjekto profiliavimą, taikymą ir logiką, taip pat apie tokio duomenų tvarkymo reikšmę ir numatomas pasekmes⁷⁴. Jeigu įmanoma, informacija pagal 15 straipsnio 1 dalies h punktą turi būti konkretesnė, atsižvelgiant į argumentus, kuriais remiantis priimami konkretūs sprendimai dėl duomenų subjekto, pateikusių prašymą susipažinti su duomenimis.
122. Pagal BDAR 13 straipsnio 1 dalies f punktą ir 14 straipsnio 1 dalies f punktą turi būti pateikiama informacija apie numatomą duomenų perdavimą į trečiąją valstybę arba tarptautinei organizacijai, įskaitant Komisijos sprendimą dėl tinkamumo arba tinkamas apsaugos priemonės. Prašymo suteikti galimybę susipažinti su duomenimis pagal 15 straipsnį atveju, 15 straipsnio 2 dalyje informaciją apie tinkamas apsaugos priemones pagal BDAR 46 straipsnį reikalaujama pateikti tik tais atvejais, kai duomenys faktiškai perduodami į trečiąją valstybę arba tarptautinei organizacijai.

5 KAIP DUOMENŲ VALDYTOJAS GALI SUTEIKTI GALIMYBĘ SUSIPAŽINTI SU DUOMENIMIS?

123. BDAR nėra labai aiškių nurodymų, kaip duomenų valdytojas turi suteikti galimybę susipažinti su duomenimis. Teisė susipažinti su duomenimis gali būti lengvai ir tiesiogiai taikoma tam tikrais atvejais, pavyzdžiui, kai maža organizacija turi ribotą informaciją apie duomenų subjektą. Kitais atvejais teisė susipažinti su duomenimis yra sudėtingesnė, nes duomenų tvarkymo procesas yra sudėtingesnis, atsižvelgiant į duomenų subjektų skaičių, tvarkomų duomenų kategorijas ir duomenų srautą įvairiose organizacijose ir tarp jų. Atsižvelgiant į asmens duomenų tvarkymo skirtumus, tinkami galimybės susipažinti su duomenimis suteikimo būdai gali atitinkamai skirtis.
124. Šiame skirsnyje siekiama pateikti tam tikrų gairių ir praktinių pavyzdžių, kaip duomenų valdytojais gali patenkinti prašymą susipažinti su duomenimis, taip pat dėl BDAR 12 straipsnio 1 dalies prasmės, susijusios su teise susipažinti su duomenimis. Šiame skirsnyje taip pat bus pateikiamos gairės dėl to,

⁷⁴ Šiuo atžvilgiu žr. gairių dėl skaidrumo pagal Reglamentą 2016/679 (WP 260) 41 punktą, kuriame minimos gairės dėl automatizuoto atskirų sprendimų priėmimo ir profiliavimo taikant Reglamentą 2016/679 (WP 251).

kas laikoma įprastai naudojama elektronine forma, taip pat dėl galimybės susipažinti su duomenimis suteikimo laiko pagal BDAR 12 straipsnio 3 dalį.

5.1 Kaip duomenų valdytojas gali gauti prašomus duomenis?

125. Duomenų subjektai turėtų turėti galimybę susipažinti su visa su jais susijusia informacija, kurią tvarko duomenų valdytojas. Tai reiškia, pavyzdžiui, kad duomenų valdytojas privalo ieškoti asmens duomenų savo IT sistemose ir ne IT susistemintuose rinkiniuose. Atlikdamas tokią paiešką, duomenų valdytojas turėtų naudotis organizacijos turima informacija apie duomenų subjektą ir taip, priklausomai nuo informacijos struktūros, rasti atitinkamus duomenis sistemose⁷⁵. Pavyzdžiui, jeigu informacija rinkiniuose rūšiuojama pagal pavadinimą arba registracijos numerį, paieška gali būti vykdoma atsižvelgiant tik į šiuos du veiksnius. Tačiau jeigu duomenų struktūra priklauso nuo kitų veiksnių, kaip antai giminytės ar profesinių titulų arba bet kokių tiesioginių ar netiesioginių identifikatorių (pvz., kliento numerio, naudotojo vardo ar IP adresų), paieška turi būti išplėsta, kad apimtų ir šiuos veiksnius, su sąlyga, kad duomenų valdytojas taip pat turi šią informaciją, susijusią su duomenų subjektu, arba kad duomenų subjektas pateikia tą informaciją. Tas pat pasakytina ir tais atvejais, kai su trečiaisiais asmenimis susijusiuose įrašuose gali būti duomenų subjekto asmens duomenų. Tačiau duomenų valdytojas negali reikalauti, kad duomenų subjektas pateiktų daugiau informacijos, nei būtina jo tapatybei nustatyti. Jeigu duomenų valdytojas duomenų tvarkymo veiklai vykdyti pasitelkia duomenų tvarkytoją, paieška, žinoma, turi būti išplėsta, kad apimtų ir duomenų tvarkytojo tvarkomus asmens duomenis.
126. Pagal BDAR 25 straipsnį dėl pritaikytosios ir standartizuotosios duomenų apsaugos duomenų valdytojas (ir visi duomenų tvarkytojai, kuriuos jis pasitelkia) taip pat turėtų būti įdiegę funkcijas, padedančias užtikrinti duomenų subjektų teises. Šiuo atveju tai reiškia, kad tvarkant prašymą turėtų būti taikomi tinkami būdai rasti ir išgauti informaciją, susijusią su duomenų subjektu. Tačiau reikėtų atkreipti dėmesį į tai, kad dėl perteklinio aiškinimo galėtų būti naudojamos tokio informacijos paieškos ir išgavos funkcijos, dėl kurių pačių atsirastų pavojus duomenų subjektų privatumui. Todėl svarbu nepamiršti, kad duomenų išgavos procesas taip pat turėtų būti parengtas taip, kad būtų užtikrinama duomenų apsauga ir nebūtų daroma žala kitų asmenų, pavyzdžiui, duomenų valdytojo darbuotojų, privatumui.

5.2 Tinkamos galimybės susipažinti su duomenimis suteikimo priemonės

5.2.1 Tinkamų priemonių pasirinkimas

127. BDAR 12 straipsnyje nustatyti galimybės susipažinti su duomenimis suteikimo, t. y. patvirtinimo, asmens duomenų ir papildomos informacijos pateikimo pagal 15 straipsnį reikalavimai, taip pat nurodyta teisės susipažinti su duomenimis forma, būdas ir terminas. 29 straipsnio darbo grupės gairėse dėl skaidrumo pagal Reglamentą 2016/679⁷⁶ pateikiamos papildomos gairės dėl 12 straipsnio, daugiausia susijusios su BDAR 13 ir 14 straipsniais, taip pat su 15 straipsniu ir skaidrumu apskritai. Taigi, tai, kas apibrėžta tose gairėse, dažnai gali būti vienodai taikoma ir suteikiant galimybę susipažinti su duomenimis pagal 15 straipsnį.

⁷⁵ Tokia paieška paprastai taip pat turėtų apimti duomenų tvarkytojo turimą informaciją (žr. BDAR 28 straipsnio 3 dalies e punktą).

⁷⁶ EDAV patvirtintos 29 straipsnio darbo grupės 2018 m. balandžio 11 d. gairės dėl skaidrumo pagal Reglamentą 2016/679, WP260 rev.01 (toliau – EDAV patvirtintos 29 straipsnio darbo grupės gairės dėl skaidrumo).

128. BDAR 12 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad duomenų valdytojas turi imtis tinkamų priemonių, kad bet koks pagal 15 straipsnį parengtas su duomenų tvarkymu susijęs pranešimas duomenų subjektui būtų pateikiamas glausta, skaidria, suprantama ir lengvai prieinama forma, aiškia ir paprasta kalba. 12 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad duomenų valdytojas turi sudaryti palankesnes sąlygas duomenų subjektui naudotis teise susipažinti su duomenimis. Tiksliesni reikalavimai šiuo atžvilgiu turės būti vertinami kiekvienu konkrečiu atveju. Spręsdami, kurios priemonės yra tinkamos, duomenų valdytojai turi atsižvelgti į visas susijusias aplinkybes, įskaitant, be kita ko, tvarkomų duomenų kiekį, jų duomenų tvarkymo sudėtingumą ir informaciją apie jų duomenų subjektus, pavyzdžiui, ar dauguma duomenų subjektų yra vaikai, vyresnio amžiaus žmonės ar neįgalieji. Be to, tais atvejais, kai duomenų valdytojui pranešama apie konkrečius prašymą pateikusių duomenų subjekto poreikius, pavyzdžiui, prašyme nurodant papildomą informaciją, duomenų valdytojas turi atsižvelgti į šias aplinkybes. Todėl atitinkamos priemonės gali būti skirtingos.
129. Atliekant vertinimą svarbu nepamiršti, kad terminas „tinkamas“ niekada neturėtų būti suprantamas kaip būdas apriboti duomenis, kuriems taikoma teisė susipažinti su duomenimis. Terminas „tinkamas“ nereiškia, kad pastangos suteikti informaciją gali būti derinamos su, pavyzdžiui, bet kokiais duomenų subjekto siekiais gauti asmens duomenis. Verčiau atliekant vertinimą turėtų būti siekiama pasirinkti tinkamiausią metodą visai informacijai, kuriai taikoma ši teisė, pateikti, atsižvelgiant į konkrečias kiekvieno atvejo aplinkybes. Todėl dideliu mastu didelį duomenų kiekį duomenų tvarkantis valdytojas turi sutikti dėti daug pastangų, kad duomenų subjektų teisė susipažinti su duomenimis būtų užtikrinama glausta, skaidria, suprantama ir lengvai prieinama forma ir aprašoma aiškia ir paprasta kalba.
130. Atsakant į prašymą susipažinti su duomenimis duomenų subjekto nereikėtų nukreipti į skirtingus šaltinius. Kaip nurodyta 29 straipsnio darbo grupės gairėse dėl skaidrumo (dėl BDAR 13 ir 14 straipsniuose vartojamos sąvokos „pateikti“), sąvoka „pateikti“ reiškia, kad „duomenų subjektas neturi aktyviai ieškoti šiuose straipsniuose nurodytos informacijos, be kitos informacijos, pavyzdžiui, interneto svetainės ar programėlės naudojimo sąlygų“⁷⁷. Todėl, atsižvelgiant į skaidrumo principą, duomenų subjektai privalo iš duomenų valdytojo gauti 15 straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse reikalaujamą informaciją ir asmens duomenis taip, kad jie galėtų visapusiškai susipažinti su prašoma informacija. Tam tikromis aplinkybėmis būtų netinkama ar net neteisėta dalytis informacija su duomenų valdytoju, pavyzdžiui, dėl neskelbtino informacijos (pvz., informacijos, susijusios su informavimu apie pažeidimus) pobūdžio. Tokiais atvejais, atsakant į duomenų subjektų prašymą susipažinti su duomenimis, būtų tikslinga informaciją padalyti į kelis atsakymus. Duomenų valdytojo pasirinktas metodas turi būti toks, kad duomenų subjektui būtų faktiškai suteikiami prašomi duomenys ir informacija, todėl būtų netikslinga nurodyti duomenų subjektui tik patikrinti prašomus duomenis, saugomus jo įrenginyje, įskaitant, pavyzdžiui, jo mobiliajame telefone atliktų spustelėjimų istoriją ir išsaugotus IP adresus.
131. Pagal atskaitomybės principą duomenų valdytojas turi dokumentais pagrįsti savo metodus, kad galėtų įrodyti, kodėl priemonės, pasirinktos pateikti pagal 15 straipsnį būtiną informaciją, yra tinkamos esamomis aplinkybėmis.

5.2.2 Įvairios galimybės susipažinti su duomenimis suteikimo priemonės

132. Kaip jau paaiškinta 2.2.2 skirsnyje, duomenų subjektai, pateikdami prašymą susipažinti su duomenimis, turi teisę gauti pagal 15 straipsnio 3 dalį tvarkomų jų duomenų kopiją kartu su papildoma informacija, kuri laikoma pagrindine galimybės susipažinti su duomenimis suteikimo priemone.

⁷⁷ EDAV patvirtintų 29 straipsnio darbo grupės gairių dėl skaidrumo 33 punktas.

133. Tačiau tam tikromis aplinkybėmis duomenų valdytojui galėtų būti tikslinga suteikti galimybę susipažinti su duomenimis kitais būdais, o ne pateikiant duomenų kopiją. Tokios nenuolatinės galimybės susipažinti su duomenimis suteikimo priemonės galėtų būti, pavyzdžiui: žodžiu suteikiama informacija, susipažinimas su rinkmenomis, susipažinimas vietoje arba nuolat suteikiama galimybė susipažinti su duomenimis be galimybės juos parsisiųsti. Tai gali būti tinkami būdai suteikti galimybę susipažinti su duomenimis, pavyzdžiui, tais atvejais, kai jei atitinka duomenų subjekto interesus arba duomenų subjektas to paprašo. Galimybė susipažinti vietoje taip pat galėtų būti tinkama kaip pirminė priemonė, kai duomenų valdytojas tvarko didelį kiekį neskaitmenintų duomenų, kad duomenų subjektas galėtų sužinoti, kokie asmens duomenys yra tvarkomi, ir priimti pagrįstą sprendimą dėl to, kokių asmens duomenų kopiją jis nori gauti. Tam tikrais atvejais gali būti pakankama ir tinkama naudoti nenuolatinius prieigos būdus. Pavyzdžiui, taip gali būti patenkinamas duomenų subjektų poreikis patikrinti, ar duomenų valdytojo tvarkomi duomenys yra teisingi, suteikiant duomenų subjektams galimybę peržiūrėti pirminius duomenis. Duomenų valdytojas neprivalo pateikti informacijos kitais būdais nei sukurdamas jų kopiją, tačiau svarstydamas tokį prašymą jis turėtų laikytis pagrįsto požiūrio. Suteikiant galimybę susipažinti su duomenimis kitais būdais nei pateikiant kopiją duomenų subjektams neužkertamas kelias taip pat turėti kopiją, išskyrus atvejus, kai jie nusprendžia, kad kopija jiems nereikalinga.
134. Duomenų valdytojas, atsižvelgdamas į esamą padėtį, gali pasirinkti tvarkomų duomenų kopiją kartu su papildoma informacija pateikti įvairiais būdais, pvz., e. paštu, įprastu paštu arba naudodamasis savitarnos priemone. Jeigu duomenų subjektas prašymą pateikia elektroninėmis priemonėmis ir išskyrus atvejus, kai duomenų subjektas paprašo ją pateikti kitaip, informacija pateikiama įprastai naudojama elektronine forma, kaip nurodyta 15 straipsnio 3 dalyje. Bet kuriuo atveju duomenų valdytojas, teikdamas informaciją e. paštu arba internetinėmis savitarnos priemonėmis, turi numatyti tinkamas technines ir organizacines priemones, įskaitant tinkamą šifravimą.
135. Tais atvejais, kai duomenų valdytojas asmens duomenis, susijusius su prašymą pateikusiu asmeniu, tvarko tik nedideliu mastu, asmens duomenų kopija ir papildoma informacija gali ir turėtų būti pateikiama taikant paprastą procedūrą.

22 pavyzdys. Vietos knygynas registruoja savo klientų, užsisakančių pristatymą į namus, vardus, pavardes ir adresus. Klientas apsilanko knygyne ir pateikia prašymą susipažinti su duomenimis. Tokiu atveju pakaktų atspausdinti su klientu susijusius asmens duomenis tiesiogiai iš verslo sistemos ir kartu pateikti 15 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytą papildomą informaciją.

23 pavyzdys. Kas mėnesį labdaros organizaciją paremiantis asmuo e. paštu pateikia prašymą susipažinti su duomenimis. Labdaros organizacija saugo informaciją susijusią su paaukotomis sumomis, gautomis per pastaruosius dvylika mėnesių, taip pat jos rėmėjų vardus, pavardes ir e. pašto adresus. Duomenų valdytojas, atsakydamas į e. laišką, galėtų pateikti asmens duomenų kopiją ir papildomą informaciją, su sąlyga, kad taikomos visos būtinos apsaugos priemonės, pavyzdžiui, pagal duomenų pobūdį parenkamos priemonės.

136. Net didelį duomenų kiekį tvarkantys duomenų valdytojai prašymus susipažinti su duomenimis gali tvarkyti rankiniu būdu. Jeigu duomenų valdytojas tvarko duomenis keliuose skirtinguose padaliniuose, norėdamas atsakyti į duomenų subjekto prašymą, jis turi surinkti asmens duomenis iš kiekvieno padalinio.

24 pavyzdys. Duomenų valdytojas paskiria administratorių, kad jis spręstų praktinius klausimus, susijusius su prašymais susipažinti su duomenimis. Gavęs prašymą, administratorius e. paštu išsiunčia užklausą įvairiems organizacijos padaliniams, prašydamas jų surinkti su duomenų subjektu susijusius

asmens duomenis. Kiekvieno padalinio atstovai pateikia administratoriui savo padalinio tvarkomus asmens duomenis. Tada administratorius, pavyzdžiui ir kai tinkama, e. paštu išsiunčiu visus asmens duomenis duomenų subjektui kartu su reikiama papildoma informacija.

137. Nors galėtų būti tinkama taikyti rankinius prašymų susipažinti su duomenimis tvarkymo procesus, kai kuriems duomenų valdytojams tvarkant duomenų subjektų prašymus gali būti naudinga taikyti automatizuotus procesus. Pavyzdžiui, taip galėtų būti daug prašymų gaunančių duomenų valdytojų atveju. Vienas iš būdų pateikti informaciją pagal 15 straipsnį – duomenų subjektui suteikti galimybę naudotis savitarnos priemonėmis. Taip būtų galima palengvinti veiksmingą ir laiku vykdomą duomenų subjektų prašymų susipažinti su duomenimis nagrinėjimą, o duomenų valdytojas į savitarnos priemonę galėtų įtraukti tikrinimo mechanizmą.

25 pavyzdys. Socialinių tinklų paslaugų teikėjas taiko automatizuotą prašymų susipažinti su duomenimis tvarkymo procesą, kurio metu duomenų subjektui suteikiama galimybė susipažinti su savo asmens duomenimis prisijungus prie savo naudotojo paskyros. Norėdami gauti asmens duomenis, socialinių tinklų naudotojai, prisijungę prie savo naudotojo paskyros, gali pasirinkti mygtuką „Atsisiųsti savo asmens duomenis“. Naudodamiesi šia savitarnos galimybe naudotojai gali tiesiai iš naudotojo paskyros į savo kompiuterį parsisiųsti rinkmeną, kurioje pateikiami jų asmens duomenys.

138. Naudojant savitarnos priemones niekada neturėtų būti ribojama gaunamų asmens duomenų apimtis. Jeigu naudojantis savitarnos priemone neįmanoma pateikti visos 15 straipsnyje nurodytos informacijos, likusi informacijos dalis turi būti pateikiama kitais būdais. Duomenų valdytojas iš tiesų gali skatinti duomenų subjektą naudotis savitarnos priemone, kurią duomenų valdytojas įdiegia prašymams susipažinti su duomenimis tvarkyti. Tačiau reikėtų pažymėti, kad duomenų valdytojas taip pat turi tvarkyti prašymus susipažinti su duomenimis, kurie nėra siunčiami nustatyto ryšio kanalu⁷⁸.

5.2.3 Susipažinimas su duomenimis glausta, skaidria, suprantama ir lengvai prieinama forma, aiškia ir paprasta kalba.

139. BDAR 12 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad duomenų valdytojas turi imtis tinkamų priemonių, kad susipažinti su duomenimis pagal 15 straipsnį būtų galima glausta, skaidria, suprantama ir lengvai prieinama forma, aiškia ir paprasta kalba.
140. Reikalavimas, kad prieiga duomenų subjektui būtų suteikiama glausta ir skaidria forma, reiškia, kad duomenų valdytojai informaciją turėtų pateikti veiksmingai ir glaustai, kad duomenų subjektas, ypač vaikas, ją lengvai suprastų. Rinkdamasis galimybės susipažinti su duomenimis suteikimo priemonės pagal 15 straipsnį, duomenų valdytojas turi atsižvelgti į duomenų kiekį ir sudėtingumą.

26 pavyzdys. Socialinių tinklų paslaugų teikėjas tvarko didelį kiekį informacijos, susijusios su duomenų subjektu. Didelė dalis šių asmens duomenų yra informacija, užfiksuota šimtuose žurnalų failų puslapių, kuriose registruojama duomenų subjekto veikla interneto svetainėje. Jeigu duomenų subjektai paprašo leisti susipažinti su savo asmens duomenimis, teisė susipažinti su asmens duomenimis iš tiesų taikoma šiose žurnalų failuose esantiems asmens duomenims. Todėl teisė susipažinti su duomenimis gali būti formaliai įgyvendinama, jeigu duomenų subjektui pateikiami šie šimtai žurnalų failų puslapių. Tačiau netaikant priemonių, padedančių lengviau suprasti žurnalų failuose esančią informaciją, duomenų subjekto teisė susipažinti su duomenimis gali būti neįgyvendinama praktiškai, nes iš žurnalų failų negalima lengvai gauti jokios informacijos, o tai reiškia, kad nesilaikoma BDAR 12 straipsnio 1

⁷⁸ Žr. 3.1.2 skirsnį.

dalyje nustatyto reikalavimo. Todėl duomenų valdytojas, rinkdamasis, kaip pateikti informaciją ir asmens duomenis duomenų subjektui, turi elgtis atsargiai ir kruopščiai.

141. Atsižvelgiant į pirmiau pateiktame pavyzdyje nurodytas aplinkybes, daugiasluksnio metodo, panašaus į gairių dėl pareiškimų dėl privatumo skaidrumo principą⁷⁹, taikymas galėtų būti tinkama priemonė siekiant įvykdyti BDAR 15 straipsnio ir 12 straipsnio 1 dalies reikalavimus. Šis klausimas toliau plėtojamas 5.2.4 skirsnyje. Reikalavimas, kad informacija būtų suprantama, reiškia, kad ji turėtų būti suprantama numatytai auditorijai⁸⁰, atsižvelgiant į bet kokius konkrečius duomenų subjekto poreikius, apie kuriuos gali žinoti duomenų valdytojas⁸¹. Kadangi teisė susipažinti su duomenimis dažnai suteikia galimybę naudotis kitomis duomenų subjektų teisėmis, labai svarbu, kad teikiama informacija būtų suprantama ir aiški. Taip yra todėl, kad duomenų subjektai, sužinoję, kokie asmens duomenys yra tvarkomi, kokiais tikslais jie tvarkomi ir pan., gali apsvarstyti, ar pasinaudoti savo teise, pavyzdžiui, reikalauti ištaisyti duomenis pagal BDAR 16 straipsnį. Todėl duomenų valdytojui gali reikėti pateikti duomenų subjektui papildomos informacijos, reikalingos paaiškinti pateiktus duomenis. Reikėtų pabrėžti, kad dėl duomenų tvarkymo sudėtingumo duomenų valdytojas privalo numatyti priemones, padedančias užtikrinti, kad duomenys būtų suprantami, ir kad ši prievolė negali būti naudojama kaip pretekstas apriboti galimybę susipažinti su visais duomenimis. Be to, duomenų valdytojo pareiga pateikti duomenis glaustai negali būti naudojama kaip pretekstas apriboti galimybę susipažinti su visais duomenimis.

27 pavyzdys. Elektroninės prekybos interneto svetainėje rinkodaros tikslais renkami duomenys apie svetainėje peržiūrėtas arba nupirktas prekes. Dalis šių duomenų apima neapdorotus duomenis⁸², kurie nebuvo išanalizuoti ir gali nebūti tiesiogiai reikšmingi skaitytojui (kodai, veiklos istorija ir kt.). Tokiems su duomenų subjektų veikla susijusiems duomenims taip pat taikoma teisė susipažinti su duomenimis, todėl jie turėtų būti pateikiami duomenų subjektui atsakant į jo prašymą susipažinti su duomenimis. Tais atvejais, kai pateikiami neapdoroti duomenys, svarbu, kad duomenų valdytojas imtųsi būtinų priemonių, siekdamas užtikrinti, kad duomenų subjektas suprastų tuos duomenis – pavyzdžiui, pateikdamas aiškinamąjį dokumentą, kuriame neapdoroti duomenys būtų paverčiami į vartotojui patogios formos duomenis. Be to, tokia dokumente būtų galima paaiškinti, kad santrumpos ir kiti akronimai, pavyzdžiui, „A“, reiškia, jog pirkimo procesas buvo nutrauktas, o „B“ – kad pirkimas pavyko.

142. Sąvoka „lengvai prieinama“ reiškia, kad 15 straipsnyje nurodyta informacija turėtų būti pateikiama taip, kad duomenų subjektas galėtų lengvai su ja susipažinti. Tai pasakytina apie, pavyzdžiui, išdėstymą, atitinkamas antraštes ir suskirstymą pastraipomis. Informacija visada turėtų būti teikiama aiškia ir suprantama kalba. Duomenų valdytojas, siūlantis paslaugą šalyje, taip pat turėtų teikti atsakymus tos šalies duomenų subjektams suprantama kalba. Taip pat skatinama naudoti standartizuotas piktogramas, jeigu taip galima pagerinti informacijos suprantamumą ir prieinamumą. Jeigu prašymas pateikti informaciją yra susijęs su regos sutrikimų turinčiais duomenų subjektais arba kitais duomenų

⁷⁹ EDAV patvirtintų 29 straipsnio darbo grupės gairių dėl skaidrumo 35 punktas.

⁸⁰ Suprantamumas yra glaudžiai susijęs su reikalavimu vartoti aiškią ir paprastą kalbą (EDAV patvirtintų 29 straipsnio darbo grupės gairių dėl skaidrumo 9 punktas). Tai, kas 12–16 punktuose dėl BDAR 13 ir 14 straipsniuose nurodytos informacijos pasakyta apie aiškią ir paprastą kalbą, taip pat taikoma komunikacijai pagal 15 straipsnį.

⁸¹ Žr. 128 punktą.

⁸² Šiame pavyzdyje neapdoroti duomenys turi būti suprantami kaip neišanalizuoti duomenys, kuriais grindžiama tvarkymo operacija, o ne mažiausias tik kompiuterio skaitomų neapdorotų duomenų (pvz., bitų) kiekis.

subjektais, kuriems gali būti sunku susipažinti su informacija arba ją suprasti, tikimasi, kad duomenų valdytojas imsis priemonių, kad prireikus būtų galima lengviau suprasti pateikiamą informaciją, įskaitant žodinę informaciją⁸³. Duomenų valdytojas turėtų ypač stengtis užtikrinti, kad savo teisėmis galėtų naudotis pagyvenę žmonės, vaikai, regos sutrikimų turintys asmenys arba kognityvinių ar kitokių sutrikimų turintys asmenys, pavyzdžiui, aktyviai teikdamas lengvai prieinamus elementus ir taip sudarydamas palankesnes sąlygas naudotis šiomis teisėmis.

5.2.4 Didelio informacijos kiekio atveju būtina nustatyti konkrečius informacijos teikimo reikalavimus

143. Nepriklausomai nuo to, kokiomis priemonėmis suteikiama prieiga, gali atsirasti nesutarimų dėl informacijos, kurią duomenų valdytojas turi pateikti duomenų subjektams, kiekio ir reikalavimo, kad ji būtų glausta. Vienas iš būdų, kaip būtų laikomasi abiejų šių sąlygų, ir tam tikriems duomenų valdytojams taikomos tinkamos priemonės pavyzdys, kai reikia pateikti didelį duomenų kiekį, būtų daugiasluoksnio metodo taikymas. Šis metodas gali padėti duomenų subjektams lengviau suprasti duomenis. Vis dėlto reikėtų pabrėžti, kad šis metodas gali būti taikomas tik tam tikromis aplinkybėmis ir, kaip paaiškinta toliau, tai turi būti daroma taip, kad nebūtų ribojama teisė susipažinti su duomenimis. Be to, taikant daugiasluoksnį metodą duomenų subjektui neturėtų būti užkraunama papildoma našta. Taigi, šis metodas būtų tinkamiausias tais atvejais, kai galimybė susipažinti su duomenimis suteikiama internetu. Daugiasluoksnis požiūris yra tik būdas pateikti informaciją pagal 15 straipsnį taip, kad taip pat būtų laikomasi BDAR 12 straipsnio 1 dalies reikalavimų, ir jis neturėtų būti painiojamas su duomenų valdytojų galimybe prašyti, kad duomenų subjektas nurodytų informaciją arba duomenų tvarkymo veiklą, su kuria yra susijęs jo prašymas, kaip nurodyta BDAR 63 konstatuojamojoje dalyje⁸⁴.
144. Daugiasluoksnis požiūris į teisę susipažinti su duomenimis reiškia, kad duomenų valdytojas tam tikromis aplinkybėmis gali įvairiais lygmenimis pateikti asmens duomenis ir papildomą informaciją, kurios reikalaujama pagal 15 straipsnį. Pirmasis lygmuo turėtų apimti informaciją apie duomenų tvarkymą ir duomenų subjekto teises pagal 15 straipsnio 1 dalies a–h punktus ir 15 straipsnio 2 dalį, taip pat pirmąją tvarkomų asmens duomenų dalį. Antrajame lygmenyje turėtų būti pateikiama daugiau asmens duomenų.
145. Spręsdamas, kokia informacija turėtų būti teikiama skirtinguose lygmenyse, duomenų valdytojas turėtų atsižvelgti į tai, kokią informaciją duomenų subjektas apskritai laikytų aktualiausia. Laikantis sąžiningumo principo, pirmajame lygmenyje taip pat turėtų būti pateikiama informacija apie duomenų tvarkymo veiksmus, turinčius didžiausią poveikį duomenų subjektui⁸⁵. Duomenų valdytojai turi sugebėti įrodyti, kad jie yra atskaitingi dėl to, kas išdėstyta pirmiau.

28 pavyzdys. Duomenų valdytojas analizuoja didelius duomenų rinkinius, siekdamas priskirti klientus skirtingiems segmentams, priklausomai nuo jų elgesio internete. Tokiu atveju galima daryti prielaidą, kad svarbiausia informacija, kurią duomenų subjektai turėtų gauti, yra informacija apie segmentą, kuriam jie buvo priskirti. Todėl ši informacija turėtų būti pateikiama pirmajame lygmenyje. Neapdoroti duomenys⁸⁶, kurie dar nebuvo išanalizuoti ar toliau tvarkomi, pvz., naudotojo veikla interneto

⁸³ Žr. EDAV patvirtintų 29 straipsnio darbo grupės gairių dėl skaidrumo 21 punktą.

⁸⁴ Taip pat žr. 2.3.1 skirsnį.

⁸⁵ Žr. EDAV patvirtintų 29 straipsnio darbo grupės gairių dėl skaidrumo 36 punktą.

⁸⁶ Žr. 82 išnašą.

svetainėje, taip pat yra asmens duomenys, kurių atžvilgiu taikoma teisė susipažinti su duomenimis, tačiau kai kuriais atvejais gali pakakti pateikti šią informaciją kitame lygmenyje.

146. Siekiant, kad daugiasluksnio metodo taikymas būtų laikomas tinkama priemone, būtina iš pat pradžių informuoti duomenų subjektą, kad pagal 15 straipsnį teikiama informacija yra suskirstyta skirtingais lygmenimis, ir pateikti aprašymą, kokie asmens duomenys ir informacija bus saugomi tuose skirtinguose lygmenyse. Tokiu būdu duomenų subjektui bus lengviau nuspręsti, su kurių lygmenų duomenimis jis nori susipažinti. Aprašyme turėtų būti objektyviai nurodomi visų kategorijų asmens duomenys, kuriuos faktiškai tvarko duomenų valdytojas. Taip pat turi būti aišku, kaip duomenų subjektas gali susipažinti su įvairių lygmenų duomenimis. Galimybė susipažinti su įvairių lygmenų duomenimis neturi reikšti, kad duomenų subjektas turės dėti neproporcingas pastangas, ir ji negali būti suteikiama su sąlyga, kad bus parengta nauja duomenų subjekto prašymo formulotė. Tai reiškia, kad duomenų subjektai turi turėti galimybę pasirinkti, ar jie nori susipažinti su visų lygmenų duomenimis vienu metu, ar su vieno ar dviejų lygmenų duomenimis, jeigu jiems to pakanka.

29 pavyzdys. Duomenų subjektas pateikia prašymą susipažinti su duomenimis srautinio vaizdo transliavimo paslaugų teikėjui. Prašymas pateikiamas pasirinkus funkciją, kuria duomenų subjektai gali naudotis prisijungę prie savo paskyros. Duomenų subjektui pasiūlomos dvi galimybės, kurios interneto svetainėje rodomos kaip mygtukai. Pirmoji galimybė – atsisiųsti pirmą asmens duomenų dalį ir papildomą informaciją. Ši informacija apima, pavyzdžiui, naujausią srautinio vaizdo transliavimo istoriją, paskyros informaciją ir informaciją apie mokėjimus. Antroji galimybė – atsisiųsti antrą asmens duomenų dalį, apimančią duomenų subjektų veiklos techninių žurnalų failų ir paskyroje esančią istorinę informaciją. Šiuo atveju duomenų valdytojas suteikė galimybę duomenų subjektams pasinaudoti savo teise taip, kad duomenų subjektui nebūtų užkraunama papildoma našta.

1 variantas. Tais atvejais, kai duomenų subjektas pasirenka tik mygtuką, kurį spustelėjus parsisiunčiama pirma asmens duomenų dalis, duomenų valdytojas privalo pateikti tik pirmą duomenų dalį.

2 variantas. Tais atvejais, kai duomenų subjektas pasirenka pirmos ir antros duomenų dalių mygtukus, duomenų valdytojas negali perduoti tik pirmos dalies duomenų ir paprašyti naujo patvirtinimo prieš perduodamas antrą duomenų dalį. Jis turi pateikti abi duomenų dalis duomenų subjektui, kaip buvo nurodyta pateiktame prašyme.

147. Daugiasluksnis metodas nebus laikomas tinkamu visiems duomenų valdytojams arba visais atvejais. Jis turėtų būti naudojamas tik tada, kai duomenų subjektui būtų sunku suprasti informaciją, jeigu ji būtų pateikta visa. Kitaip tariant, duomenų valdytojas turi sugebėti įrodyti, kad taikant daugiasluksnį metodą duomenų subjektui būtų suteikiama pridėtinė vertė, nes jam būtų paprasčiau suprasti pateiktą informaciją. Todėl daugiasluksnis metodas būtų tinkamas tik tada, kai duomenų valdytojas tvarko didelį kiekį asmens duomenų, susijusių su prašymą pateikiusiu duomenų subjektu, ir kai yra akivaizdu, kad duomenų subjektui būtų sunku suprasti arba suvokti informaciją, jeigu ji būtų pateikta visa iš karto. Tai, kad norint pateikti 15 straipsnyje nurodytą informaciją reikėtų didelių duomenų valdytojo pastangų ir išteklių, savaime nereiškia, kad reikėtų taikyti daugiasluksnį metodą.

5.2.5 Formatas

148. BDAR 12 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad 15 straipsnyje nurodyta informacija teikiama raštu arba kitomis priemonėmis, įskaitant, kai tinkama, elektronines priemones. Dėl galimybės susipažinti su tvarkomais asmens duomenimis 15 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad tais atvejais, kai duomenų subjektas prašymą pateikia elektroninėmis priemonėmis ir išskyrus atvejus, kai duomenų subjektas

paprašo ją pateikti kitaip, informacija pateikiama įprastai naudojama elektronine forma. BDAR nenurodyta, kas yra įprastai naudojama elektroninė forma. Taigi galima naudoti kelias galimas formas. Tai, kas laikoma įprastai naudojama elektronine forma, laikui bėgant taip pat keisis.

149. Tai, kas galėtų būti laikoma įprastai naudojama elektronine forma, turėtų būti grindžiama objektyviu vertinimu, o ne forma, kurią duomenų valdytojas naudoja vykdydamas savo kasdienę veiklą. Siekdamas nustatyti, kokia forma konkrečiu atveju būtų laikoma įprastai naudojama, duomenų valdytojas turės įvertinti, ar esama konkrečių formų, kurios paprastai yra naudojamos duomenų valdytojo veiklos srityje arba tam tikromis aplinkybėmis. Jeigu tokių paprastai naudojamų formų nėra, įprastai naudojamomis formomis turėtų būti laikomos tarptautiniuose standartuose, kaip antai ISO, nustatytos atviros formos. Tačiau EDAV neatmeta galimybes, kad įprastai naudojamomis gali būti laikomos ir kitos formos, kaip apibrėžta 15 straipsnio 3 dalyje. EDAV mano, kad vertinant, ar forma yra paprastai naudojama elektroninė forma, svarbu, kad asmuo galėtų lengvai susipažinti su tuo metu naudojama forma pateikiama informacija. Šiuo atžvilgiu reikėtų atkreipti dėmesį į tai, kokią informaciją apie tai, kaip galima susipažinti su konkrečios formos rinkmena, duomenų valdytojas pateikė duomenų subjektui – pavyzdžiui, kokias programas ar programinę įrangą būtų galima naudoti, kad forma būtų prieinamesnė duomenų subjektui. Tačiau duomenų subjektas neturėtų būti įpareigojamas įsigyti programinę įrangą, kad galėtų susipažinti su informacija.
150. Spręsdamas dėl formos, kuria turėtų būti pateikiama asmens duomenų kopija ir informacija pagal 15 straipsnį, duomenų valdytojas turi nepamiršti, kad tokia forma informacija turi būti pateikiama taip, kad ji būtų suprantama ir lengvai prieinama. Svarbu, kad duomenų subjektui būtų pateikiama nuolatinės formos informacija (tekstas, elektroninė versija). Kadangi informacija turėtų išlikti ilgą laiką, rašytinė informacijos forma, įskaitant informaciją, pateikiamą elektroninėmis priemonėmis, iš esmės yra tinkamesnė už kitas formas. Prireikus asmens duomenų kopija galėtų būti saugoma elektroninėje laikmenoje, pvz., CD arba USB.
151. Reikėtų pažymėti, jog tam, kad duomenų valdytojas galėtų laikyti, jog duomenų subjektams buvo pateikta asmens duomenų kopija, nepakanka, kad jiems būtų suteikta galimybė susipažinti su savo asmens duomenimis. Siekiant įvykdyti reikalavimą pateikti asmens duomenų kopiją ir jeigu duomenys teikiami elektroniniu ir (arba) skaitmeniniu būdu, duomenų subjektai turi turėti galimybę savo duomenis atsisiųsti įprastai naudojama elektronine forma.
152. Duomenų valdytojas privalo nuspręsti, kokia forma bus pateikiami asmens duomenys. Duomenų valdytojas gali, nors neprivalo, pateikti originalius dokumentus, kuriuose yra prašymą pateikusių duomenų subjektų asmens duomenų. Duomenų valdytojas, atsižvelgdamas į poreikį užtikrinti skaidrumą, galėtų, pavyzdžiui, kiekvienu konkrečiu atveju suteikti prieigą prie laikmenos kopijos (pavyzdžiui, siekiant patikrinti duomenų valdytojo turimų duomenų tikslumą tuo atveju, kai prašoma leisti susipažinti su medicinos dokumentais arba garso įrašu, dėl kurio stenogramos abejojama). Tačiau ESTT, aiškindamas Direktyvoje 95/46/EB įtvirtintą teisę susipažinti su duomenimis, nurodė, jog „tam, kad [būtų užtikrinamaisė susipažinti su duomenimis], pakanka, kad prašymą pateikusiam asmeniui suprantama forma (t. y. forma, kurią naudojant jis gali susipažinti su šiais duomenimis ir patikrinti, ar jie tikslūs ir tvarkomi laikantis šios direktyvos, kad prireikus jis galėtų pasinaudoti jam suteiktomis teisėmis) būtų pateikta išsami šių duomenų santrauka“⁸⁷. Kitaip nei direktyvoje, BDAR yra aiškiai nustatyta pareiga pateikti duomenų subjektui tvarkomų asmens duomenų kopiją. Tačiau tai nereiškia, kad duomenų subjektas visada turi teisę gauti dokumentų, kuriuose yra asmens duomenų, kopiją – jis

⁸⁷ ESTT sprendimas *YS ir kt.*, sujungtos bylos C-141/12 ir C-372/12, 60 punktas.

gali gauti nepakeistą šiuose dokumentuose tvarkomų asmens duomenų kopiją.⁸⁸ Tokia asmens duomenų kopija galėtų būti pateikiama rinkinyje, kuriame būtų visi asmens duomenys, kurių atžvilgiu taikoma teisė susipažinti su duomenimis, jeigu tas duomenų rinkinys yra toks, kad duomenų subjektas gali sužinoti apie duomenų tvarkymą ir patikrinti tokio tvarkymo teisėtumą. Taigi BDAR formuluotė ir ESTT sprendimas šiuo atžvilgiu vienas kitam neprieštarauja. Terminas „santrauka“ sprendime neturėtų būti klaidingai aiškinamas kaip reiškiantis, kad duomenų rinkimas apima ne visus duomenis, kurių atžvilgiu taikoma teisė susipažinti su duomenimis, bet kaip būdas pateikti visus šiuos duomenis nesuteikiant galimybės susipažinti su pagrindiniais dokumentais, kuriuose yra asmens duomenų. Kadangi į rinkinį turi būti įtraukta asmens duomenų kopija, reikėtų pabrėžti, kad jis negali būti rengiamas taip, kad būtų kaip nors pakeičiamas informacijos turinys.

30 pavyzdys. Duomenų subjektas jau daugelį metų yra apdraustas draudimo bendrovėje. Įvyko keletas draudimo įvykių. Kiekvienu atveju duomenų subjektas ir draudimo bendrovė susirašinėjo e. paštu. Kadangi duomenų subjektas turėjo pateikti informaciją apie konkrečias kiekvieno įvykio aplinkybes, susirašinėjant buvo pateikiama daug asmeninės informacijos apie duomenų subjektą (jo hobius, kambariokus, kasdienius įpročius ir kt.). Kai kuriais atvejais kilo nesutarimų dėl draudimo bendrovės pareigos atlyginti žalą duomenų subjektui, dėl to buvo daug susirašinėjama. Visus šiuos elektroninius laiškus saugo draudimo bendrovė. Duomenų subjektas pateikia prašymą susipažinti su duomenimis. Tokiu atveju duomenų valdytojas nebūtinai turi pateikti originalius elektroninius laiškus, persiųsdamas duomenų subjektui. Vietoj to duomenų valdytojas gali nuspręsti duomenų subjektui pateikiamoje rinkmenoje susisteminti susirašinėjamą e. paštu, kuriame būtų duomenų subjekto asmens duomenys.

153. Nepriklausomai nuo formos, kuria duomenų valdytojas pateikia asmens duomenis, pvz., tikruosius dokumentus, kuriuose yra asmens duomenų, arba asmens duomenų rinkinį, ši informacija turi atitikti BDAR 12 straipsnyje nustatytus skaidrumo reikalavimus. Kai kuriais atvejais šiuos reikalavimus gali atitikti tam tikro pobūdžio duomenų rinkinys ir (arba) išrinkti duomenys, pateikiami taip, kad informaciją būtų galima lengvai suprasti. Kitais atvejais informacija gali būti geriau suprantama pateikiant tikrojo dokumento, kuriame yra asmens duomenų, kopiją. Todėl tinkamiausia forma turi būti parenkama kiekvienu konkrečiu atveju.
154. Šiomis aplinkybėmis svarbu nepamiršti, kad esama skirtumo tarp teisės susipažinti su dokumentais pagal BDAR 15 straipsnį ir teisės gauti pagal nacionalinę teisę reglamentuojamų administracinių dokumentų kopijas, nes pastaroji yra teisė gauti tikrojo dokumento kopiją. Tai nereiškia, kad dėl teisės susipažinti su duomenimis pagal BDAR 15 straipsnį nesuteikiama galimybė gauti dokumento (laikmenos), kuriame pateikiami asmens duomenys, kopiją.
155. Kai kuriais atvejais pačiuose asmens duomenyse nustatomi reikalavimai, kokia forma jie turėtų būti pateikiami. Pavyzdžiui, jeigu asmens duomenys yra duomenų subjekto ranka rašyta informacija, duomenų subjektui gali reikėti pateikti tos ranka rašytos informacijos fotokopiją, nes pati rašysena yra asmens duomenys. Taip visų pirma galėtų būti tuo atveju, kai rašysena yra svarbus elementas tvarkant duomenis, pvz., analizuojant surašytus dokumentus. Tai pasakytina ir apie garso įrašus, nes pats duomenų subjekto balsas yra asmens duomenys. Tačiau kai kuriais atvejais galimybė susipažinti su duomenimis gali būti suteikiama pateikiant pokalbio transkripciją, pavyzdžiui, jeigu taip susitaria duomenų subjektas ir duomenų valdytojas.
156. Reikėtų pažymėti, kad nuostatos dėl formos reikalavimų skiriasi, lyginant teisę susipažinti su duomenimis ir teisę į duomenų perkeliamumą. Nors taikant BDAR 20 straipsnyje nustatytą teisę į

⁸⁸ Su šia tema susiję klausimai išdėstyti šiuo metu ESTT nagrinėjamosiose bylose (C-487/21 ir C-307/21).

duomenų perkeliamumą reikalaujama, kad informacija būtų teikiama kompiuterio skaitomu formatu, taikant teisę į informaciją pagal 15 straipsnį tokio reikalavimo nėra. Todėl formos, kurios laikomos netinkamomis tenkinant prašymą dėl duomenų perkeliamumo (pavyzdžiui, pdf failai), gali būti tinkami vykdant prašymą susipažinti su duomenimis.

5.3 Galimybės susipažinti su duomenimis suteikimo laikas

157. BDAR 12 straipsnio 3 dalyje reikalaujama, kad duomenų valdytojas nepagrįstai nedelsdamas ir bet kuriuo atveju per vieną mėnesį nuo prašymo gavimo pateiktų duomenų subjektui informaciją apie veiksmus, kurių buvo imtasi dėl prašymo pagal 15 straipsnį. Šis terminas gali būti pratęsiamas ne daugiau kaip dviem mėnesiais, atsižvelgiant į prašymų sudėtingumą ir skaičių, su sąlyga, kad duomenų subjektas informuojamas apie tokio vėlavimo priežastis per vieną mėnesį nuo prašymo gavimo. Ši pareiga informuoti duomenų subjektą apie termino pratęsimą ir jo priežastis neturėtų būti painiojama su informacija, kuri turi būti pateikiama nedelsiant ir ne vėliau kaip per vieną mėnesį, jeigu duomenų valdytojas nesiima veiksmų pagal prašymą, kaip nurodyta BDAR 12 straipsnio 4 dalyje.
158. Duomenų valdytojas reaguoja ir paprastai nedelsdamas pateikia informaciją pagal 15 straipsnį, o tai reiškia, kad informacija turėtų būti pateikiama kuo greičiau. Tai reiškia, kad jeigu prašomą informaciją įmanoma pateikti per trumpesnį nei vieno mėnesio laikotarpį, duomenų valdytojas turėtų tai padaryti. EDAV taip pat mano, kad atsakymo į prašymą pateikimas laikas kai kuriais atvejais turi būti pritaikomas prie duomenų saugojimo laikotarpio, kad būtų galima suteikti galimybę susipažinti su duomenimis⁸⁹.
159. Terminas pradedamas skaičiuoti, kai duomenų valdytojas gauna prašymą pagal 15 straipsnį, t. y. kai prašymas pateikiamas duomenų valdytojui vienu iš jo oficialių kanalų⁹⁰. Nebūtina, kad duomenų valdytojas iš tikrųjų žinotų apie prašymą. Tačiau tais atvejais, kai duomenų valdytojui reikia susisiekti su duomenų subjektu dėl abejonių, susijusių su prašymą pateikusių asmens tapatybe, prašymo vykdymas gali būti laikinai sustabdomas, kol duomenų valdytojas gaus reikiamą informaciją iš duomenų subjekto, su sąlyga, kad duomenų valdytojas nepagrįstai nedelsdamas paprašė tokios papildomos informacijos. Tai pasakytina ir tais atvejais, kai duomenų valdytojas paprašo duomenų subjekto nurodyti duomenų tvarkymo operacijas, su kuriomis yra susijęs prašymas, kai tenkinamos 63 konstatuojamojoje dalyje nustatytos sąlygos⁹¹.

31 pavyzdys. Gavęs prašymą, duomenų valdytojas nedelsdamas sureaguoja ir paprašo informacijos, kurios jam reikia prašymą pateikusių asmens tapatybei patvirtinti. Pastarasis atsako tik po keleto dienų, o informacijos, kurią duomenų subjektas atsiunčia tapatybei patikrinti, nepakanka, todėl duomenų valdytojas turi paprašyti pateikti paaiškinimus. Tokiu atveju duomenų tvarkymas laikinai sustabdomas, kol duomenų valdytojas gaus pakankamai informacijos, reikalingos duomenų subjekto tapatybei patikrinti.

160. Laikotarpis, per kurį reikia atsakyti į prašymą susipažinti su informacija, turi būti skaičiuojamas pagal Reglamentą Nr. 1182/71⁹².

⁸⁹ Žr. 2.3.3 skirsnį.

⁹⁰ Kai kuriose valstybėse narėse galioja nacionaliniai teisės aktai, kuriais vadovaujantis nustatoma, kada, atsižvelgiant į savaitgalius ir nacionalines šventes, turi būti laikoma, kad pranešimas buvo gautas.

⁹¹ Žr. 2.3.1 skirsnį.

⁹² 1971 m. birželio 3 d. Tarybos reglamentas (EEB, Euratomas) Nr. 1182/71, nustatantis terminams, datoms ir laikotarpiams taikytinas taisykles.

32 pavyzdys. Organizacija gauna prašymą kovo 5 d. Terminas pradedamas skaičiuoti nuo tos pačios dienos. Taigi organizacija gali patenkinti prašymą ne vėliau kaip iki balandžio 5 d. (imtinai).

33 pavyzdys. Jeigu organizacija gauna prašymą rugpjūčio 31 d., o kitas mėnuo yra trumpesnis, atitinkamos datos nėra, bet prašymas turi būti patenkintas ne vėliau kaip iki paskutinės kito mėnesio dienos, t. y. rugsėjo 30 d.

161. Jeigu paskutinė šio laikotarpio diena yra savaitgalio diena arba valstybinė šventė, duomenų valdytojas turi atsakyti iki kitos darbo dienos.
162. Tam tikromis aplinkybėmis duomenų valdytojas, atsižvelgdamas į prašymų sudėtingumą ir skaičių, prireikus gali pratęsti atsakymo į prašymą susipažinti su duomenimis terminą dar dviem mėnesiais. Reikėtų pabrėžti, kad ši galimybė yra bendros taisyklės išimtis ir ja nereikėtų naudotis pernelyg dažnai. Jei duomenų valdytojui dažnai reikia pratęsti terminą, tai gali reikšti, kad jam reikia patobulinti savo bendras prašymų nagrinėjimo procedūras.
163. Tai, koks prašymas gali būti laikomas sudėtingu, priklauso nuo konkrečių kiekvieno atvejo aplinkybių. Kai kurie veiksniai, kuriuos būtų galima laikyti svarbiais, yra, pavyzdžiui:
- duomenų valdytojo tvarkomų duomenų kiekis,
 - informacijos saugojimo būdai, visų pirma tais atvejais, kai ją sunku gauti, pavyzdžiui, kai duomenis tvarko skirtingi organizacijos padaliniai,
 - poreikis redaguoti informaciją, kai pritaikoma išimtis, pavyzdžiui, informaciją apie kitus duomenų subjektus arba informaciją, susijusią su komercinėmis paslaptimis, ir
 - aplinkybės, kai informaciją reikia toliau patobulinti, kad ji būtų suprantama.
164. Vien dėl to, kad norint patenkinti prašymą reikėtų didelių pastangų, nereiškia, kad prašymas yra sudėtingas. Be to, dėl aplinkybės, kad didelė bendrovė gauna daug prašymų, terminas neturi būti automatiškai pratęsiamas. Tačiau jeigu duomenų valdytojas laikinai gauna daug prašymų, pavyzdžiui, dėl ypatingo viešumo, susijusio su jo veikla, tai galėtų būti laikoma teisėta priešastimi pratęsti atsakymo pateikimo laiką. Vis dėlto duomenų valdytojas, visų pirma tvarkantis didelį duomenų kiekį, turėtų būti nustatęs tokias procedūras ir mechanizmus, kad įprastomis aplinkybėmis galėtų išnagrinėti prašymus per nustatytą laikotarpį.

6 TEISĖS SUSIPAŽINTI SU DUOMENIMIS RIBOS IR APRIBOJIMAI

6.1 Bendrosios pastabos

165. Teisei susipažinti su duomenimis taikomi apribojimai, nustatyti BDAR 15 straipsnio 4 dalyje (kitų asmenų teisės ir laisvės) ir BDAR 12 straipsnio 5 dalyje (akivaizdžiai nepagrįsti arba pertekliniai prašymai). Be to, Sąjungos arba valstybės narių teisės aktais gali būti apribojama teisė susipažinti su duomenimis pagal BDAR 23 straipsnį. Nukrypti leidžiančios nuostatos, susijusios su asmens duomenų tvarkymu mokslinių, istorinių tyrimų ar statistikos tikslais arba archyvavimo tikslais viešojo intereso labui, gali būti grindžiamos atitinkamai BDAR 89 straipsnio 2 dalimi ir 89 straipsnio 3 dalimi, o nukrypti leidžiančios nuostatos dėl duomenų tvarkymo žurnalistikos arba akademinės, meninės ar literatūrinės raiškos tikslais gali būti grindžiamos BDAR 85 straipsnio 2 dalimi.

166. Svarbu pažymėti, kad, išskyrus pirmiau minėtas ribas, nukrypti leidžiančias nuostatas ir galimus apribojimus, BDAR neleidžiama taikyti jokių kitų teisės susipažinti su duomenimis išimčių ar nukrypti leidžiančių nuostatų. Tai, *inter alia*, reiškia, kad teisė susipažinti su duomenimis suteikiama be jokių bendrų išlygų dėl proporcingumo, kiek tai susiję su pastangomis, kurių duomenų valdytojas turi imtis, siekdamas įvykdyti duomenų subjekto prašymą pagal BDAR 15 straipsnį⁹³. Be to, duomenų valdytojo ir duomenų subjekto sutartimi neleidžiama apriboti ar suvaržyti teisės susipažinti su duomenimis.
167. Pagal 63 konstatuojamąją dalį teisė susipažinti su duomenimis suteikiama duomenų subjektams, kad jie būtų informuoti ir galėtų patikrinti, ar duomenys tvarkomi teisėtai. Teisė susipažinti su duomenimis, *inter alia*, reiškia, kad duomenų subjektas, atsižvelgiant į aplinkybes, gali reikalauti ištaisyti, ištrinti arba blokuoti asmens duomenis⁹⁴. Tačiau duomenų subjektai neprivalo nurodyti priežasčių ar pagrįsti savo prašymo. Jeigu BDAR 15 straipsnio reikalavimai įvykdomi, turėtų būti laikoma, kad prašymo tikslai yra nereikšmingi⁹⁵.

6.2 BDAR 15 straipsnio 4 dalis

168. Pagal BDAR 15 straipsnio 4 dalį teisė gauti duomenų kopiją nedaro neigiamo poveikio kitų asmenų teisėms ir laisvėms. Šio apribojimo paaiškinimai pateikiami 63 konstatuojamosios dalies penktame ir šeštame sakiniuose. Ta teisė neturėtų turėti neigiamo poveikio kitų asmenų teisėms ar laisvėms, įskaitant komercines paslaptis arba intelektinės nuosavybės teises, ypač autorių teises, kuriomis saugoma programinė įranga.
- Tačiau tai neturėtų lemti, kad duomenų subjektui būtų atsisakyta suteikti visą informaciją. Aiškinant BDAR 15 straipsnio 4 dalį reikia taikyti ypatingas atsargumo priemones, siekiant nepagrįstai neišplėsti BDAR 23 straipsnyje nustatytų apribojimų, nes tai leidžiama tik griežtai apibrėžtomis sąlygomis.
169. BDAR 15 straipsnio 4 dalis taikoma teisei gauti duomenų kopiją, kuri yra pagrindinė galimybės susipažinti su tvarkomais duomenimis suteikimo sąlyga (antra teisės susipažinti su duomenimis sudedamoji dalis). Ji taip pat taikoma, o į kitų asmenų teises ir laisves atsižvelgiama, jeigu galimybė susipažinti su asmens duomenimis išimties tvarka suteikiama kitais būdais nei pateikiant duomenų kopiją. Pavyzdžiui, nėra jokio skirtumo, ar poveikis komercinėms paslaptims padaromas pateikiant duomenų kopiją, ar suteikiant duomenų subjektui galimybę susipažinti su duomenimis interneto svetainėje. BDAR 15 straipsnio 4 dalis netaikoma papildomai informacijai apie duomenų tvarkymą, kaip nurodyta BDAR 15 straipsnio 1 dalies a–h punktuose.
170. Pagal 63 konstatuojamąją dalį prieštaringos teisės ir laisvės apima komercines paslaptis arba intelektinės nuosavybės teises, ypač autorių teises, kuriomis saugoma programinė įranga. Šios aiškiai nurodytos teisės ir laisvės turėtų būti laikomos tik pavyzdžiais, nes iš esmės BDAR 15 straipsnio 4 dalyje nustatytas apribojimas gali būti taikomas remiantis bet kokia teise ar laisve, grindžiama Sąjungos ar

⁹³ Tais atvejais, kai duomenų valdytojas tvarko didelį informacijos, susijusios su duomenų subjektu, kiekį, kaip nurodyta BDAR 63 konstatuojamojoje dalyje, prieš teikdamas informaciją duomenų valdytojas gali paprašyti duomenų subjekto nurodyti, su kuria informacija ar duomenų tvarkymo veikla yra susijęs jo prašymas. Taip pat žr. 2.3.1 skirsnį.

⁹⁴ ESTT sprendimas *YS ir kt.*, sujungtos bylos C-141/12 ir C-372/12.

⁹⁵ Tai nedaro poveikio jokiems galiojantiems nacionalinės teisės aktams, atitinkantiems BDAR 23 straipsnio reikalavimus; žr. 6.4 skyrių.

valstybės narės teisės aktais⁹⁶. Taigi teisė į asmens duomenų apsaugą (Europos pagrindinių teisių chartijos 8 straipsnis) taip pat gali būti laikoma paveikta teise pagal BDAR 15 straipsnio 4 dalį. Kalbant apie teisę gauti duomenų kopiją, kitų asmenų teisė į duomenų apsaugą yra tipinis atvejis, kai reikia įvertinti apribojimą. Be to, reikia atsižvelgti į teisę į susirašinėjimo konfidencialumą, pavyzdžiui, kiek tai susiję su privačiu susirašinėjimu e. paštu su darbu susijusiomis aplinkybėmis⁹⁷. Svarbu pažymėti, kad ne visi interesai yra „teisės ir laisvės“ pagal BDAR 15 straipsnio 4 dalį. Pavyzdžiui, jeigu nėra komercinių paslapčių, intelektinės nuosavybės ar kitų saugomų teisių, dėl įmonės ekonominiais interesais grindžiamo sprendimo neatskleisti asmens duomenų nepasiekama riba, nuo kurios būtų galima pasinaudoti 15 straipsnio 4 dalyje numatyta išimtimi.

171. „Kiti asmenys“ – bet kuris kitas asmuo ar subjektas, išskyrus duomenų subjektą, kuris pasinaudoja savo teise susipažinti su duomenimis. Taigi gali būti atsižvelgiama į duomenų valdytojo arba duomenų tvarkytojo teises ir laisves (pavyzdžiui, užtikrinant komercinių paslapčių ir intelektinės nuosavybės konfidencialumą). Jeigu ES teisės aktų leidėjas būtų norėjęs neįtraukti duomenų valdytojų arba duomenų tvarkytojų teisių ir laisvių, jis būtų vartojęs BDAR 4 straipsnio 10 dalyje apibrėžtą terminą „trečioji šalis“.
172. Kad būtų galima remtis BDAR 15 straipsnio 4 dalimi, nepakanka bendro pobūdžio susirūpinimo, kad patenkinus prašymą susipažinti su duomenimis gali būti pažeistos kitų asmenų teisės ir laisvės. Duomenų valdytojas turi galėti įrodyti, kad konkrečiu atveju būtų daromas poveikis kitų asmenų teisėms ar laisvėms.

34 pavyzdys. Vaikų ir jaunimo socialinės rūpybos tarnyba daug metų rūpinosi šiuo metu jau suaugusiu asmeniu. Atitinkamose bylose gali būti neskelbtinos informacijos, susijusios su kitais asmenimis (tėvais, socialiniais darbuotojais, kitais nepilnamečiais). Tačiau duomenų subjekto prašymas pateikti informaciją dėl šios priežasties paprastai negali būti atmetamas remiantis BDAR 15 straipsnio 4 dalimi. Veikiau Vaikų ir jaunimo socialinės rūpybos tarnyba, kaip duomenų valdytoja, turi išsamiai išnagrinėti ir įrodyti kitų asmenų teises ir laisves. Atsižvelgiant į atitinkamus interesus ir jų santykinę svarbą, tokia konkreti informacija gali būti neįtraukiama (pvz., gali būti paslepami vardai ir pavardės).

173. Kalbant apie BDAR 4 konstatuojamąją dalį ir Europos pagrindinių teisių chartijos 52 straipsnio 1 dalies loginį pagrindą, teisė į asmens duomenų apsaugą nėra absoliuti teisė⁹⁸. Todėl naudojimasis teise susipažinti su duomenimis taikant proporcingumo principą turi būti derinamas ir su kitomis pagrindinėmis teisėmis. Jeigu atlikus BDAR 15 straipsnio 4 dalies vertinimą įrodoma, kad patenkinus prašymą būtų daromas neigiamas poveikis kitų dalyvių teisėms ir laisvėms (1 etapas), visų dalyvių interesus reikia įvertinti atsižvelgiant į konkrečias atvejo aplinkybes ir visų pirma į pavojų, atsirandančių perduodant duomenis, tikimybę ir mastą. Duomenų valdytojas turėtų stengtis suderinti prieštaringas teises (2 etapas), pavyzdžiui, įgyvendindamas tinkamas priemones, kuriomis būtų sumažinamas pavojus kitų teisėms ir laisvėms. Kaip pabrėžiama 63 konstatuojamojoje dalyje, kitų asmenų teisių ir laisvių apsauga pagal BDAR 15 straipsnio 4 dalį neturėtų reikšti, kad atsisakoma suteikti duomenų subjektui visą informaciją. Tai reiškia, kad, pavyzdžiui, tai atvejais, kai taikomas šis apribojimas, turi būti ne atsisakoma pateikti asmens duomenų kopiją, o informacija apie kitus asmenis turi būti kiek įmanoma neįskaitoma. Tačiau jeigu nepavyksta rasti sprendimo dėl atitinkamų teisių suderinimo,

⁹⁶ Prieštaringų teisių ir laisvių svarba ar prioritetas nėra susijęs su teisių ir laisvių apibrėžtimi susijęs klausimas. Tačiau tokių interesų palyginimas yra antrojo vertinimo etapo dalis, kai nustatoma, ar reikia taikyti 15 straipsnio 4 dalį. Žr. 173 punktą.

⁹⁷ 2017 m. rugsėjo 5 d. EŽTT sprendimo *Bărbulescu prieš Rumuniją*, Nr. 61496/08, 80 punktas.

⁹⁸ Žr., pavyzdžiui, 2010 m. lapkričio 9 d. ESTT sprendimo *Volker und Markus Schecke GbR and Hartmut Eifert prieš Land Hessen [GC]*, sujungtos bylos C-92/09 ir C-93/09, 48 punktą.

duomenų valdytojas kitame etape turi nuspręsti, kuri iš prieštaraujančių teisių ir laisvių yra viršesnė (3 etapas).

35 pavyzdys. Mažmenininkas siūlo savo klientams galimybę užsisakyti produktus naudojantis jo klientų aptarnavimo karštąja linija. Siekdamas įrodyti komercinius sandorius, mažmenininkas saugo pokalbių įrašus laikydamasis griežtų galiojančių teisės aktų reikalavimų. Klientas nori gauti pokalbio su klientų aptarnavimo atstovu kopiją. Pirmiausia mažmenininkas išanalizuoja prašymą ir supranta, kad įrašė esama asmens duomenų, kurie yra susiję ir su kitu asmeniu, t. y. klientų aptarnavimo agentu. Antrame etape, siekdamas įvertinti, ar pateikus kopiją būtų paveiktos kitų asmenų teisės ir laisvės, mažmenininkas turi suderinti prieštarigus interesus, visų pirma atsižvelgdamas į galimų pavojų kliento aptarnavimo atstovo teisėms ir laisvėms, atsirandančių perduodant įrašą klientui, tikimybę ir dydį. Mažmenininkas padaro išvadą, kad įrašė yra labai nedaug asmens duomenų, susijusių su klientų aptarnavimo atstovu, t. y. tik jo balsas. Mažmenininkas / duomenų valdytojas laikosi nuomonės, kad nustatyti atstovo tapatybę būtų sunku. Be to, pokalbio turinys yra profesionalaus pobūdžio, o duomenų subjektas jame dalyvavo kaip pašnekovas. Remdamasis pirmiau nurodytomis aplinkybėmis duomenų valdytojas padaro objektyvią išvadą, kad teisė susipažinti su duomenimis nedaro neigiamo poveikio klientų aptarnavimo atstovo teisėms ir laisvėms, todėl duomenų valdytojas gali pateikti duomenų subjektui visą įrašą, įskaitant balso įrašo dalis, susijusias su kliento aptarnavimo atstovu.

36 pavyzdys. Remdamasi BDAR 15 straipsniu, medicinos reikmenų parduotuvės klientas nori gauti su jo kojomis susijusius matavimo rezultatus. Medicinos prekių parduotuvė išmatavo duomenų subjekto kojas, kad galėtų pagaminti individualiai pritaikytas medicines kompresines kojines. Akivaizdu, kad medicinos prekių parduotuvė turėjo daug patirties ir buvo sukūrusi specialią tikslaus matavimo metodiką. Atlikus matavimus medicinos prekių parduotuvėje, klientas nori pasinaudoti šiais matavimo rezultatais ir įsigyti pigesnes kojines kitur (užsisakydamas jas internetinėje parduotuvėje). Medicinos produktų parduotuvė, remdamasi BDAR 15 straipsnio 4 dalimi, iš dalies atsisako suteikti galimybę susipažinti su duomenimis, teigdama, kad dėl jų taikomų specialių ir tikslių matavimo metodų rezultatai saugomi kaip komercinė paslaptis. Jeigu ir tiek, kiek duomenų valdytojas gali įrodyti, kad

- pateikti duomenų subjektui informacijos apie matavimo rezultatus neįmanoma, neatskleidžiant, kaip buvo atlikti matavimai, o
- informacija apie tai, kaip buvo atliekami matavimai, įskaitant, jei taikytina, tikslų matavimo taškų nustatymą, yra komercinės paslaptys.

Galima taikyti BDAR 15 straipsnio 4 dalį.

Duomenų valdytojas vis tiek turėtų pateikti kuo daugiau informacijos apie matavimo rezultatus, neatskleisdamas savo komercinės paslapties, net jeigu dėl to reikėtų peržiūrėti ir redaguoti rezultatus.

37 pavyzdys. Žaidėjas X užsiregistravo kaip naudotojas žaidimų platformoje PLATFORM Y. Vieną dieną žaidėjui X pranešama, kad jo paskyra buvo apribota. Kadangi jis nebegali prisijungti, žaidėjas X paprašo duomenų valdytojo susipažinti su visais su juo susijusiais asmens duomenimis. Be to, žaidėjas X reikalauja susipažinti su jo paskyros apribojimo priežastimis. Interneto žaidimų platformos, kuriai pateiktas prašymas, valdytoja PLATFORM Y naudotojams savo interneto svetainėje pateikiamose bendrosiose sąlygose informuoja, kad dėl bet kokio sukčiavimo (daugiausia

naudojant trečiosios šalies programinę įrangą) bus laikinai arba visam laikui uždraudžiama naudotis jos platforma. PLATFORM Y savo privatumo politikoje taip pat informuoja naudotojus apie asmens duomenų tvarkymą laikantis BDAR 13 straipsnyje nustatytų reikalavimų, siekiant nustatyti sukčiavimo lošiant atvejus.

Gavusi žaidėjo X prašymą susipažinti su duomenimis, PLATFORM Y turėtų pateikti žaidėjui X tvarkomų asmens duomenų, susijusių su žaidėju X, kopiją. Kalbant apie paskyros apribojimo priežastį, PLATFORM Y turėtų patvirtinti žaidėjui X, kad ji nusprendė apriboti žaidėjo X galimybę dalyvauti internetiniuose žaidimuose dėl vieno ar pakartotinių sukčiavimo žaidžiant atvejų, kai buvo pažeistos bendros naudojimo sąlygos. Be informacijos apie duomenų tvarkymą siekiant nustatyti sukčiavimo žaidžiant atvejus, PLATFORM Y turėtų suteikti žaidėjui X prieigą prie jos saugomos informacijos apie žaidėjo X sukčiavimo žaidžiant atvejus, dėl kurių buvo nustatytas apribojimas. Visų pirma PLATFORM Y turėtų pateikti bendrovei žaidėjui X informaciją, dėl kurios buvo apribota jo paskyra (pvz., žurnalo įrašo apžvalgą, sukčiavimo datą ir laiką, trečiosios šalies programinės įrangos aptikimo faktą ir kt.), kad duomenų subjektas (t. y. žaidėjas X) galėtų patikrinti, ar duomenys buvo tvarkomi tiksliai.

Tačiau pagal BDAR 15 straipsnio 4 dalį ir BDAR 63 konstatuojamąją dalį PLATFORM Y neprivalo atskleisti jokios kovos su sukčiavimu programinės įrangos techninio veikimo dalies, net jeigu ši informacija yra susijusi su žaidėju X, jeigu gali būti laikoma, kad tai yra komercinės paslaptys. Subalansavus interesus pagal BDAR 15 straipsnio 4 dalį, dėl PLATFORM Y komercinių paslaptių nebus galima atskleisti šių asmens duomenų, nes, žinodamas apie kovos su sukčiavimu programinės įrangos techninį veikimą, naudotojas galėtų apeiti sukčiavimo aptikimo priemones ir ateityje⁹⁹.

174. Jeigu duomenų valdytojai atsisako patenkinti prašymą pasinaudoti teise susipažinti su visais duomenimis arba jų dalimi pagal BDAR 15 straipsnio 4 dalį, jie turi nedelsdami ir ne vėliau kaip per vieną mėnesį informuoti duomenų subjektą apie tokio atsisakymo priežastis (BDAR 12 straipsnio 4 dalis). Paaiškinime turi būti nurodytos konkrečios aplinkybės, kad duomenų subjektai galėtų įvertinti, ar jie pageidautų imtis veiksmų dėl atsisakymo. Jame turi būti pateikiama informacija apie galimybę pateikti skundą priežiūros institucijai (BDAR 77 straipsnis) ir imtis teisminių teisių gynimo priemonių (BDAR 79 straipsnis).

6.3 BDAR 12 straipsnio 5 dalis

175. BDAR 12 straipsnio 5 dalimi duomenų valdytojams suteikiama galimybė nepaisyti akivaizdžiai nepagrįstų arba neproporcingų prašymų susipažinti su duomenimis. Šios sąvokos turi būti aiškinamos siaurai, nes negalima pažeisti skaidrumo ir nemokamai užtikrinamų duomenų subjektų teisių principų.
176. Duomenų valdytojai turi sugebėti įrodyti asmeniui, kodėl, jų nuomone, prašymas yra akivaizdžiai nepagrįstas arba neproporcingas, ir, jeigu prašoma, paaiškinti šias priežastis kompetentingai priežiūros institucijai. Kiekvienas prašymas turėtų būti svarstomas kiekvienu konkrečiu atveju atsižvelgiant į aplinkybes, kuriomis jis buvo pateiktas, siekiant nuspręsti, ar jis yra akivaizdžiai nepagrįstas ar neproporcingas.

⁹⁹ Asmenims pateikiamos informacijos apimtis labai priklausys nuo konteksto, atsižvelgiant į duomenų valdytojo pobūdį ir paslaugų teikimo sąlygų pažeidimo pobūdį. Kai kuriais atvejais duomenų valdytojas gali pateikti pagrindinę informaciją tik atsakydamas į prašymą susipažinti su duomenimis, kuriam taikoma 15 straipsnio 4 dalis.

6.3.1 Ką reiškia „akivaizdžiai nepagrįstas“?

177. Prašymas susipažinti su duomenimis yra akivaizdžiai nepagrįstas, jeigu taikant objektyvų požiūrį aiškiai ir akivaizdžiai nesilaikoma BDAR 15 straipsnio reikalavimų. Tačiau, kaip visų pirma paaiškinta 3 skirsnyje, esama labai nedaug išankstinių sąlygų, susijusių su teise susipažinti su duomenimis. Todėl EDAV pabrėžia, kad galimybės remtis BDAR 12 straipsnio 5 dalyje numatyta priežastimi „akivaizdžiai nepagrįstas“, kiek tai susiję su prašymais suteikti teisę susipažinti su duomenimis, yra labai ribotos.
178. Be to, svarbu priminti, kad prieš pradėdami taikyti šį apribojimą duomenų valdytojai turi atidžiai išanalizuoti prašymo turinį ir apimtį. Pavyzdžiui, neturėtų būti laikoma, kad prašymas yra akivaizdžiai nepagrįstas, jeigu jis yra susijęs su asmens duomenų, kuriems netaikomas BDAR, tvarkymu (šiuo atveju prašymas neturėtų būti nagrinėjamas kaip prašymas pagal 15 straipsnį).
179. Kiti atvejai, kai kyla abejonių dėl BDAR 12 straipsnio 5 dalies taikymo, yra prašymai, susiję su informacija arba duomenų tvarkymo veikla, kuri yra aiškiai ir akivaizdžiai nesusijusi su duomenų valdytojo vykdoma duomenų tvarkymo veikla.

38 pavyzdys. Duomenų subjektas kreipiasi į savivaldybės instituciją su prašymu dėl valstybės institucijos tvarkomų duomenų. Užuoat nurodžius, kad prašymas yra akivaizdžiai nepagrįstas, institucijai, į kurią kreipiamasi, būtų tinkamiau ir paprasčiau patvirtinti, kad institucija šių duomenų netvarko (BDAR 15 straipsnio pirma dalis: *ar su juo susiję asmens duomenys yra tvarkomi*)¹⁰⁰.

180. Duomenų valdytojas neturėtų daryti prielaidos, kad prašymas yra akivaizdžiai nepagrįstas dėl to, kad duomenų subjektas anksčiau yra pateikęs akivaizdžiai nepagrįstus ar neproporcingus prašymus, arba jeigu prašyme vartojama neobjektyvi ar netinkama kalba.

6.3.2 Ką reiškia „neproporcingas“?

181. BDAR terminas „neproporcingas“ neapibrėžtas. Atsižvelgiant į BDAR 12 straipsnio 5 dalies formuluotę „visų pirma dėl jų pasikartojančio turinio“ galima daryti išvadą, kad pagrindinis šios dalies taikymo scenarijus, susijęs su BDAR 15 straipsniu, yra susijęs su duomenų subjekto prašymų susipažinti su duomenimis kiekiu. Tačiau iš minėtos formuluotės taip pat matyti, kad *a priori* neatmetama galimybė, kad neproporcingumas gali atsirasti dėl kitų priežasčių.
182. Žinoma, pagal BDAR 15 straipsnio 3 dalį dėl teisės gauti duomenų kopiją duomenų subjektas duomenų valdytojui gali pateikti daugiau nei vieną prašymą¹⁰¹. Tais atvejais, kai prašymai gali būti laikomi neproporcingais, neproporcingumo vertinimas priklauso nuo duomenų valdytojo atliktos analizės ir nuo sektoriaus, kuriame jis veikia, ypatumų.
183. Vėliau pateikiamų prašymų atvejais reikia įvertinti, ar buvo viršyta pagrįstų laikotarpių riba (žr. 63 konstatuojamąją dalį). Duomenų valdytojai privalo atidžiai atsižvelgti į konkrečias kiekvieno atvejo aplinkybes.
184. Pavyzdžiui, socialinių tinklų atveju duomenų rinkinys turėtų būti pakeičiamas trumpesniais intervalais nei žemės kadastro ar centrinių bendrovių registrų atvejais. Verslo partnerių atveju reikėtų atsižvelgti į kontaktų su klientu dažnumą. Todėl pagrįsti laikotarpiai, per kuriuos duomenų subjektai gali vėl

¹⁰⁰ Kitas klausimas kyla dėl to, ar institucija, kuriai buvo pateiktas prašymas susipažinti su duomenimis, turi teisę perduoti prašymą kompetentingai valstybės institucijai.

¹⁰¹ Pagal 15 straipsnio 3 dalies antrą sakinį už kitas duomenų subjekto prašomas kopijas duomenų valdytojas gali imti pagrįstą mokestį.

pasinaudoti savo teise susipažinti su duomenimis, taip pat skiriasi. Kuo dažniau keičiama duomenų valdytojo duomenų bazė, tuo dažniau duomenų subjektams gali būti leidžiama prašyti susipažinti su duomenimis nelaikant, kad tokie prašymai yra neproporcingi. Tačiau tam tikromis aplinkybėmis antrasis to paties duomenų subjekto prašymas galėtų būti laikomas pasikartojančiu.

185. Spręsdami, ar praėjo pagrįstas laikotarpis, duomenų valdytojai, įvertindami pagrįstus duomenų subjekto lūkesčius, turėtų atsižvelgti į šiuos aspektus:

- kaip dažnai duomenys keičiami – ar mažai tikėtina, kad laikotarpiu tarp prašymų informacija būtų pasikeitusi? Jeigu akivaizdu, kad vienintelė duomenų rinkinio tvarkymo operacija yra duomenų saugojimas ir kad duomenų subjektas apie tai žino, pvz., nuo tada, kai pateikė ankstesnį prašymą susipažinti su duomenimis, tai gali būti perteklinio prašymo požymis;
- duomenų pobūdį – tai galėtų būti įvertinimas, ar jie yra ypač didelės rizikos;
- duomenų tvarkymo tikslus – tai galėtų būti, be kita ko, įvertinimas, ar atskleidus duomenis prašymą pateikusiam asmeniui būtų patirta nuostolių (padaryta žala);
- ar tolesni prašymai yra susiję su tos pačios rūšies informacija ar duomenų tvarkymo veikla, ar su kitokia veikla¹⁰².

39 pavyzdys (stalius). Duomenų subjektas staliui, pagaminusiam jam stalą, **kas du mėnesius** pateikia prašymą susipažinti su duomenimis. Stalius visą informaciją pateikė atsakydamas į pirmąjį prašymą. Sprendžiant, ar praėjo pagrįstas laikotarpis, reikėtų atsižvelgti į tai, kad stalius asmens duomenis renka tik retkarčiais (pirma įtrauka), o ne vykdydamas savo pagrindinę veiklą, ir kad dar mažiau tikėtina, jog stalius dažnai teikia paslaugas tam pačiam duomenų subjektui. Iš tiesų šiuo atveju stalius duomenų subjektui suteikė ne daugiau kaip vieną paslaugą, todėl mažai tikėtina, kad su duomenų subjektu susijęs duomenų rinkinys pasikeistų. Visų pirma, atsižvelgiant į tvarkomų asmens duomenų pobūdį ir kiekį, su duomenų tvarkymu susijusi rizika gali būti laikoma maža (antra įtrauka) – pavyzdžiui, duomenų tvarkymo tikslas (sąskaitų išrašymo tikslai ir pareigos saugoti įrašus vykdymas) neturėtų daryti neigiamo poveikio duomenų subjektui (trečia įtrauka). Be to, prašymas yra susijęs su ta pačia informacija kaip ir paskutinis prašymas (ketvirta įtrauka). Todėl tokie prašymai dėl jų pasikartojimo gali būti laikomi pertekliniais.

40 pavyzdys (socialinės žiniasklaidos platforma). Socialinės žiniasklaidos platforma, kurios pagrindinė veikla yra duomenų subjekto asmens duomenų rinkimas ir (arba) tvarkymas, vykdo didelio masto sudėtingą ir tęstinę duomenų tvarkymo veiklą. Duomenų subjektas, kuris naudojami platformos paslaugomis, **kas tris mėnesius** teikia prašymus susipažinti su duomenimis. Šiuo atveju labai tikėtina, kad dažnai keičiami su duomenų subjektu susiję asmens duomenys (pirmiau pateikta pirma įtrauka), įvairūs surinkti duomenys apima numanomus neskelbtinus asmens duomenis (antra įtrauka), kurie tvarkomi siekiant duomenų subjektui parodyti atitinkamą turinį ir tinklo narius (trečia įtrauka). Tokiomis aplinkybėmis prašymai suteikti prieigą kas tris mėnesius iš esmės negali būti laikomi pertekliniais dėl pasikartojančių priežasčių.

¹⁰² Jeigu tolesnis prašymas yra susijęs su tos pačios rūšies informacija pagal apimtį IR laiką, tai yra ne perteklinis prašymas, o prašymas pateikti papildomą kopiją (žr. 2.2.2.2 skirsnį).

41 pavyzdys (kreditų agentūros). Kaip ir socialinių tinklų atveju, negalima atmesti galimybės, kad kredito agentūrų turimi atitinkami duomenys bus keičiami daug trumpesniais intervalais nei kitose srityse (pirma įtrauka). Taip yra dėl daugelio veiksnių, apie kuriuos duomenų subjektas, kaip išorės asmuo, paprastai nežino dėl verslo modelio sudėtingumo. Todėl tik pati kredito agentūra gali atsakyti į klausimą, kokių rūšių duomenys buvo surinkti duomenų valdytojui apskaičiuojant balo reikšmę ir kurie duomenys šiuo metu yra įtraukti į skaičiavimus. Be to, duomenų tvarkymas pasitelkiant kredito agentūras ir gautas rezultatas gali turėti didelių pasekmių duomenų subjektui, kiek tai susiję su numatomais teisiniais sandoriais, pavyzdžiui, pirkimo, nuomos ar išperkamosios nuomos sutarčių sudarymu (trečia įtrauka).

Apskritai neįmanoma nustatyti jokio konkretaus intervalo, per kurį tolesnio prašymo susipažinti su duomenimis pateikimas galėtų būti laikomas pertekliniu pagal BDAR 12 straipsnio 5 dalies antrą sakinį. Reikia bendrai apsvarstyti konkretaus atvejo aplinkybes. Tačiau, atsižvelgiant į duomenų tvarkymo svarbą duomenų subjektų kasdieniame gyvenime galima daryti prielaidą, kad vienu metų laikotarpis tarp nemokamai teikiamos informacijos bet kuriuo atveju bus per didelis, kad prašymas būtų laikomas pertekliniu. Jeigu prašymas pateikiamas per labai trumpą laiką, lemiamas veiksnys turėtų būti tai, ar duomenų subjektas turi pagrindo manyti, kad informacija arba duomenų tvarkymas pasikeitė po to, kai buvo pateiktas paskutinis prašymas. Pavyzdžiui, jeigu duomenų subjektas atliko finansinį sandorį, pavyzdžiui, paėmė paskolą, duomenų subjektas turėtų turėti teisę paprašyti susipažinti su kredito informacija, net jeigu toks prašymas jau buvo pateiktas ir į jį buvo atsakyta šiek tiek anksčiau.

186. Jeigu informaciją galima lengvai pateikti elektroninėmis priemonėmis arba nuotoliniu būdu prisijungus prie saugios sistemos, o tai reiškia, kad tokių prašymų vykdymas faktiškai netampa našta duomenų valdytojui, mažai tikėtina, kad vėlesni prašymai gali būti laikomi pertekliniais.
187. Jeigu prašymas sutampa su ankstesniu prašymu, toks sutampantis prašymas paprastai gali būti laikomas pertekliniu, jeigu ir tiek, kiek jis yra susijęs su ta pačia informacija arba duomenų tvarkymo veikla, o duomenų valdytojas dar neįvykdė ankstesnio prašymo, bet ir nepasiekė nepagrįsto delsimo ribos (žr. BDAR 12 straipsnio 3 dalį). Todėl praktiškai abu prašymai galėtų būti sujungti.
188. Negali būti laikoma, kad prašymas yra perteklinis vien dėl to, kad duomenų valdytojui prireiktų daug laiko ir pastangų pateikti informaciją arba duomenų kopiją duomenų subjektui¹⁰³. Vykdamas daug duomenų tvarkymo veiksmų paprastai dedama daugiau pastangų, susijusių su prašymų susipažinti su duomenimis vykdymu. Tačiau, kaip jau minėta, tam tikromis aplinkybėmis gali būti laikoma, kad prašymai yra pertekliniai dėl kitų priežasčių nei jų pasikartojantis pobūdis. EDAV nuomone, tai visų pirma pasakytina apie atvejus, kai piktnaudžiaujant remiamasi BDAR 15 straipsniu, t. y. atvejais, kai duomenų subjektai pernelyg dažnai naudojami teise susipažinti su duomenimis tik siekdami pakenkti duomenų valdytojui.
189. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, prašymas neturėtų būti laikomas pertekliniu dėl to, kad:
- duomenų subjektas nenurodo prašymo priežasčių arba duomenų valdytojas mano, kad prašymas yra beprasmiškas;
 - duomenų subjektas vartoja netinkamą arba nemandagią kalbą;

¹⁰³ Nevykdoma proporcingumo patikra, žr. 166 punktą.

- duomenų subjektas ketina naudoti duomenis, ketindamas pareikšti tolesnes pretenzijas duomenų valdytojui¹⁰⁴.

190. Kita vertus, gali būti nustatoma, kad prašymas yra perteklinis, jeigu, pavyzdžiui:

- asmuo pateikia prašymą, tačiau kartu pasiūlo jį atsiimti gavęs tam tikros naudos iš duomenų valdytojo, arba
- prašymas yra piktavališko pobūdžio ir juo naudojamosi priekabiaujant prie duomenų valdytojo arba jo darbuotojų, tik siekiant sutrikdyti jų veiklą, pavyzdžiui, remiantis tuo, kad:
 - asmuo savo prašyme ar kituose pranešimuose aiškiai nurodė, kad siekia tik trikdyti ir nieko kito, arba
 - asmuo, vykdydamas kampaniją, sistemingai, pvz., kartą per savaitę, siunčia įvairias užklausas duomenų valdytojui, siekdamas sutrikdyti jo veiklą¹⁰⁵.

6.3.3 Pasekmės

191. Akivaizdžiai nepagrįsto arba perteklinio prašymo suteikti teisę susipažinti su duomenimis atveju duomenų valdytojai pagal BDAR 12 straipsnio 5 dalį gali imti pagrįstą mokesį (nustatytą atsižvelgiant į administracines išlaidas, susijusias su informacijos teikimu, komunikacija arba prašomų veiksmų vykdymu) arba atsisakyti patenkinti prašymą.
192. EDAV pažymi, kad duomenų valdytojai, prieš atsisakydami imtis veiksmų pagal prašymą, imti pagrįsto mokesčio paprastai neprivalo. Kita vertus, jie taip pat negali visiškai laisvai pasirinkti vieną iš šių dviejų galimybių. Iš tiesų duomenų valdytojai turi priimti tinkamą sprendimą, atsižvelgdami į konkrečias kiekvieno atvejo aplinkybes. Nors vargu ar galima įsivaizduoti, kad pagrįsto mokesčio taikymas yra tinkama priemonė akivaizdžiai nepagrįstų prašymų atveju, laikantis skaidrumo principo, už perteklinius prašymus dažnai būtų tikslingiau imti mokesį kaip atlyginimą už administracines išlaidas, patiriamas dėl pakartotinių prašymų.
193. Duomenų valdytojai turi sugebėti įrodyti, kad prašymas yra akivaizdžiai nepagrįstas arba neproporcingas (BDAR 12 straipsnio 5 dalies trečias sakiny). Todėl rekomenduojama užtikrinti, kad pagrindiniai faktai būtų tinkamai pagrindžiami dokumentais. Pagal BDAR 12 straipsnio 4 dalį, jeigu duomenų valdytojai atsisako patenkinti visą prašymą susipažinti su duomenimis arba jo dalį, jie turi nedelsdami ir ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo prašymo gavimo dienos informuoti duomenų subjektą apie:
- tokio atsisakymo priežastį,
 - teisę pateikti skundą priežiūros institucijai,
 - galimybę imtis teisminių teisių gynimo priemonių.

¹⁰⁴ Tai nedaro poveikio jokiems galiojantiems nacionalinės teisės aktams, atitinkantiems BDAR 23 straipsnio reikalavimus; žr. 6.4 skyrių.

¹⁰⁵ Sistemingas siuntimas vykdamas kampaniją reiškia, kad duomenų subjektas prašymus, kuriuos būtų galima lengvai sujungti į vieną, dirbtinai suskaido ne į kelias, bet į daug pavienių dalių, akivaizdžiai siekdamas sutrikdyti duomenų valdytojo veiklą.

194. Prieš imdami pagrįstą mokestį pagal BDAR 12 straipsnio 5 dalį, duomenų valdytojai turėtų pranešti duomenų subjektams, kad jie planuoja tai daryti. Pastariesiems turi būti suteikiama galimybė nuspręsti, ar atsiimti prašymą, kad nereikėtų mokėti mokesčio.
195. Nepagrįstas prašymo suteikti teisę susipažinti su duomenimis atmetimas gali būti laikomas duomenų subjektų teisių pažeidimu pagal BDAR 12–22 straipsnius, todėl kompetentingos priežiūros institucijos gali imtis korekcinų priemonių, įskaitant administracines baudas, kaip nustatyta BDAR 83 straipsnio 5 dalies b punkte. Jeigu duomenų subjektai mano, kad buvo pažeistos jų duomenų subjektų teisės, jie turi teisę pateikti skundą pagal BDAR 77 straipsnį.

6.4 Galimi Sąjungos arba valstybių narių teisės aktuose nustatyti apribojimai, grindžiami BDAR 23 straipsniu ir nukrypti leidžiančiomis nuostatomis

196. BDAR 15 straipsnyje numatytų prievolių ir teisių taikymo sritis gali būti apribojama Sąjungos arba valstybių narių teisėje nustatytomis su teisėkūra susijusiomis priemonėmis¹⁰⁶.
197. Duomenų valdytojai, planuojantys remtis nacionalinės teisės aktais grindžiamu apribojimu, privalo atidžiai patikrinti, ar laikomasi atitinkamų nacionalinės teisės aktų nuostatų reikalavimų. Be to, svarbu pažymėti, kad valstybių narių (arba Sąjungos) teisės aktuose nustatyti BDAR 23 straipsniu grindžiami teisės susipažinti su duomenimis apribojimai turi griežtai atitikti šioje nuostatoje nustatytas sąlygas. EDAV paskelbė Gaires 10/2020 dėl apribojimų pagal BDAR 23 straipsnį ir pateikė papildomų su šiuo klausimu susijusių paaiškinimų. Dėl teisės susipažinti su duomenimis EDAV primena, kad duomenų valdytojai turėtų panaikinti apribojimus, kai nebelieka aplinkybių, dėl kurių jie buvo nustatyti¹⁰⁷.
198. Su teisėkūra susijusiomis priemonėmis, susijusiomis su apribojimais pagal BDAR 23 straipsnį, taip pat gali būti numatomos tokios galimybės kaip naudojimosi tam tikra teise atidėjimas, dalinis naudojimas teise ar teisės apribojimas tam tikrų kategorijų duomenimis arba netiesioginis naudojimas teise pasitelkiant nepriklausomą priežiūros instituciją¹⁰⁸.

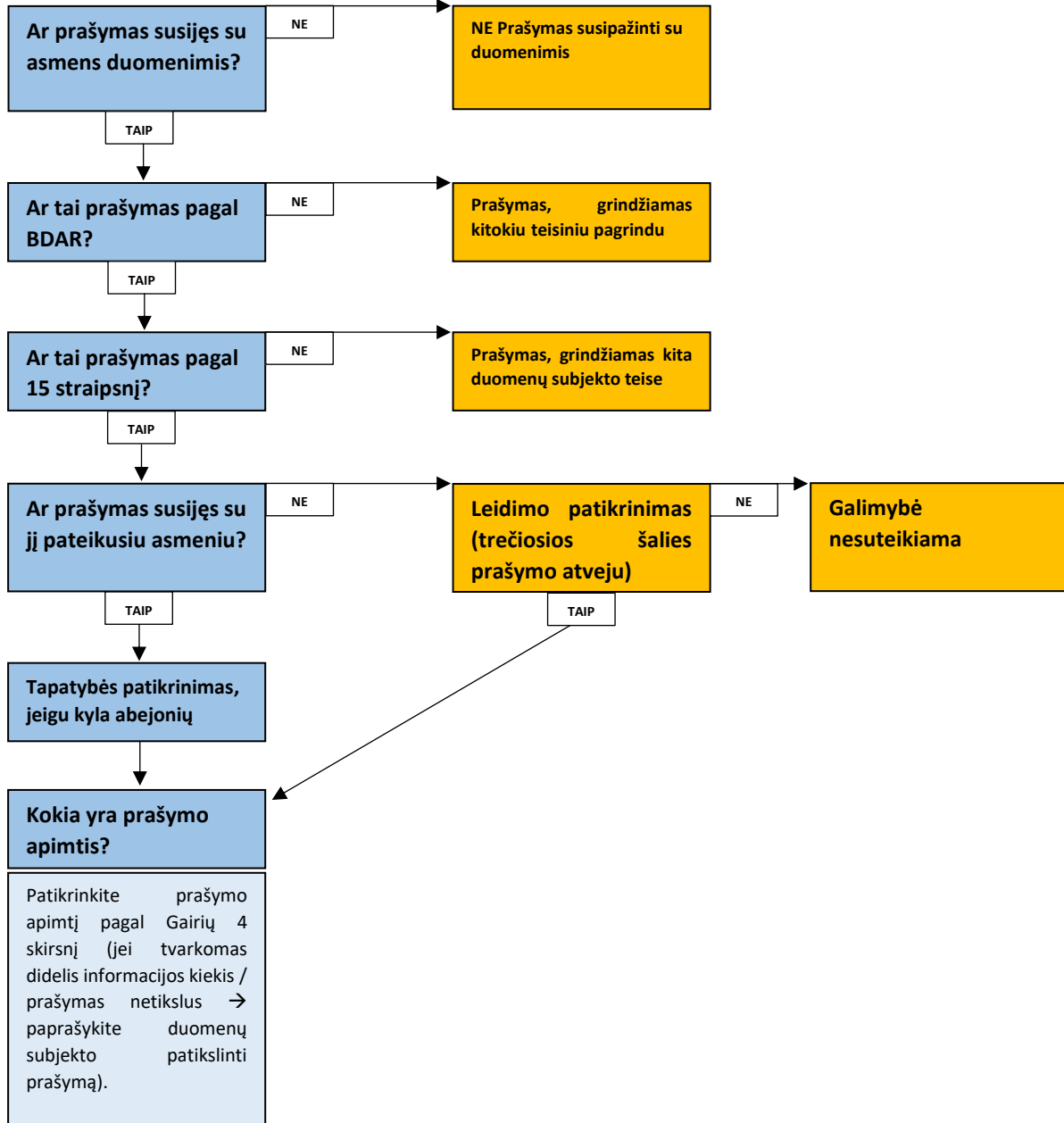
¹⁰⁶ Žr., pavyzdžiui, Vokietijos federalinio duomenų apsaugos įstatymo (BDSG) 32–37 skirsnius, Norvegijos asmens duomenų įstatymo 16 ir 17 skirsnius ir Švedijos duomenų apsaugos įstatymo 5 skyrių.

¹⁰⁷ 2021 m. spalio 13 d. priimtų Gairių 10/2020 dėl apribojimų pagal BDAR 23 straipsnį (2.0 versija) 76 dalis.

¹⁰⁸ 2021 m. spalio 13 d. priimtų Gairių 10/2020 dėl apribojimų pagal BDAR 23 straipsnį (2.0 versija) 12 dalis. Pavyzdžiui, Vokietijos federalinio duomenų apsaugos įstatymo 34 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad jeigu valdžios institucija nepateikia informacijos duomenų subjektui, atitinkančiam prašymą suteikti teisę susipažinti su duomenimis dėl tam tikrų apribojimų, tokia informacija duomenų subjekto prašymu pateikiama federalinės priežiūros institucijai, išskyrus atvejus, kai atsakinga aukščiausioji federalinė institucija (institucija, dėl kurios pateiktas prašymas), konkrečiu atveju nustato, kad dėl to gali kilti pavojus Federacijos arba žemės saugumui. Italijos Duomenų apsaugos kodekse numatoma netiesioginė galimybė susipažinti (per instituciją), taikoma tais atvejais, kai susipažinimas su duomenimis galėtų turėti neigiamą poveikį daugeliui interesų (pvz., interesų, kuriais siekiama priešintis pinigų plovimui). Žr. Italijos Duomenų apsaugos kodekso 2-L straipsnį.

PRIEDAS. PROCESO SCHEMA

1 etapas. Kaip reikia aiškinti ir vertinti prašymą?

2 etapas. Kaip atsakyti į prašymą (1)?

3 pagrindinės teisės susipažinti su duomenimis sudedamosios dalys (15 straipsnio struktūra)

Patvirtinimas, ar asmens duomenys tvarkomi

Galimybė susipažinti su asmens duomenimis

Papildoma informacija apie tikslus, gavėjus ir kt. (15 straipsnio 1 dalies a–h punktai)

2 etapas. Kaip atsakyti į prašymą (2)?

Imkitės būtinų priemonių

12 str. 1 dalis: glausta, skaidria, suprantama ir lengvai prieinama forma

12 str. 2 dalis: sudaryti palankesnes sąlygas naudotis teise susipažinti su duomenimis

Pasirinkite vieną iš skirtingų priemonių

Jeigu nesusitarta kitaip, pateikite kopiją (15 straipsnio 3 dalis)

Prireikus taikykite daugiasluksnį metodą (tai aktualu, kai veikla vykdoma internete)

Laikas – nepagrįstai nedelsiant ir bet kuriuo atveju per vieną mėnesį (išimtiniais atvejais terminas pratęsimas dar dviem mėnesiais) (12 straipsnio 3 dalis)

2 etapas. Kaip atsakyti į prašymą (3)?

Kaip duomenų valdytojas gali išgauti visus duomenis apie duomenų subjektą?

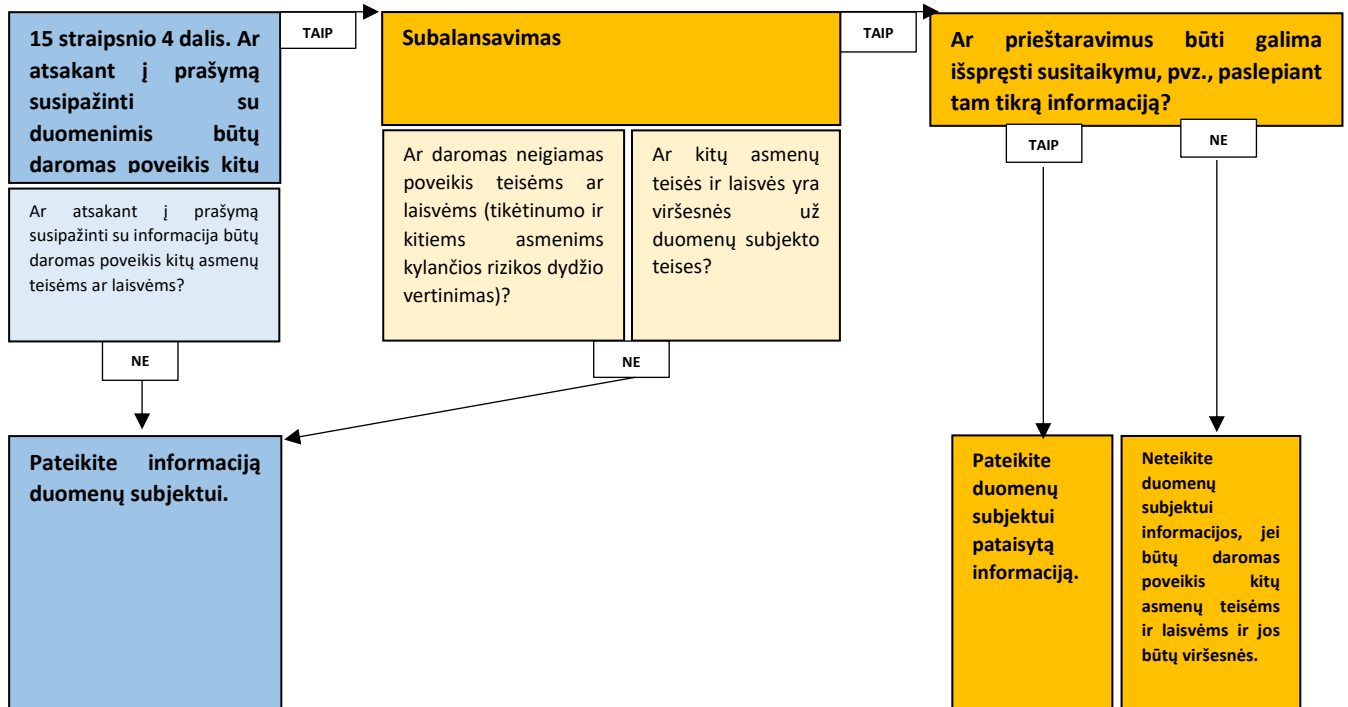
Apibrėžkite paieškos kriterijus – remdamiesi tuo, ką pateikė duomenų subjektas, kita duomenų valdytojo turima informacija apie duomenų subjektą ir veiksniais, kuriais remiantis tvarkomi duomenys (pvz., kliento numeriu, IP adresais, profesine kvalifikacija, šeimos ryšiais ir kt.).

Nurodykite visas technines funkcijas, kurios gali būti prieinamos siekiant išgauti duomenis.

Vykdykite paiešką visose IT sistemose ir ne IT susistemintuose rinkiniuose.

Kaupkite, išgaukite ar kitaip rinkite su duomenų subjektu susijusius duomenis taip, kad jie visiškai atspindėtų tvarkomus duomenis, t. y. apimtų visus su duomenų subjektu susijusius asmens duomenis, ir juos naudodamas duomenų subjektas būtų informuotas ir galėtų patikrinti, ar duomenys tvarkomi teisėtai. Informacija galėtų būti išgaunama kiekvienu konkrečiu atveju arba, kai aktualu, naudojant duomenų valdytojo jau įdiegtą integruotosios privatumo apsaugos priemonę.

3 etapas. Ribų ir apribojimų tikrinimas (1)

3 etapas: Ribų ir apribojimų tikrinimas (2)

